

Slovenski župani iz Italije
in Brulc o čezmejnem razvoju

Slovenski konzulti in novogoriška
komisija stopile na pot sodelovanja

Mejna slovesnost Slovenije in
Avstrije bo pri prehodu Karavanke

gioielli - dragulji
malalan
VAŠA DRAGULJARNA
z vami od leta 1949
Narodna ul. 28 - Tel. 040.211.465 - Opčine
www.malalan.com

Primorski dnevnik

ČETRTEK, 13. DECEMBRA 2007

št. 294 (19.077) leto LXIII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.it/>

e-mail: redakcija@primorski.it

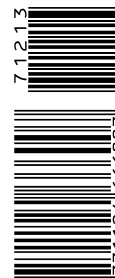
POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 €

CENA
V SLOVENIJI 0,80€ (191,71 SIT)

Pravica je dana, na vrsti s(m)o ljudje

IVAN ŽERJAL

Dejstvo, da je dvojezične osebne izkaznice začela izdajati tudi Občina Trst, ima predvsem simboli in psihološki pomen. Ravno v Trstu je namreč bilo nasprotovanje pravicam slovenske narodne skupnosti vedno najbolj trdovratno, iz Trsta so v Rim prihajala tudi sporočila, ki so negativno pogojevala politiko italijanskih vladnih krogov in državnega aparata do krajev ob meji. Zdaj pa ima ravno v Trstu slovenski (pa ne samo slovenski) človek možnost, da zaprosi in prejme dvojezično osebno izkaznico, čeprav je na papirnatih izkaznicah slovensko besedilo zapisano z bistveno manjšimi črkami kot italijansko, tako na papirnatih kot tudi na elektronskih izkaznicah pa je ime občine zapisano izključno v italijanski obliki.

Pravica je torej dana, zdaj pa s(m)o na potezi ljudje oz. pripadniki narodne skupnosti. Včeraj je bilo slišati več pozivov k posluževanju pravice, da se zahteva dvojezična izkaznica. Verjetno bo treba premagati še eno psihološko blokado, ki je ljudem v preteklosti zaradi starega strahu, bojazni, pa tudi prilagodljivosti in ljubelega miru (ter lenobe) preprečevala, da bi zahtevali oz. uresničevali določene pravice. Tudi v tem primeru je verjetno najboljše jamstvo za izvajanje manjšinskih pravic, poleg spoštljivega odnosa s strani države večinskega naroda in pripadnikov slednjega, pozitivna dejavnost manjšine same oz. njenih pripadnikov.

ZAŠČITNI ZAKON - Včeraj zjutraj v občinskem uradu v Ul. Giotto izročili prvi dokument

Dvojezične izkaznice odslej tudi v Občini Trst

Občina Gorica je včeraj začela izdajati dvojezične elektronske izkaznice

TRST, GORICA - Od včeraj so dvojezične osebne izkaznice na voljo tudi v Občini Trst in to tako papirnat kot elektronske izkaznice. Prvo dvojezično izkaznico je včeraj zjutraj v občinskem uradu v Ul. Giotto v Trstu iz rok župana Roberta Dipiazzie in podtajnika pri notranjem ministrstvu Ettoreja Rosata

prejel naš nekdanji kolega Sergij Premru, za njim pa še tržaški slovenski občinski svetniki Igor Švab, Stefano Ukmar in Iz-tok Furlanič. Ob tej priložnosti sta župan Dipiazza in podtajnik Rosato med drugim poudarila, kako je izdajanje dvojezičnih izkaznic dokaz zrelosti Trsta in znamenje pozornosti do izvajanja zaščit-

nega zakona. Včeraj pa je Občina Gorica začela izdajati dvojezične elektronske osebne izkaznice, saj so papirnat bile na voljo že prej. Prvi prejemnik dvojezične elektronske izkaznice pa je bil prav tako novinar Primorskega dnevnika Danjel Radetič.

Na 8., 9. in 16. strani

ITALIJA

Avtoprevozniki po treh dneh prekinili stavko

RIM - Po treh dneh protestov so avtoprevozniki včeraj zvečer prekinili stavko. Njihove najpomembnejše stanovske organizacije so namreč sprejele predlog, ki ga je ponudila vlada za reševanje najbolj perečih problemov tega sektorja. Tako se je sinoči končala blokada, ki je ohromila Italijo. Predsednik vlade Romano Prodi je izrazil zadovoljstvo, češ da vlada ni nasedla provokacijam.

Na 7. strani

Pavšič in Štoka v Rimu izpostavila vlogo Cerkve pri utrjevanju sožitja

Na 3. strani

Ret: Devinska družina je bila »šola sožitja«

Na 5. strani

Že v prihodnjih dneh odstranitev kabin in zapornic na italijanski strani mejnih prehodov Rdeča hiša in Štandrež-Vrtojba

Na 16. strani

Presenetite prijatelja
ali sorodnika
s posebnim darilom!

Podarite mu naročnino na Primorski dnevnik!

Vse informacije dobite na
tel. št. **040 7786331** za Trst
in **0481 533382** za Gorico.

Primorski
dnevnik

glasbena
matica

KONCERTNA IN ABONMAJSKA SEZONA
2007/2008 glasbeni spleti

Aleksander Rojc
klavir

POKLON
PRIMOŽU LORENZU

V četrtek, 13. decembra
ob 20.30

v Kulturnem domu v Trstu

KONCERT SO
OMOGOČILI

Urad RS za Slovence
v zamejstvu in po svetu
Deželni sedež RAI v Trstu
Zadružna kraška banka

GLASBENA MATICA TRST
Ulica Montorsino 2
tel. 040-418605 fax 040-44182
www.glasbenamatica.com
e-mail: trst@glasbenamatica.com

GLOSA

Mesić dosledno proti zgodovinskemu revizionizmu

JOŽE PIRJEVEC

V petek in soboto prejšnjega tedna sta hrvaška in slovenska akademija znanosti in umetnosti organizirali srečanje na temo sklepa pariške mirovne pogodbe pred šestdesetimi leti. Pobudo so dali kolegi Davorin Rudolf, Petar Strčić in Vladimir Ibler, mi pa smo jo takoj sprejeli, zavedajoč se, kako pomembno je ohraniti možnost dialoga s sosedi, v trenutku, ko odnosi med državama niso najboljši. Odločitev je bila pravilna, kajti Hrvati so dali simpoziju velik poudarek, saj so ga organizirali v veliki dvorani palače HAZU, ki nosi še pečat Strossmayerjevega blišča, na otvoritev pa povabili samega predsednika Mesića in šarmantno zunanjo ministrico Hrvaške.

Odkar sem ga pred desetimi leti zadnjič srečal na našem veleposlaništvu v Zagrebu, ko sem imel z njim dolg intervju o razpadu Jugoslavije, se Mesić ni dosti spremenil. Ista čokata postava, na kratko ostrizeni lasje v stilu ameriških marincev, isti neformalni pristop v odnosu do ljudi. V sozvočju s to sproščenostjo je bil tudi govor, ki ga je predsednik imel ob otvoritvi našega dela. Vem, da ga ni napisal sam, ampak je sad njegovih izvedencev. Toda dejstvo, da ga je prevzel in prebral kot svojega, daje tekstu posebno težo, saj priča, da se v imenu antifašističnih vrednot najvišji predstavnik Hrvaške

zoperstavlja vsakemu zgodovinskemu revizionizmu. Njegove besede se mi zdijo tako pomembne, da bi jih citiral v daljšem povzetku.

»Tudi danes,« je rekel Mesić, »celih šestdeset let po koncu druge svetovne vojne, in morda prav zaradi tega, ker je od takrat minilo toliko časa, se soočamo pri nas in na oni strani meja – vsem znanim dejstvom navkljub – s poskusom revidiranja zgodovine. Celo s poskusom ponovnega oblikovanja tega, kar se je zgodilo, tako da se spreminjajo tedanje žrtve v krvnike, a tedanje krvnike – v žrtve. To nas ne vodi nikamor. Temu se je treba upreti, toda upreti se moramo samo z resnico, samo z dejstvi, z vsemi dejstvi, ne glede na to, komu so všeč in komu ne. Jaz sem iskren antifašist in gotovo mi ni všeč, da je prišlo do zločinov tudi na strani antifašistov. Toda zgodili so se, in jaz jih priznavam in obsojam. Prav tako morajo na italijanski strani priznati zločine, ki jih je pri nas počenjal fašistični okupator in je treba priznati vlogo njegovih pomagačev v počenjanju teh zločinov. Dejstva so znana, odnosi so normalizirani, temelji za normalne in prijateljske odnose s sosednjo Italijo so postavljeni. To je rešeno in mi z vso gotovostjo ne moremo in ne bomo sprejeli poskusov tistih, pa naj bo kdorkoli, ki nam od časa do časa

skušajo vsiliti reševanje tega, kar je bilo že davno rešeno, in plačevanje računov, ki so bili že davno plačani. Mi torej ne bomo pristali na izkrivljanje zgodovine, ne bomo pristali niti na zgodovinski in politični revanšizem, pa naj se pojavlja na naši strani ali drugje. Kajti dejstva, naj ponovim še enkrat, so znana in jasna. Seveda, poznavanje zgodovine in preteklosti in poudarjanje tega poznavanja ne sme biti v funkciji novih razkolov. Slovenija je že del združene Evrope, Hrvaška se uspešno pogaja za priključitev, in združitev preprosto ne trpi razkola. Če smo se – in to velja tudi za Evropo in Evropejce – opredelili za življenje v svobodi in demokraciji, smo vsi na isti strani. Pri tem pa nikoli, ponavljam, nikoli ne smemo pozabiti, da so bili tudi naši borci proti fašizmu na strani velike, svetovne borbe za svobodo in demokracijo.

To je srž Mesićevih besed. Moram reči, da sem ga ob poslušanju občutil tudi kot svojega predstavnika, kakor že februarja letos, ko je pokončno odgovoril na Napolitanov govor ob »dnevu spomina« na ezule in fojbe. Mislim, da so bili prisotni Slovenci istega mnenja. Škoda, da med njimi ni bilo našega veleposlanika v Zagrebu, čeprav se je otvoritve simpozija udeležil tudi predsednik SAZU, dr. Boštjan Žekš.

VREME OB KONCU TEDNA

Val zelo mrzlega zraka od severovzhoda v naše kraje

DARKO BRADASSI

V prihodnjih dneh se bo iznad severovzhodne Evrope spustil proti nam najhladnejši zrak v tem letu. Zračna masa bo po temperaturi in nekaterih svojih značilnostih podobna tisti, ki je naše kraje dosegla januarja 2006, od tedaj pa nad nami ni več bilo tako mrzlega zraka.

Lanska zima, kot se verjetno dobro spomnite, je bila zelo topla, vrstili so se meseci z občutno nadpovprečnimi temperaturami. Ne navadno tople obdobje je z izjemo lanskega avgusta trajalo kar dobro leto. Pozimi smo v primerjavi s preteklostjo pogrešali predvsem rusko-sibirski ant ciklon, ki je v zadnjih letih praktično izginil z obzorja. Tudi v Moskvi je sredi lanske zime občasno deževalo.

Večmesečno toplo obdobje se je, kot kaže, vsaj prehodno zaključilo. V letošnjih jesenskih mesecih se je živosrebrni stolpec postopno spustil pod povprečje, v novembru so bile srednje temperature za dobro stopinjo nižje od tistih, ki smo jih beležili v še »normalnem« obdobju 1961-1990.

V prihodnjih dneh bo proti nam pritekal iznad severovzhodne Evrope mrzel celinski zrak. Ta slika je bila v preteklosti v zimskih mesecih kar običajna, z njo so povezani največji zgodovinski valovi mraza v naših krajih. Tokrat se obsežno in solidno anticiklonsko območje s središčem nad Skandinavskim polotokom krepi in širi proti severovzhodu, nad Balkanom in nad Jonskim morjem pa se pogloblja ciklon. S tako razporeditvijo pritiska bo proti nam pritekal s severovzhodnimi vetrovi suh in mrzel zrak. V prihodnjih dneh bo pogosto pihala burja, ki pa bo, kot kaže, povečini nekoliko manj močna kot leta 2006. Tedaj je 24. januarja 2006 Deželna meteorološka opazovalnica OS-MER izmerila v Tržaškem zalivu

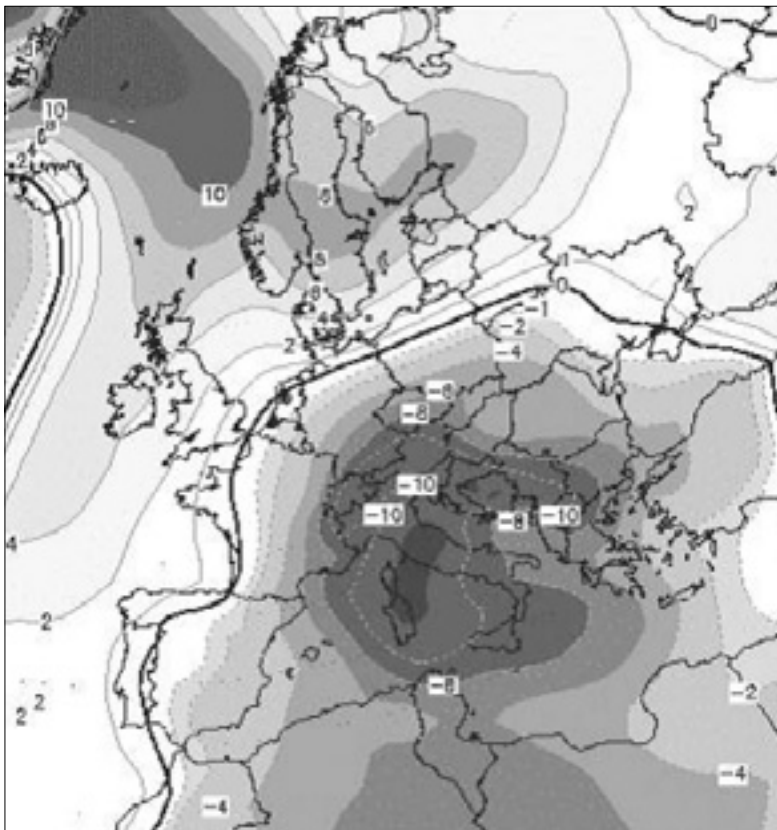
najmočnejši sunek 126 km/h.

Januarja letos, ko je bila nad nami najhladnejša zračna masa v tem letu, se je po podatkih OS-MER-ja temperatura v Trstu dne 26. spustila do 0,8°C, najvišja dnevna vrednost pa je dosegla ob zmerni burji 4,8°C. V Zgoniku je dan kasneje, ko je burja ponehala, živosrebrni stolpec padel do –6,9°C, v nižinah pa do okrog –4°C. Zanimivo, da v tekočem letu v Trstu temperatura ni sploh padla pod ničlo.

Januarja leta 2006 je proti nam pritekal, kot tudi bo v prihodnjih dneh, bolj celinski in zato občutno hladnejši zrak. V Trstu je tedaj temperatura padla do –4,7°C, v Zgoniku do –9,2°C, na Trbižu pa do –21,1°C. Tiste dni je pihala

močna burja, v Zgoniku pa smo zabeležili kar dva ledena dneva.

Ohladitev v prihodnjih dneh bo po temperaturnih vrednostih predvidoma povečini neke vmes med prvo in drugo. Postaja vse bolj verjetno, da se bo živosrebrni stolpec od jutrišnjega večera do vključno nedelje v najhladnejših urah povsod spustil pod ničlo, vsaj občasno tudi ob morju. Tudi podnevi bo hladno, občutek mraza bo povečala v glavnem šibka do zmer-na, občasno lahko močna burja. Kar pa se tiče preostale vremenske slike, bo v prihodnjih dneh povečini precej jasno z občasno zmer-no oblačnostjo ali spremenljivostjo. Padavin pri nas ne pričakujemo, tu pa tam bi lahko burja morda prinesla kakšno snežinko.

NEVEJSKO SEDLO - Smučarska sezona

Izvirno ime je »Na žlebeh«

Nove možnosti za alpsko in nordijsko smučanje

TRBIŽ - Zima je očitno že prišla, snežna odeja tudi v gorah naše dežele že ustvarja podlago. Smučke zamenjujejo kolo, noge pa bodo na tekaških smučeh dobile pospešeno hitrost. Kam s tekaškimi smučmi? Na to vprašanje in tudi na druga sem dobil odgovor letos poleti na Nevejskem sedlu.

S tem krajem sem se prvič srečal v začetku petdesetih let prejšnjega stoletja. Takrat so mu vsi rekli (- in tako tudi pisali) Sella Nevea. Za časopisno rabo sem ga prekrstil v Nevejsko sedlo in ga tako pisal, dokler sem bil aktiven časnikar. Bila so to prva povojna leta, ko raziskovalne dejavnosti niso bile kdo ve kako razvite, da bi postregle z izvirnimi imeni. Pozneje, dolgo let kasneje sem prebral, da se kraju reče Na žlebeh.

Odpejal sem se tja gor in se nekajkrat sprehodil po izredno lepo urejeni smučarski tekaški prog, ki ima tri kroge. Prvi je namenjen spoznavanju narave: živali, ki bivajo v tem kraju, in dreves, grmovnic in cvetja. Na veliko presenečenje sem na tabli v štirih jezikih, tudi v slovenščini, prebral razlago, zakaj se kraj imenuje Camet. Lepo je zapisano, da beseda izvira iz slovenske besede kamen in je ime kraja nekakšna narečna izpeljanka, ki so jo osvojili tudi domačini italijanske narodnosti.

Zakaj kamen, kamenje, kamnita pokrajina? To sedlo, ki se na zahodno stran spušča v dolino Reklanico in dalje pri Klužam (Chiusaforte), proti vzhodu pa v dolino, ki pelje k Rabeljskemu jezeru. Sedlo je posejano s kamni različnih velikosti, pravilneje s skalami ali balvani, ki so se verjetno predavnimi časi med kakšnim potresom utrgali s hriba, ki mu pravijo Poviz, torej Povis. Hrib je res povešen, nagnjen navzven, in se zdi, kot do se bo zdaj zdaj zvrnil v dolino. Največja med temi skalami ima obliko bele kocke s stranico okoli 15 metrov. Tekška proga je speljana prav ob njej. Med skalami, kjer bi si človek s težavo utiral pot, so si poiskale svoj življenjski prostor številne vrste dreves; med njimi jih je nekaj s spoštljivo starostjo.

Ob poti, ki je opremljena kot trim steza, so postavili stebričke, na katerih je vprašanje, kaj je to. Če dvigneš pokrovček, se pod njim prikaže, na primer, risba gozdne živali z njenim imenom, izpisanim v štirih jezikih, tudi v slovenščini; prevod je brezhiben.

Prepešal sem pot do roba sedla in se po nekaj sto metrih spustil proti Rabeljskemu jezeru, kjer je bajta z imenom Cregnedul. Od nekdanj mi je to ime čudno zvenelo, dokler se mi nekega lepega dne le ni posvetilo, da je to »Krenjedul«, narečna oblika Krajnega dola. Planina, kjer je bajta, je Spodnji, pod Montazen, kakšnih 300 metrov višje, pa Zgornji Krajni dol. Na Krasu pri Dutovljah je Krajna vas. V bajti, ki leži ob cesti, ponujajo »friko«, znano cvrto furlansko jed iz več vrst sira in krompirja, s prilogo polente. Njen upravitelj je Ignazio Piusi, domačin iz Reklanice, eden največjih italijanskih alpinistov, ki je prvi preplezal steno Marmolade in bil član številnih odprav v Himalajo.

Z žičnico sem se naslednji dan odpejal do njene zgornje postaje, kjer sem izvedel, da bodo do pričetka letošnje smučarske sezone postavili novo žičnico s kabinami. Speljana je vzporedno s sedanjo, le nekoliko bolj zahodno. Njena spodnja postaja je nižja od sedanje, zato bodo progo podaljšali. Nekdaj ozelenelo pobočje pod Belo pečjo sedaj kazita dve beli vzporedni prog, ki so ju delno zgradili na novo, delno pa razširili.

Kaj pa povezava s Prevalom in slovenskimi smučiči na Kaninu? Vzpostavljena bo morda čez kakšno leto, so mi rekli. Vse kaže, da so sedanji investicijskim naporom usmerjenim predvsem v modernizacijo in povečanje kapacitet v Žlebeh in na Trbižu (Višarje, Florjanka), kjer bo 7. februarja 2008 državno prvenstvo časnika smučarjev. Medtem ko ima Trbiž sijajne cestne in železniške povezave, je dostop do Žlebov neugoden. V Sklužah se še sedaj tolčejo po glavi, ker so med gradnjo avtoceste nasprotovali vstopni in izstopni avtocestni postaji. Takšno rešitev bi sedaj sprejeli z odprtimi rokami. Morda se bo to zgodilo v Rezjuti. Tudi cesta po Reklanici ne prenese pretirano velikega prometa.

Sploh pa so Na žlebeh počitniška poslopja gradili nespametno. Kraj so »onesnažili« s stanovanjskimi bloki, ki so nefunkcionalni in grdi in dejstvo je, da so bili pri letošnji poletni vročini zasedeni manj kot 10 odstotno. Gotovo so bil zasedeni sedaj, ko je smučarija v polnem teku.

Gorazd Vesel

SLOVENSKA MANJŠINA - Štoka in Pavšič v Vatikanu

»Dragocena vloga Cerkev pri utrjevanju politike sožitja«

Predsednika SKGZ in SSO tudi z veleposlanikom Capudrom - Nerešen problem TV v Benečiji

RIM - Včeraj popoldne se je zaključil dvodnevni obisk predsednikov SKGZ Rudija Pavšiča in SSO Draga Štoka v Rimu. Že v torek popoldne sta se zastopnika slovenskih manjšinskih krovnih organizacij sestala z Lorenzo Buonacossi, ki vodi kabinet ministra za komunikacije Paola Gentilonija. Štoka in Pavšič sta sodelavki ministra v vladi Romana Prodiya predložila odprta vprašanja, ki zadevajo slovenska oddelka na deželni sedeži RAI v Trstu.

Vprašanja vidljivosti slovenskih programov v vseh treh pokrajinah (Trst, Gorica in Videmska) in kadrovska vprašanja so bila na dnevnem redu tudi dopoldanskega srečanja na sedežu RAI v Saxi Rubri, kjer sta se predstavnika SKGZ in SSO sestala s pristojnim direktorjem radiotelevizijskega podjetja. Kot smo že poročali, gre predvsem za nerešen problem vidljivosti slo-

KARDINAL FRANC RODE

KROMA

venske televizije RAI v videmski pokrajini, ki ga pristojni organi ne morejo na noben način primerno rešiti.

Včerajšnji dan je bil za predsednika Pavšiča in Štoka posvečen pogovorom s slovenskima veleposlanikom v Rimu, in sicer z ambasadorjem pri Svetem sedežu Ivanom Rebernikom in z ambasadorjem v Italiji Andrejem Capudrom. Z obema visokima slovenskima diplomatom je tekla beseda o stanju slo-

ANDREJ CAPUDER

KROMA

venske narodne skupnosti v Italiji in o razvojnih možnostih, ki jih ponuja bližnja odprava schengenske meje ter semester predsedovanja Slovenije EU. Na srečanju z veleposlanikom Capudrom so bili še posebej izpostavljeni odlični odnosi med Slovenijo in Italijo, kar se odraža tudi v pozitivni klimi in dosežkih na področju uresničevanja zaščitnega zakona, kot priča tudi včerajšnja prva tržaška dvojezična osebna izkaznica.

Predsednika Drago Štoka in Rudi Pavšič sta se dopoldne srečala tudi s slovenskim kardinalom in bivšim ljubljanskim metropolitom Francem Rodetom. Visokemu cerkvenemu dostojanstveniku sta predstavnika slovenskih organizacij v Furlaniji-Juljski krajini izpostavila pomembno vlogo, ki jo je odigrala Cerkev in še posebej tržaška, goriška in videmska škofija v času sprejemanja zaščitnega zakona. Gre tudi za dragoceno vlogo pri utrjevanju sožitja med narodi.

Kardinala Rodeta sta nadalje seznanila s splošnim stanjem slovenske manjšine v Italiji in se s tem z zvezi dotaknila tudi vprašanja pomanjkanja slovenskih duhovnikov še posebej na Tržaškem in v Benečiji. Kardinal Franc Rode je pohvalil sodelovanje in skupno nastopanje, ki odlikuje delovanje obeh krovnih organizacij civilne družbe Slovencev v Italiji.

SIK - Statut Jezikovna pisanost razlog za avtonomijo

BRUNA ZORZINI

KROMA

TRST - Pred sinočnim rimskim srečanjem o novem deželni statutu je svetnica SIK Bruna Zorzini izročila predsedniku deželne sveta Alessandru Tesiniju in načelnikom levičarskih skupin Alessandru Metzu in Igorju Kocijančiču spomenico, v katerem ocenjuje novi poenoteni predlog statuta, ki ga je predsednik Luciano Violante predložil v ustavni komisiji zbornice in zadevne popravke poslancev Unije.

Zorzinijeva meni, da je v statutu treba obnoviti večjezični naziv Dežele, saj je prepričana, da to ne vodi k narodnostnim napetostim, pač pa v integrirani Evropi krepi razloge za njeno posebno avtonomijo.

V komisiji zastopa SIK sardinski poslanec Elias Vacca, s katerim je v stalnem stiku. Komunisti menijo, da je treba ohraniti svežino in novosti statuta, ki je bil napisan s sodelovanjem civilne družbe, čeprav razumejo tudi nujnost, da se ga očisti nepotrebne retorične navlake in samovoljnega prisvajanja pristojnosti. V tem smislu podpira popravke levičarskih poslancev Marca Boata in Franca Russa in, zgolj v nekaterih specifičnih primerih, tudi goriškega poslanca DS Sandra Marana. Kar zadeva člena o pravicah manjšin pa SIK podpira predlog notranjega ministrstva.

Odločno pa SIK nasprotuje poskusu določenih skupin, da bi izkoristili razpravo o statutu za krčenje števila deželnih svetnikov, pa čeprav s pretvezo visokih stroškov politike. Tudi zato, ker je naša dežela v Italiji med najbolj skromnimi in ker postaja čedalje bolj jasno, da gre za poskus obnavljanja vstopnih pragov, ki jih pred nekaj meseci odobreni volilni zakon ni predvidel.

GORICA - Jutri Skupščina slovenskih demokratov

GORICA - Slovenci v Demokratski stranki prirejajo jutri zvečer ob 19.30 javno deželno skupščino v predavalnici KB Centra na Korzu v Gorici. Kot znano, je bilo lepo število slovenskih kandidatov izvoljenih tako v vsedržavno kot v deželno ustanovno skupščino nove stranke in v enem kot v drugem primeru sodelujejo pri izdelavi strankarskega statuta.

Deželne ustanovne skupščine, ki se bo sestala v naslednjih dneh, se nameravajo Slovenci, ki so protagonisti procesa oblikovanja nove stranke, udeležiti s predlogi za takšno strankarsko organiziranost, ki bo predvidevala »mesto« oziroma komisijo za specifično obravnavo in poglobljanje vprašanj in predlogov povezanih s slovensko manjšino ter tudi načine za neposredno predstavnost slovenske komponente navznoter in navzven.

VIDEM - Med obiskom v naši deželi

Dalajlama je izpostavil harmonijo različnih in različnosti

VIDEM - Obisk budističnega duhovnega vodje dalailame v Furlaniji je bila priložnost za srečanje predstavnikov religij, ki ne brez težav iščejo pot sodelovanja in sožitja. Ugledna osebnost iz Tibeta se je med drugim srečal z dijaki videmskih višjih srednjih šol, imel pa je tudi precej institucionalnih srečanj. Srečanje s študenti in dijaki, ki je bilo v športni palači Primo Carnera, je vodil rektor videmske univerze Fulvio Honsell.

Predsednik Furlanije-Juljske krajine Riccardo Illy (**na sliki**) je dalailami predstavil pisano narodno in kulturno stvarnost naše dežele, ki živi na harmoniji različnih in različnosti. »To je čudovita realnost, ki jo morate vsi skupaj pridno gojiti,« je dejal dalailama svojemu sogovorniku. Na sožitju različnih bi moral temeljiti ves svet in to je zelo dragocena vrednota, ki bi morala biti glavno vodilo vseh državnikov, je še dodal gost iz Tibeta, ki - kot znano - živi v izgnanstvu v Indiji.

FURLANIJA - Pridobitev za upravo in za lokalno skupnost

Dežela odprla nov sedež v Vidmu

Novo poslopje se razprostira na površini 10 tisoč kvadratnih metrov - Skupna vrednost investicije znaša okoli 35 milijonov evrov

Na odprtju novega videmskega sedeža Dežele sta govorila tudi Alessandro Tesini in Riccardo Illy

VIDEM - V furlanskem glavnem mestu so včeraj odprli nov sedež Dežele Furlanije-Juljske krajine. V kratkem bodo na Velikem trgu v Trstu še odprli prenovljeni glavni sedež uprave, ki se nahaja v prestizni palači nekdanje pomorske družbe Lloyd Triestino. Na včerajšnji javnosti sta med drugim spregovorila predsednika deželne sveta in uprave Alessandro Tesini in Riccardo Illy.

Nova zelo sodobna stavba se nahaja v predmestju Vidma in se razprostira na površini kar 10 tisoč kvadratnih metrov. Deželne blagajne in torej davkoplačevalca je stala 35 milijonov evrov, s to investicijo pa bo Dežela prihranila letno okoli 2,3 milijona evrov raznih najemnin in podobno. V novi stavbi bo zaposlenih 600 uslužbencev deželnih odborništ, ustanov in institucij. Uslužbenci Dežele bodo imeli na voljo 280 parkirišč, isto število parkirnih mest pa bo na razpolago »odjemalcem«. V stavbi bo lahko zasedal deželni svet, avditorij za razne kulturne in druge prireditve pa ima 350 sedežev. Skratka pridobitev za Deželo in tudi za furlansko skupnost.

Videmski župan Sergio Cecotti je poudaril, da je poslopje sad dogovora med Deželo in Občino, ki očitno dobro sodelujeta. In to kljub nekaterim političnim puščicam, ki jih župan stalno namenja Illyju in njegovi upravi. Po odobritvi zakona za Furlane in za furlanščino so se odnosi med Illyjem in Cecottijem menda izboljšali, tako da ne gre izključiti, da bo župan, ki mu spomladi zapade mandat, še naprej ostal na politični sceni.

Novo deželno palačo je blagoslovil videmski nadškof Pietro Brollo, ki je zadovoljen z arhitekturo, a tudi s toplino, ki obkroža notranjost in zunanost poslopja. Simbol novega sedeža FJK je umetniška inštalacija Ottavia Missonija z naslovom Harmonija različnosti, ki po Illyjevem mnenju pooseblja stvarnost naše dežele.

VIDEM - Konferenca o turizmu v novi konferenčni dvorani deželne uprave

V zadnjih štirih letih v FJK nenehna rast turističnega obiska

Bertossi predlagal izdelavo dolgoročne strategije za Lignano in Grado

VIDEM - V letošnjem letu se je število turistov, ki so obiskali Furlanijo-Juljsko krajino, povečalo za več kot 200 tisoč ali za 11,8 odstotka v primerjavi z letom 2003, je na včerajšnji konferenci o turizmu povedal deželni odbornik za proizvodne dejavnosti Enrico Bertossi. S to konferenco je bila slovesno predana namenu nova konferenčna dvorana na sedežu Dežele FJK v Vidmu.

Bertossi je podal petletni obračun turističnega gibanja v deželi, ki je v stalnem vzponu, saj je Furlanija-Juljska krajina po stopnji rasti turističnega obiska v letošnjem poletju (+4%) na vrhu med dvajsetimi italijanskimi deželami. Iz podatkov, ki kažejo gibanje turističnih prihodov v deželo, izhaja, da se je njihovo število nižalo v letih 2002 (-2,21%) in 2003 (-1,63%), nato pa je od leta 2004 začelo rasti: leta 2004 za 1,13 odstotka, leta 2005 za 0,26 odstotka in leta 2006 za 4,38 odstotka.

»Ti rezultati, ki kažejo na nepretrgano rast od leta 2003 do letos, so rezultat pomembnega timskega dela Dežele in vseh ostalih javnih in zasebnih igralcev, ki so verjeli v naš projekt relansiranja turizma,« je dejal odbornik, ki se je pri tem nanašal v prvi vrsti na promocijo celovite turistične ponudbe. »Danes v Furlaniji-Juljski krajini vsi delamo v isti smeri za ena sam proizvod, obogateno z novimi vlaganji, privlačnimi dogodki, velikimi prireditvami, z novo kulturo gostoljubnosti, in predvsem z velikim zaupanjem v naša sredstva in v naš čudovit prostor, ki nam ga mnogi zavidajo,« je bil prepričan Bertossi.

Nedvomno so bili doseženi laskavi rezultati, ki pa ne smejo upočasniti močne politike vlaganja v prihodnost, so opozorili drugi govorci, za katere je treba dokončati nekatere uspešne pobude, kot so kolesarske steze ali t.i. razpršeni hoteli, hkrati pa tudi izboljšati in povečati hotelske strukture na vsem ozemlju. V ta namen je treba spodbujati zasebno podjetništvo in izrabljati tudi novo porazdelitev občin, ki so izvezte iz pravil o državnih pomočeh.

Na konferenci, ki se je udeležil tudi predsednik Dežele Riccardo Illy, je Bertossi predlagal zamisel o posebnem zakonu, ki naj nanovo začrta strategijo javnih in zasebnih vlaganj na območju Lignano in Grado, saj gre za »dve lokaciji, ki še danes pritegneta dvetretjinski delež vseh turističnih prihodov oziroma nočitev v deželi«. Ta nova sdstrategija bi morala opredeliti razvoj teh dveh lokacij za naslednji dve ali tri desetletja.

Prizor z včerajšnje konference o turizmu, s katero so v Vidmu predali namenu novo konferenčno dvorano na sedežu Dežele FJK

J. MARITAIN Seminar o regionalnih politikah v EU

TRST - V konferenčni dvorani Area Science parka bo jutri mednarodni seminar z naslovom Constructing regional advantage - Politike in institucije za poznavanje, rast in kohezijo v mejnem prostoru med Italijo in Slovenijo. Seminar prireja fundacija Jacques Maritain s sodelovanjem inštituta ISDEE in s podporo Dežele FJK in fundacije CRTrieste. Poročilo Constructing regional advantage - razvijanje regionalnih prednosti, ki ga je po naročilu Evropske komisije pripravila skupina neodvisnih izvedencev, vsebuje vrsto priporočil in strategij, ki postavljajo v središče aktivnih politik za razvoj konkurenčnih prednosti evropskih regij znanje in inovativnost. Po predstavitvi poročila bodo izvedenci iz različnih držav EU predstavili rezultate lastnih raziskav in jih primerjali z ugotovitvami v poročilu, nato pa bo tekla beseda o implikacijah teh politik v čezmejnem prostoru.

TRANSPORT Pospešena poslovna rast Adrie Airways

LJUBLJANA - Slovenski letalski prevoznik Adria Airways naj bi po ocenah letos ustvaril za 182 milijonov evrov prihodkov in za 420.000 evrov čistega dobička, kar je bolje od načrtov, so sporočili iz Adrie. V letu 2008 Adria Airways načrtuje 8-odstotno rast prihodkov in 17-odstotno rast števil potnikov ter za 19 odstotkov več letov. S tem naj bi družba v letu 2008 ustvarila za 700.000 evrov čistega dobička.

Adria Airways je v prvih enajstih mesecih letos prepeljala 1.063.880 potnikov, kar je za 11% več kot v enakem obdobju lani in za 8% nad načrti za letos. Prav tako je družba za 9% povečala število rednih letov, za 19% pa je povečala število čarter letov ter v primerjavi z lanskim letom izboljšala tudi odstotek zasedenosti kabine. Ta je bila v prvih enajstih mesecih v povprečju zasedena 67,61-odstotno.

Novembra so letala Adrie prepeljala 80.148 potnikov, kar je za 26% več kot v enakem obdobju lani. Adria je novembra v rednem in čarter prometu skupaj opravila 1892 letov in s tem za 18% več letov kot v lanskem letu in za 5% preseгла načrte.

KONVENCIJA V FJK posojila tudi za prekerne

VIDEM - Deželni odbornik za delo Roberto Cosolini se je včeraj sestel s predstavniki najpomembnejših bank v deželi, ki so podpisale konvencijo, na osnovi katere bodo podeljevali posojila tudi nestalno zaposlenim. Na sestanku je tekla beseda o značaju finančnega instrumenta, ki ga bo jamčil poseben sklad za podporo kredita, s katerim namerava Dežela olajšati dostop do kredita prekernim zaposlenim. Banke, ki so podpisale konvencijo, so vse zadržne banke, čedajska Banca di Cividale, deželna hranilnica Casa di Risparmio del Friuli Venezia Giulia in Friuladria. Predstavniki teh bank so odborniku zagotovili, da so njihove mreže poslovalnic že popolnoma operativne z vidika informacije, pomoči in možnosti podeljevanja posojil zaposlenim na določen čas. O tem bo v prihodnjih tednih stekla tudi podrobnejša informativna kampanja.

Evropska centralna banka

12. decembra 2007

valute	evro	
	povprečni tečaj	12.12 11.12
ameriški dolar	1,4675	1,4672
japonski jen	163,41	164,24
kitajski juan	10,8257	10,8287
ruski rubel	35,8930	35,8940
danska krona	7,4607	7,4607
britanski funt	0,71960	0,71600
švedska krona	9,4289	9,4050
norveška krona	7,9565	7,9975
češka krona	26,040	26,040
švicarski frank	1,6631	1,6650
estonska krona	15,6466	15,6466
madžarski forint	252,36	251,62
poljski zlot	3,5793	3,5744
kanadski dolar	1,4860	1,4820
avstralski dolar	1,6644	1,6575
bolgarski lev	1,9558	1,9558
romunski lev	3,5240	3,5196
slovaška krona	33,180	33,098
litovski litas	3,4528	3,4528
latvijski lats	0,6973	0,6976
malteška lira	0,4293	0,4293
islandska krona	89,72	89,87
turška lira	1,7213	1,7175
hrvaška kuna	7,3200	7,3195

Zadružna Kraška banka

12. decembra 2007

valute	evro	
	nakup	prodaja
ameriški dolar	1,4891	1,4585
britanski funt	0,7290	0,7122
švicarski frank	1,6883	1,6471
japonski jen	167,5875	159,4125
švedska krona	9,6815	9,2184
avstralski dolar	1,7100	1,6379
kanadski dolar	1,5135	1,4558
danska krona	7,6083	7,3216
norveška krona	8,1897	7,7902
madžarski florint	257,9105	245,3295
češka krona	26,6910	25,3890
slovaška krona	33,9254	32,2705
hrvaška kuna	7,5024	7,1365

CREDITO COOPERATIVO DEL CARSO
ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA

Banca di Cividale

12. decembra 2007

valute	evro	
	nakup	prodaja
ameriški dolar	1,4936	1,4568
britanski funt	0,7313	0,7133
danska krona	7,573	7,386
kanadski dolar	1,5052	1,4682
japonski jen	166,03	161,94
švicarski frank	1,6857	1,6442
norveška krona	8,112	7,912
švedska krona	9,586	9,350
avstralski dolar	1,6994	1,6576
hrvaška kuna	7,57	7,03

Banca di Cividale
BANCAGRICOLA KMEČKA BANKA

Milanski borzni trg

12. decembra 2007

Indeks MIB 30: +0,08		
delnica	cena €	var. %
AEM	2,9875	+2,03
ALLEANZA	9,165	+0,32
ATLANTIA	26,03	+0,58
BANCA ITALEASE	10,43	+0,45
BANCO POPOLARE	15,39	+1,26
BPMS	3,9425	+1,09
BPM	9,905	+0,08
EDISON	2,1925	-0,16
ENEL	8,295	-0,58
ENI	24,85	+0,57
FIAT	18,07	-1,23
FINMECCANICA	21,16	+0,14
FONDIARIA-SAI	30,19	+1,72
GENERALI	32,02	+0,31
IFIL	6,79	-0,80
INTESA	5,44	-0,64
LOTTOMATICA	23,85	+0,55
LUXOTTICA	22,81	-0,22
MEDIASET	6,83	+0,66
MEDIBANCA	15,36	-0,84
PARMALAT	2,6325	+0,71
PIRELLI	0,8	-0,76
SAIPEM	27,75	+1,57
SNAM	4,47	+1,13
STMICROELEC	10,65	+1,05
TELECOM ITA	2,225	+0,23
TENARIS	15,78	-0,59
TERNA	2,7175	+0,39
UBI BANCA	19,36	+0,36
UNICREDITO	5,955	+0,15

Podružnica Trst

Ljubljanska banka
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana

SLOVENIJA - Gospodarska gibanja Ekonomskega inštituta Pravne fakultete

V novembru nov skok cen

Začetek jeseni v znamenju slabšanja glavnih kazalcev in padanja zaupanja - Stabilno pozitivni trend na trgu dela

LJUBLJANA - November je v Sloveniji prinesel nov, ne le sezonski skok cen. Indikatorja bolj dolgoročne rasti osnovne inflacije, impluzni trend in medletna rast, do oktobra kažeta, da se je tudi ta dvignila na petodstotno letno raven. Osnovna inflacija je oktobra močno poskočila tudi v območju evra, vendar se je njena trendna dinamika povečala le na 2,2 odstotka, v novembrski številki Gospodarskih gibanj ugotavljajo analitiki Ekonomskega inštituta Pravne fakultete. Cenovna pričakovanja so v trgovini ostala visoka, medtem ko se v storitvenih dejavnostih umirjajo. Trendna rast cen industrijskih proizvodov je ostala nespremenjena in je bistveno manj kot rast cen na drobno prehitevala primerljivo rast v območju evra.

Povprečne plače, tako bruto kot neto, so se septembra zmanjšale v večini dejavnosti, trendna rast pa se je skoraj popolnoma zaustavila.

Povprečna bruto plača je bila pri 1252 evrih za 1,4 odstotka višja kot

pred letom. Dinamika rasti plač je bila do drugega četrtletja v območju evra polovico počasnejša, relativna rast plač v Sloveniji je bila glede na območje evra po velikosti podobna ustreznim relativni rasti inflacije.

Prihodki javnega sektorja so oktobra močno poskočili. Dolgoročna dinamika se je povečala skoraj za tretjino. Trendnega povečanja še ni bilo mogoče oceniti, kumulativno pa do oktobra kaže, da se je makro učinkovitost davčnega upravljanja povečala. Oktobra sta zrasla davčna donosa dohodnine in davka na dobiček. Skoraj celotno, visoko oktobrsko povečanje javnofinančnih prihodkov so prinesli domači davki na blago in storitve, in sicer polovico davek na dodano vrednost, drugo polovico pa trošarine.

Nadaljevala se je hitra rast kreditov. Ta se do oktobra ni zaustavila, delovanje kreditnega kanala denarnega mehanizma pa se je že aprila začelo spreminjati. Pospešila se je rast depozitov, povečevanje dinamike kreditov

po aprilu ni več napajalo le neto finančnih odtokov v tujini.

Rahlo umirjanje negotovosti na finančnih trgih je prispevalo k znižanju euribora. Tekoči primanjkljaj se je dvignil na doslej nedoseženo raven, blizu treh odstotkov bruto domačega proizvoda (-BDP). Finančne odlive v tujino, dvakrat večje od lanskih, je še naprej financiralo zadolževanje v tujini, ki je bilo do septembra na ravni desetih odstotkov BDP.

Poraba prebivalstva in investicijsko povpraševanje sta septembra ostala na visoki ravni, pričakovanja pa so se poslabšala. Dinamika blagovne menjave je septembra osibela. Primanjkljaj v menjavi s članicami EU se je povečeval, presežek v menjavi z nečlanicami EU pa zmanjševal.

Pogoji menjave so se poslabšali. Rast svetovnih cen na slovensko gospodarstvo učinkuje močnejše kot na gospodarstvo vse Evropske unije, ki se bolje prilagaja povečanjem svetovnih cen surovin. Izvozna in skupna naro-

čila so ostala na lanski ravni. Večina kazalcev zaupanja se je, razen v trgovini na drobno, obrnila navzdol.

Drobljajevost po kazalcih tudi podatki o zalogah neprodanega blaga. Gospodarska aktivnost v EU je začela pešati, gospodarska rast v svetu pa ostaja visoka.

Rast industrijske proizvodnje se je septembra zaustavila. Septembra oziroma oktobra je prišlo do poslabšanja v gradbeništvu, turizmu, pomorskem in pristaniškem prometu, medtem ko sta letalski in letališki promet še naprej naraščala. Oktobra se je okrepila tudi trgovina na drobno.

Dogajanja na trgu dela so ostala ugodna. Število delovno aktivnih, zaposlenih in samozaposlenih se je septembra še povečalo. Število registriranih iskancev zaposlitve se je oktobra sezonsko povečalo, trendno pa je še naprej upadalo. Stabilno nizko raven so potrdile tudi ocene anketne brezposelnosti po mednarodni metodi ILO. (STA)

PADEC MEJE V NABREŽINI - Vtisi župana Reta

»Pri Kupčevih sem spoznal svet, ki je postal tudi moj svet...«

Prvi cilj po Schengnu: mednarodna cesta od Komna do Sesljana

NABREŽINA - »Fizično državno mejo sem kot otrok prvič od blizu videl na vrhu Grmade, kjer sem si skupaj z vrstniki ogledoval vasi slovenskega dela Krasa. Kaj pomeni meja in kaj pomeni sožitje ob njej pa sem doživel pri Legišovih v Devinu, po domače Kupčevih, kjer sem prvič slišal slovensko besedo. Pri njih sem spoznal ljudi, ki so dnevno prečkali mejo, ter poslušal njihove življenjske zgodbe. Doživljal sem jih kot otrok, danes ko se spominjam tistih lepih in manj lepih zgodb pa razumem pomen padca meje.«

Devinsko-nabrežinski župan Giorgio Ret meni, da je treba ob vstopu Slovenije v t.i. schengensko območje pustiti ob strani retoriko in se izogniti odvečnim besedam. To je vendarle predvsem praznik, pri katerem bi morali po županovih besedah imeti glavno besedo mladi, ki niso obremenjeni s preteklostjo in na prihodnost teh krajev gledajo z optimizmom. Zato se bo Ret v četrtek, 20. novembra skupaj v učenci italijanskih in slovenskih šol odpravil v Ma-

vinje in tam simbolično odstranil mejno zapornico. Gre za t.i. dvolastniški mejni prehod, ki bo po novem izginil.

Kaj pa pomisleki, ki jih glede odprave meje s Slovenijo imajo v Nacionalnem zavezništvu, ki je Retov politični zaveznik? »Vsakdo misli, kar hoče, jaz grem svojo pot. Meni ni nihče izrazil političnih pomislekov nad temi dogodki. Nekateri se sicer bojijo, da bo padec meje ustvaril probleme na področju javne varnosti. To pa morajo rešiti za to poklicane državne ustanove in gotovo ne posamezne občine,« pravi Ret.

Konec administrativne meje med državama bo, poleg praktičnih, imel po njegovem predvsem psihološke učinke. »Naša meja je bila dolga desetletja zelo prepustna in dejansko odprta meja. Pretok ljudi je bil ustaljen pojav. Če je treba nekaj narediti, je to na področju gospodarstva. Mislim, da se moramo glede tega tudi v Devinu-Nabrežini marsikaj naučiti od slovenskih sosedov, ki so dinamični in moderni, mi pa preveč previdni in konservativni,« je prepričan na-

brežinski župan.

Projektov, ki jih Nabrežina misli uresničiti skupaj s sosednjo Občino Komnen in z drugimi kraškimi občinami, je veliko. Nekateri sodijo v čezmejne ev-

ropske povezave, drugi pa so izrazito praktične narave. Retu, in ne samo njemu, zelo leži pri srcu sodobna cestna povezava med Komnom in Sesljanom, ki naj bi prej ali slej postala meddržavna in torej mednarodna cesta.

»Takšna, kot je danes, ta cesta ne odgovarja naraščajočemu prometu. Po njej se v obe strani peljejo krajani, poleti pa predstavlja najboljše povezavo med Krasom in Sesljanom, torej z morjem. Cesta nujno potrebuje obnove, problem v problemu pa je železniški prehod pri Šempolaju, ki je prava nočna mora vseh nabrežinskih županov,« nam je povedal Ret.

Prav danes popoldne se bo župan glede tega problema na železniški upravi v Trstu spet sestal s predstavniki železnic in s pokrajinskim odbornikom Maurom Tommasinijem. »Denar za nadvoz menda je, dobra volja tudi in upam, da nam bo Schengen prinesel srečo,« je v svojem razmišljanju izpostavil še devinsko-nabrežinski upravitelj.

S.T.

V soboto zborovanje za ohranitev imena Primorska

AJDOVŠČINA - Civilna iniciativa Za Primorsko prireja veliko zborovanje za Primorsko, ki se bo odvijalo v soboto, 15. decembra, ob 18. uri v dvorani prve slovenske vlade v Ajdovščini. Na zborovanju, na katerega so vabljeni Primorci in slovenski domoljubi, bodo svojo besedo za enotno Primorsko zastavili primorski akademiki: pisatelja Boris Pahor in Saša Vuga ter pesnik Ciril Zlobec. Sodelovali bodo še gledališki režiser in predsednik društva TIGR Primorske Marjan Bevk, publicist Miro Kocjan, župan ajdovske občine Marjan Poljšak in predstavnik ZZZP Pavel Gregorčič. V kulturnem programu pa bodo sodelovali: Akademski pevski zbor Vinko Vodopivec, dramska igralka Aleksander Valič in Alida Bevk, šansonjerka Lara Jankovič ter kulturna akcija TIGR. Program bo vodil Marjan Bevk. Ob tej priložnosti bodo zbirali podpise za ohranitev imena Primorska pri poimenovanju bodočih pokrajin, saj naj bi po volilnem predlogu, ki je poslan v državni zbor, imeli namreč dve pokrajini: Goriško in Istrsko-Kraško. Torej o ime Primorska bi bilo v tem primeru popolnoma izbrisano. In s tem je izbrisana volja primorskega naroda v njegovem boju za priključitev k matični domovini in njegova odločnost, da postane del države Slovenije. Naš namen je, pišejo v iniciativi, da vzpodbudijo primorske in slovenske rodoljube, da podajo podporo njihovi legitimni in zgodovinski pravici, da ime Primorska ostane v poimenovanju bodočih pokrajin RS na Primorskem, kajti ime Primorska ima tak simbolni pomen za primorske ljudi, ki ga ne moremo zanemariti niti niti izbrisati. (OK)

Večer s Tajo Kramberger

SEŽANA- Kosovelova knjižnica prireja v četrtek, 13. decembra, literarni večer s pesnico, znanstvenico in prevajalko Tejo Kramberger. Večer, na katerem bodo predstavili Veronikino nagradenko za pesniško zbirko Vsakdanji pogovori in omenjeno delo, se bo pričel ob 18. uri. Z avtorico se bo pogovarjal novinar Andraž Gombač. V glasbenem programu bodo sodelovali učenci sežanske glasbene šole. Teja Kramberger je diplomirala iz zgodovine in doktorirala iz zgodovinske antropologije. Doslej je objavila šest pesniških zbirk in prevaja knjižna in znanstvena besedila iz francoščine, angleščine, italijanščine in španščine. Je polovično zaposlena na Fakulteti za humanistične študije v Kopru, polovično pa kot pesnica ohranja status samozaposlene v kulturi. (OK)

Predaja reševalnih vozil

SEŽANA- V sežanskem zdravstvenem domu bodo jutri ob 16. uri slavnostno predali dve novi reševalni vozili. Odprli bodo tudi razširjen center za zdravljenje odvisnosti, hkrati pa podelili tudi pohvale zaposlenim v zdravstvenem domu, ki so bili pohvaljeni v anketi v projektu Skupaj delamo za zdravje. Svečanost bodo s svojim nastopom popestrili učenci sežanske glasbene šole in slavnostna govornika župan sežanske občine Davorin Terčon in državni sekretar Ministrstva za zdravje Darko Žiberna. (OK)

AVSTRIJA - Osrednja slovesnost s Slovenijo bo na mejnem prehodu Karavanke

Le tretjina Avstrijcev ve, da bo padla meja, 58 % pa jih temu celo nasprotuje

CELOVEC/DUNAJ – Slab teden dni pred padcem schengenske meje med Avstrijo na eni ter Slovenijo, Madžarsko, Slovaško in Češko na drugi strani, je o tem zgodovinskem dogodku seznanjena komaj tretjina Avstrijcev. Natančno jih o dogajanju poučenih le 32 odstotkov, kot je pokazala anketa avstrijskega inštituta za raziskavo javnega mnenja OGM. Nadaljnjih 20 odstotkov anketiranih je menilo, da se bo to zgodilo v teku leta 2008, skoraj štirideset odstotkov pa je celo menilo, da je sploh vprašanje, ali bo kdajkoli prišlo do tega...

Da Avstrijci le težko sprejemajo zamisel o Evropi brez meja, kažejo tudi drugi podatki pravkar izvedene ankete. Tako je večina Avstrijcev, kar 58 odstotkov, mnenja, da odpad mejnih kontrol med Avstrijo in državami, ki bodo zajete pri širitvi schengenskega prostora, ni pameten. V glavnem pričakujejo poslabšanje varnosti.

Bolj pozitivna je slika med prebivalci ob meji – ne glede ali je to zdaj na Koroškem, na Štajerskem, na Gradiščanskem ali v Nižji in Zgornji Avstriji. Tu je odstotek ljudi, ki pozdravljajo dokončno odpravo meje, vsekakor višji, čeprav zato konkretnih števil ni. Neuraadne ankete na Koroškem in tudi v obmejnem pasu v Sloveniji so namreč pokazale, da se vstopa v skupni schengenski prostor veselijo še posebej prebivalci in prebivalke ob maloobmejnih prehodih, saj bo prestop mogoč štiriindvajset ur na dan, kot na primer na prehodu Reft pri Pliberku ali na Pavličevem sedlu pri Železni Kapli.

Medtem ko na nekaterih mejnih prehodih med Slovenijo in Italijo že odstranjujejo kontrolne kabine, pa na prehodih med Koroško in Slovenijo ni opaziti tozadevne povečane dejavnosti. Očitno bodo z odstranjevanjem kabin in drugih objektov začeli šele tik pred 21. decembrom ali celo kasneje. Na Ljubelju npr. še sploh ni določeno, kaj se bo zgodilo z objekti – ne na slovenski, ne na avstrijski strani mejnega cestnega predora.

Vsaj uradno proslavo ob odpravi schengenske meje med Koroško in Slovenijo so medtem končno določili. Potekala bo 21. decembra na mejnem prehodu predor Karavanke. Dogodka se bosta udeležila zunanja mi-

Na mejnem prehodu Karavanke si bosta dobrodošlico ob odpravi schengenske meje med Avstrijo in Slovenijo izrekla zunanja ministra Ursula Plassnik in Dimitrij Rupel

//

nistra Avstrije in Slovenije Ursula Plassnik in Dimitrij Rupel, svečanosti pa bodo prisostovali tudi najvišji koroški deželni politiki ter poslanci Evropskega parlamenta s Koroške. Nadalje se bo zvrstilo kar nekaj praz-

novanj in bilateralnih srečanj na ostalih mejnih prehodih vzdolž Karavank. Tako se bodo občani Prevalj in Pliberka srečali že 20. decembra (pol ure pred polnočjo) na mejnem prehodu Holmec, kjer bodo nato skupaj

odstranili zapornice, slavlja pa pripravljajo tudi Sušani in Dravograjčani. Občine Železna Kapla, Jezersko in Solčava pa bodo dogodek na veliko praznovali prihodnje leto.

Ivan Lukan

BRDO PRI KRANJU - Prioritete Slovenije pri razvoju evropske obrambne in varnostne politike

Erjavec: Od Kosova odvisna stabilnost na Balkanu

Slovenski minister prevzel od portugalskega kolege predsedovanje Svetu EU za obrambo

BRDO PRI KRANJU - Minister za obrambo Karl Erjavec je s simbolnim dejanjem, predajo stafetne palice, včeraj na Brdu pri Kranju od portugalskega kolega Nuna Severiana Texiere prevzel naloge predsedovanja Svetu Evropske unije na obrambnem področju. Erjavec je ob tem dogodku, ki napoveduje odgovorno in častno nalogo slovenskega predsedovanja EU, znova predstavil prioritete, ki jih jima Slovenija na področju nadaljnega razvoja evropske varnostne in obrambne politike. Več kot leto dni je minilo, odkar so tri države predsedujoče trojke pripravile 18-mesečni program, ki vsebuje vse, kar je pomembno za evropsko obrambno in varnostno politiko. »Naše prioritete bodo nadaljevanje razvoja evropske te politike, stabilnost in evropska perspektiva za države na Zahodnem Balkanu, nadaljnje razvijanje vojaških in civilnih zmogljivosti EU in zlasti sodelovanje s pomembnimi svetovnimi akterji, kot sta ZN in zveza Nato,« je poudaril Erjavec in dodal, da bodo posebno pozornost posvetili tudi transatlantskim odnosom in odnosom z nekaterimi drugimi pomembnimi akterji v svetu.

»Na vrhu naše agende prioritet bo prav gotovo Kosovo,« je poudaril minister in pojasnil, da je tam situacija zelo občutljiva. Prav od Kosova pa je odvisno, kakšna bo stabilnost Zahodnega Balkana. »Zavzemali se bomo za to, da bodo spoštovane vse odločitve ZN, znotraj EU pa moramo doseči soglasje glede rešitve tega vprašanja,« je poudaril.

Naslednji velik izziv za Slovenijo je tudi situacija v Čadu, kjer se dogaja humanitarna katastrofa. »Potrebno bo napeti vse sile vseh držav EU, da to situacijo rešimo, da olajšamo ljudem življenje na tem področju,« je dejal Erjavec in dodal, da članice EU delijo skupne vrednote, kot so demokracija in spoštovanje človekovih pravic. »To je tisto kar nas povezuje, kar nas združuje. Povezuje pa nas tudi odgovornost za mir in stabilnost v svetu,« meni minister.

Slovenija je zadnja država v trojki, ki bo uresničevala 18-mesečni program. Erjavec je prepričan, da bo Slovenija drugi trojki, ki jo sestavljajo Francija, Češka in Švedska, zapustila dobro opravljeno delo. Prav tako kot je to storila Portugalska, ki je po Erjavčevem mnenju odlično opravila svoje delo, ki ga Sloveniji ne bo težko nadaljevati. Texeira je pojasnil, da so program sestavili skupaj in da se sedaj tudi skupaj močno trudijo doseči zastavljene cilje. Portugalsko predsedstvo se je osredotočilo na že uveljavljene operacije in misije ter na vzpostavitev novih misij na Kosovu in v Čadu. Prav ti izzivi pa ostajajo tudi v času slovenskega predsedovanja. »Poleg tega so bile v času portugalskega predsedstva ocenjene civilne vojaške zmogljivosti, na podlagi katerih ugotavljamo, kje sploh smo in kam gremo,« je dejal Texeira.

Pomembna točka je tudi strateško partnerstvo. V času nemškega predsedovanja je bilo največ pozornosti posvečeno odnosu EU in ZN, v času portugalskega pa so se osredotočili na odnos med EU in zvezo Nato. »To je prav tako še en izziv, ki ga prenašamo na Slovenijo, kajti ni potrebno le opredeliti odnosa med EU in zvezo Nato, predvsem so pomembni sporazumi, ki bodo definirali možnosti za sodelovanje,« je dejal. V času portugalskega predsedovanja je bil poudarek tudi na partnerskih odnosih med EU in Afriko. »Na vrhu, ki je minuli teden potekal v naši državi, smo določili skupno strategijo in delo na tem področju varnostne in obrambne politike. Na prvi vrsti naj omenim reformo varnostnega sektorja in vprašanje, kako lahko afriške države same s svojimi mirovnimi enotami zagotovijo varnost,« je še dodal in opozoril tudi na pomen odnosov Evrope z muslimanskim svetom.

Posebej pa je Texeira izpostavil tudi lizbonsko pogodbo, ki jo bodo voditelji držav članic EU v četrtek podpisali v Lizboni. Ta bo namreč zagotovila reformo institucij EU tudi na področju ob-

rambne in varnostne politike. Glede slednje je bil že doslej zagotovljen institucionalni okvir in izvajanje operacij. »S podpisom pogodbe pa bo omogočeno bolj strukturirano sodelovanje na tem področju, kjer bomo lahko poglobili in razširili naše sodelovanje, in prepričan sem, da bo slovensko predsedovanje v tem delu zelo uspešno,« je poudaril Texeira, ki v celoti verjame v uspeh slovenskega predsedovanja in s tem uspeh trojke ter celotne EU.

Svoje izkušnje iz predsedovanja pa je s slovenskim ministrom in obrambnim atašejem Francije, polkovnikom Pierreom Betrandom, ki je kot predstavnik države, ki bo predsedovala za Slovenijo, delil tudi državni sekretar v nemškem obrambnem ministrstvu Christian Schmidt. Osredotočil se je zlasti na pomen lizbonske pogodbe, ki daje okvir za prihodnost EU. Prepričan pa je tudi, da predsedovanje Slovenije, ki pozna razmere na Zahodnem Balkanu prihaja v pravem času, ko je potrebno rešiti vprašanje Kosova za zagotovitev stabilnosti v regiji. (STA)

Slovenski obrambni minister Karl Erjavec

LJUBLJANA - Prireditev ob dnevu človekovih pravic

Strokovnjak Ljubo Bavcon kritičen do stanja v Sloveniji in drugod v svetu

LJUBLJANA - Društvo za Združene narode za Slovenijo je včeraj svetovni dan človekovih pravic obeležilo s prireditvijo, ki se je je udeležila tudi varuhinja človekovih pravic Zdenka Čebašek Travnik. Slavnostni govornik, pravni strokovnjak za področje človekovih pravic Ljubo Bavcon je bil v svojem govoru kritičen tako do stanja na tem področju v Sloveniji kot tudi v svetu. Ob tej priložnosti je društvo podelilo tudi nagrade najboljšim, ki so sodelovali na likovnem, literarnem in fotografskem natečaju na temo človekovih pravic. Bavcon je v slavnostnem govoru dejal, da je Društvo za združene narode za Slovenijo vsaj zadnjih 30 let v njegovem spominu edina organizacija, ki je gojila kult človekovih pravic in ob tem dnevu prirejala proslave, in to v sistemu, ki človekovim pravicam ni bil naklonjen. Bavcon je podaril tudi dejstvo, da sta v zadnjih letih tako »zahodni del sveta« kot tudi Slovenija opazno zdrznili na lestvicah, ki merijo stopnjo spoštovanja človekovih pravic.

»Bojim se, da je prav v nedelovanju sistema zavor in ravnotežij problem pojmo-

vanja in uresničevanja človekovih pravic,« je dejal Bavcon. To trditve je podkrepil z vsemi letnimi poročili varuhov človekovih pravic, v katerih »beremo o naraščajoči politični, nacionalni in drugih vrstah nestrpnosti do drugačnih, o izbruhih sovražnih govorov nekaterih politikov, o neupoštevanju odločb ustavnega sodišča, kjer še posebej bode v oči primer izbrisanih in Romov, o podcenjevalnem odnosu vseh dosedanjih vlad do varuha človekovih pravic in kritične ocene o nezadostni pravni varnosti ljudi in o občasno majavi vladavini prava«.

»Kakšen je dejanski odnos vlade in države do institucije varuha človekovih pravic, nam nazorno prikazuje ponedeljkov fenomen proslave ob dnevu človekovih pravic,« je dajal Bavcon in povedal, da še ni slišal, da bi vlada ali oblast na ta dan prirejala proslave. »Država je pravzaprav najhujši dejanski in potencialni kršitelj človekovih pravic. Vlada ali država v zvezi s človekovimi pravicami nima česa proslavljati. Največ, kar lahko stori, je, da pozorno prisluhne opozorilom in pripombam varuha človekovih pravic in priznanih mednarod-

nih nevladnih organizacij, temu, kar povejo domače in tuje znanstvene institucije, ter da se potruji spoštovati odločbe ustavnega sodišča, ne pa da polemizira z njimi in jih izigrava,« je bil kritičen Bavcon.

Kot je dejal, bi pričakovali, da se bo vlada ukvarjala z navedenimi in drugimi kršitvami človekovih pravic, ki se dogajajo tukaj in zdaj, ne s tistimi, ki so se dogajali pred 50 leti. »Soglašam s počastitvijo spomina na vse žrtve te brezmejne samovolje bivših sistemov, če gre za to, da se iz tega naučimo kaj za prihodnost. Nisem pa za to, če gre za politikantsko zlorabo teh žrtev in dneva človekovih pravic,« je dejal Bavcon. Po njegovih besedah je potrebno izkoristiti vsako priložnost za opozorila in alarme, ki naj se ne nanašajo zgolj na posamezne kršitve človekovih individualnih pravic, ampak tudi na ogrožanje tistih načel demokratične pravne države, brez katerih si uresničevanja človekovih pravic ni mogoče niti zamisliti.

Kot je Bavcon dejal v svojem govoru, je svet danes vse bolj razpet med dilemo ali človekova svoboda ali varnost družbenega

SLOVENIJA

Yousif B. Ghafari veleposlanik ZDA

LJUBLJANA - Ameriški predsednik namerava Yousifa B. Ghafarija imenovati za novega ameriškega veleposlanika v Sloveniji, so včeraj sporočili z veleposlaništva ZDA v Ljubljani. Uradno nominacijo Ghafarija bo moral potrditi še ameriški senat. Če se bo to zgodilo, bo Ghafari na veleposlaniškem položaju nasledil Thomasa Robertsona, ki se mu je avgusta zaključil mandat. Naloge začasne odpravnice poslov trenutno opravlja Maryruth Coleman. Kot so sporočili z ameriškega veleposlaništva, je Ghafari ustanovitelj in predsednik uprave GHAFARI Companies. Ima diplomo in magistrirj na univerze Wayne, na univerzi v Michiganu pa je magistriral iz poslovnih ved.

Bush je julija za novega veleposlanika ZDA v Sloveniji sprva predlagal poslovneža slovaškega rodu iz Virginije Vincenta Obsitnika, vendar je Bela hiša kasneje imenovanje umaknila, Obsitnik pa je v začetku decembra prevzel veleposlaniško mesto na Slovaškem.

KOROŠKA - Dvojezični napisi

Odgovor kanclerja Gusenbauerja ne navaja nobenih konkretnih korakov

DUNAJ/CELOVEC - Manjšinski govornik avstrijskih Zelenih Wolfgang Zinggl je te dni prejel pisni odgovor kanclerja Alfreda Gusenbauerja glede vprašanja dvojezičnih krajevnih napisov na Koroškem. Žal pa na ključno vprašanje, namreč katere korake načrtuje avstrijska zvezna vlada, da bi končno razrešila problem, Zinggl odgovora ni dobil. Gusenbauer v svojem odgovoru namreč ni navedel nobenih konkretnih korakov, kako – in če sploh – hoče to vprašanje rešiti v tekoči mandatni dobi avstrijskega parlamenta, torej do leta 2010.

Po nezadovoljivem odgovoru Gusenbauerja na zadnji seji avstrijskega parlamenta v tem letu je manjšinski govornik Zinggl dejal, da Zeleni lahko zvezno vlado le vztrajno opozarjajo na manjkajočo ureditev vprašanja dvojezičnih napisov. Glede nadaljnjih korakov pa Zinggl poudarja, da naj bi zvezna vlada najprej sprejela odredbo, ki je v skladu z avstrijsko ustavo, ter končno preverila, kako lahko uredi dvojezične napise. (I.L.)

Izigravanje manjšine s strani avstrijskih politikov (ne le Haiderja) glede dvojezičnih napisov je na dnevnem redu

GOSPODARSTVO - Po treh dnevih protestov, ki so ohromili državo

Avtoprevozniki sinoči sprejeli dogovor z vlado in prekinili stavko

V finančnem zakonu 70 milijonov evrov za njihov sektor - Normalizacija bo zahtevala čas

RIM - Po treh dnevih protestov so avtoprevozniki včeraj zvečer prekinili stavko. Njihove najpomembnejše stanovske organizacije so namreč sprejele predlog, ki ga je ponudila vlada za reševanje najbolj perečih problemov tega sektorja. Tako se je sinoči končala blokada, ki je ohromila Italijo.

Pogajanja med vlado in avtoprevozniki so se obnovila včeraj popoldne. V imenu vlade sta podtajnik pri predsedstvu vlade Enrico Letta in minister za prevoze Alessandro Bianchi predstavila dokument z dvanajstimi točkami. Glavne stanovske organizacije so po daljšem posvetovanju predlog sprejele, češ da gre v zaželeno smer. Na tej osnovi bo že jutri predložen popravek k finančnemu zakonu za leto 2008, ki avtoprevoznikom zagotavlja 70 milijonov evrov v treh letih ter reformo njihovega sektorja. Del sredstev bo namenjen povračilu cestnin in prispevkom za ublažitev negativnih posledic podražitve nafte.

In tako so že sinoči tovornjaki začeli spet voziti. Sicer pa bo kar nekaj trajalo, preden bodo odpravljene posledice blokade. Po napovedih izvedencev bo potrebnih najmanj 48 ur za ureditev distribucije goriva ter približno teden dni za distribucijo živil. Prav tako bo potrebnih več dni, preden bodo tovarne v celoti obnovile proizvodnjo, ki so jo bile prisiljene prekiniti zaradi pomanjkanja surovin. Že sama normalizacija prometa na mejnih prehodih in carinah bo zahtevala nekaj časa. Zaradi vsega tega bo konec tega tedna odpadla običajna prepoved vožnje za težka vozila.

Predsednik vlade Romano Prodi je ob prekinitvi stavke izrazil zadovoljstvo. »Državo smo vrnili v normalnost, ne da bi nasedali provokacijam. Zmagalo je soočenje,« je dejal. Podtajnik Letta je povedal, da je vlada zadovoljna z rezultatom pogajanj, ter izrazil upanje, da se bo hitro vzpostavilo normalno stanje. Minister Bianchi pa je menil, da je naposled prevladala razsodnost.

Sicer pa se je z zadevo začelo ukvarjati tudi sodstvo. Rimsko javno tožilstvo je uvedlo preiskavo zaradi blokade, do katere je prišlo južno od Rima. Več avtoprevoznikov naj bi bilo osumljenih prekinitve javne službe. Sicer pa je bilo v teh dneh nič koliko primerov kršenja normativov o prevozihi, pa tudi odredbe, s katero je minister Bianchi v torek zvečer prisilno vpoklical avtoprevoznike v službo.

Stavka je povzročila resne motne v distribuciji goriva in živil

ANSA

FINANČNI STRAŽNIKI - Rekorden letni obračun

Razkrinkana davčna utaja za 78 odstotkov višja od lanske

RIM - Preko osem tisoč popolnih davčnih utajevalcev in preko 27 milijard evrov neobdavčenih dohodkov. To je bera, ki so jo v prvih enajstih mesecih leta 2007 zabeležili finančni stražniki. Gre za pravi rekord, saj je razkrinkana davčna utaja za 78% višja v primerjavi z letom 2006, kar predstavlja najboljši rezultat v zadnjih petnajstih let.

Finančna straža je posredovala tudi številne druge podatke, ki pričajo o njenem uspešnem boju proti ilegalnim poslom. Tako so na primer v istem obdobju (januar-november 2007) zaprl 631 trgovin oziroma obratov, ki niso izdajali predvidenih računov ali faktur. V boju proti reklaži so zasegli dobrine v vrednosti 329 milijonov evrov, organiziranemu kriminalu pa dobrine v vrednosti 477 milijonov evrov in 118 milijonov evrov gotovine. Zaradi odedruštva so prijavili sodstvu 624 ljudi, aretirali so jih 124 in zasegli 66% denarja več kot lani (skoraj petdeset milijard evrov).

Finančna straža je zasegla tudi dvajset tisoč kilogramov nedovoljenih poživil in aretirala skoraj tri tisoč prekupčevalcev.

Ilegalni posli pa so zaznamovali tudi nekatere sektorje javne uprave, kjer so odkrili goljufije, s pomočjo katerih so si nekateri skušali zagotoviti skoraj dve milijardi evrov evropskih prispevkov; sodstvu so v tem primeru prijavili nekaj več kot tisoč ljudi.

Finančna stražnika na delu

ANSA

ZAVOD ISTAT - Predstavitev statističnega letopisa 2007

V glavnem so Italijani zadovoljni, skrbi povzročata okolje in kaotičen promet

RIM - Kaže, da se Italijanom dobro godi, saj so na splošno zadovoljni s svojimi družinskimi oziroma prijateljskimi odnosi in s preživljanjem svojega prostega časa. Taka je slika, ki jo ponuja italijanski statistični zavod Istat v svojem letopisu 2007.

Po prikazanih podatkih se italijanska družba sicer stara: starostni indeks oziroma razmerje med prebivalci, ki so starejši od 65. leta, in tistimi, ki imajo manj kot 15 let, se je od lanskega 140,4 dvignil na letošnji 141,5%. Zdravstveno stanje družbe je v glavnem dobro, saj ga 7 prebivalcev na 10 ocenjuje kot odlično, in stopnja izobraženosti se iz leta v leto dviga; večja se tudi število bančnih depozitov (leto 2006 je zabeležilo 37 milijard več kot leto prej) in pa last nepremičnin (od 72% v letu 2005 na 73,4% v letu 2006), kar daje slutiti, da je finančno stanje nadpovprečno (pri tem gre opozoriti, da so podatki seveda različni med severno, srednjo in južno Italijo). Med zanimivostmi gre omeniti tudi podatke, ki kaže, da se 73,9 odstotka Italijanov vsakodnevno

odloča za kosilo na domu (predvsem na jugu države) in pa na dejstvo, da se moški raje odločajo za ogled predstave, ženske pa se raje posvečajo branju.

Sicer ni vse zlato, kar se sveti, pravi pregovor. In res, po podatkih, ki jih je izpostavil Istat, so Italijani vse bolj zaskrbljeni nad stanjem okolja: večina se jih pritožuje nad umazanimi ulicami, veliko je celo takih, ki raje ne pije vode iz pipe. Med najbolj pereče težave pa so vsekakor vsi uvrstili povišan promet (46,7%), onesnaženost zraka (43,6%), pomanjkanje parkirnih mest (41,4%) in pa hrup (36,8%); letos se je na sam vrh uvrstil tudi strah pred povišano stopnjo kriminalitete (31,9%). Raziskava zavoda Istat se je zaustavila tudi pri najbolj razširjenih vzrokih smrti, se pravi pri srčnih boleznih in rakastih obolenjih. Nič kaj spodbuden ni podatek o številu kadilcev: 22,1% prebivalcev nad 14. letom se namreč predaja tej razvadi; prav tako ni obetaven podatek o povišanju razporok (+4,3%), samomorov in nasilnih dejanj (+9,3%).

Družba se stara

KROMA

VOLILNI ZAKON Manjše stranke protestirajo

RIM - Biancov osnutek novega volilnega zakona hudo razdvaja vladno večino. Manjše stranke Unije, in sicer SIK, Zeleni, Udeur ter socialisti, so včeraj potrdile, da je osnutek zanje nesprejemljiv. V znak protesta so zapustile srečanje vladne večine o finančnem zakonu ter zahtevale, naj se vladna večina sestane, preden bi Biancov osnutek šel v obravnavo v avlo senata. S tem stališčem se strinjata Italija vrednost in Demokratična levica. Prodi je zahtevo sprejel. Kaže, da bo srečanje Unije o volilnem zakonu 10. januarja.

Sicer pa zadeva buri duhove tudi v opoziciji. Na predlog NZ so se včeraj zbrali Schifani (FI), D'Onofrio (UDC), Matteoli (NZ) in Calderoli (-SL), da bi skupno preučili Biancov osnutek. Voditelj FI Berlusconi je časnikiarjem povedal, da se je o zadevi telefonsko pogovarjal s Finijem. Slednji je to potrdil in Berlusconi je pozval k oblikovanju skupnega stališča.

KORUPCIJA Berlusconi spet v težavah

SILVIO BERLUSCONI
ANSA

RIM - Silvio Berlusconi je spet vpleten v sodno in obenem v neprijetno politično afero. Neapeljski sodniki ga namreč sumijo poskusa korupcije na račun senatorja Nina Randazza in nekaterih drugih še neidentificiranih senatorjev. Novico o preiskavi je včeraj objavila Repubblica, v Neaplju pa njenega pisanja niso demantirali.

Afera je vezana na nedavno obravnavo finančnega zakona v senatu. Vodja Forza Italia je stalno govoril, da bodo nekateri parlamentarci leve sredine prestopili v opozicijske vrste in s tem povzročili padec Prodijske vlade. To pa se ni zgodilo.

Senator Randazzo, ki zastopa Italijane iz tujine, je nekaj dni po razburjivi senatni razpravi razkril, da mu je Berlusconi ponudil ne samo mesto v morebitni novi desnosredinski vladi, ampak tudi denar. Isto naj bi nekdanji ministrski predsednik ponudil tudi nekaterim drugim senatorjem Unije.

V preiskavo je vpleten tudi Agostino Saccà, ki trenutno predseduje ustanovi Raifiction. Slednjemu naj bi Berlusconi na priporočilo nekaterih senatorjev »predlagal« zaposlitev nekaterih mlajših pevk in plesalk, ki so nekajkrat že nastopile na televiziji.

Berlusconijevi odvetniki in predstavniki njegove stranke so pisanje rimskega sodnika označili kot blodnje brez vsakršne osnove. Senator Nicolò Ghedini, ki je Berlusconijev advokat, sicer ne zanika dogajanje, o katerih piše Repubblica, je pa prepričan, da stvari nimajo kazenske razsežnosti, saj sodiijo v normalno politično dialektiko.

Oglasil se je tudi pravosodni minister Clemente Mastella, ki se sicer ni spustil v vsebino afe-re. Dejal pa je, da morajo sodniki spoštovati dolžnosti, a tudi pravice parlamentarcev.

HRVAŠKA Protest zaradi znamke

ZAGREB - Hrvaško ministrstvo za zunanje zadeve in evropske integracije je včeraj poslalo protestno noto Italiji zaradi poštne znamke s fotografijami Reke in pripisom "Vzhodna zemlja, ki je bila italijanska" (Fiume - terra orientale già italiana). V noti izražajo oster protest in globoko nezadovoljstvo z omenjeno znamko, ki je bila v Italiji objavljena v torek.

Na ministrstvu so dodali, da je hrvaško zunanje ministrstvo oktobra, takoj ko je bilo seznanjeno, da se pripravlja objava sporne poštne znamke, opozorilo na nesprejemljivost takšnega postopka. Presenetljivo je, da je znamka v prometu kljub seznanjenosti s stališčem Hrvaške, so poudarili v noti. Hrvaška diplomacija je ocenila, da gre za neprimerno potezo Italije, ki nasprotuje duhu prijateljstva in dobrososedskih odnosov. Hrvaško zunanje ministrstvo je zahtevalo od Italije, da vnovič obvesti svoje pristojne institucije o stališčih Zagreba ter da sproži določene postopke v smeri preprečevanja nadaljnje distribucije omenjene poštne znamke.

ZAŠČITNI ZAKON - Včeraj zjutraj v Ul. Giotto izdali prvo elektronsko izkaznico

Občina Trst je začela izdajati dvojezične osebne dokumente

Župan Dipiazza: Dokaz zrelosti Trsta - Podtajnik Rosato: Simbolna vrednost - Pozivi k posluževanju pravice

Dvojezične osebne izkaznice so dejstvo tudi v Občini Trst. Od včeraj jih je mogoče dobiti v občinskih uradih na Opčinah in Proseku ter v Ul. Giotto, kjer so včeraj zjutraj izročili prvo izkaznico, in sicer elektronsko, našemu upokojenemu kolegu Sergiju Premruju ter občinskim svetnikom Igorju Švabu (prejel je prav tako elektronsko izkaznico), Stefanu Ukmarju in Iztoku Furlaniču (ki pa sta prejela papirnato izkaznico). Za uradnike v Ul. Giotto je bil tako včeraj poseben dan, saj se je v prostorih občinskega urada že pred 8.30, ko je bila napovedana izročitev, zbrala pravcata mala množica predstavnikov institucij in uprav ter vidnih predstavnikov slovenske manjšine in kajpada novinarjev, fotografov in snemalcev, ki niso hoteli zamuditi zgodovinskega dogodka.

Premruju, Švabu, Ukmarju in Furlaniču sta izkaznice izročila tržaški župan Roberto Dipiazza in podtajnik pri notranjem ministrstvu Ettore Rosato, ki sta na krajši slovesnosti tudi opozorila na pomen dogodka. »Gre za zelo inteligentno in dobro stvar,« je dejal Dipiazza: »Leta in leta smo, namesto da bi govorili o gospodarstvu, govorili o dvojezičnih izkaznicah. Mislim, da je prav, da se na obeh straneh priznava italijanska stvarnost v Istri ter stvarnost slovenske manjšine v Italiji, ki je v večini v kraških vaseh. Gre za odličen rezultat in končno nam je uspelo,« je še dodal župan, ki ga veseli predvsem dejstvo, da so bile dvojezične izkaznice in izvajanje zaščitnega zakona dosežene brez polemik, kar je po Dipiazzovih besedah dokaz zrelosti tržaškega mesta.

Izdajanje dvojezičnih izkaznic ima po mnenju podtajnika Rosata simbolno vrednost, saj se deset dni pred vstopom Slovenije v schengensko območje posveča pozornost popolnemu izvajanju zaščitnega zakona, pri čemer je opozoril, da ne gre samo za izročitev prve elektronske dvojezične osebne izkaznice, ampak tudi za prvo elektronsko izkaznico s slovenskimi znaki, ki jo bo mogoče dobiti na celotnem italijanskem državnem ozemlju. Če bo npr. kak Slovenec šel živeti v Rim in bo rabil tam osebno izkaznico, bodo na slednji njegovi osebni podatki (zlasti ime in pri-

Prva izdana dvojezična izkaznica je bila elektronska, prejel pa jo je naš nekdanji kolega Sergij Premru

KROMA

mek) pravilno zapisani. Pri tem je Rosato opozoril na zasluge notranjega ministrstva, tržaške prefekture in strokovnjakov rimske univerze Tor Vergata pri odstranjevanju težav, zaradi česar bo v prihodnosti mogoče rešiti tudi druge probleme (npr. pri pravilnem zapisu podatkov na davčnih kodah). Nasploh pa je Trst v tem mesecu decembru, je še dejal Rosato, doživel kakovostni skok, pri čemer je treba izkoristiti priložnost in ovrednotiti tiste stvari, ki združujejo.

Slovesnosti se je udeležil tudi generalni konzul Republike Slovenije v Trstu Jože Šušmelj, ki je opozoril na velik pomen, ki ga za slovensko manjši-

no ima dejstvo, da se tudi v Trstu začenja izvajati zaščitni zakon, izrazil pa je tudi pričakovanje, da se bodo izvajala tudi ostala določila zakona. Tržaški prefekt Giovanni Balsamo pa je poudaril, kako se je ustvarilo novo ozračje dejanskega sodelovanja.

Seveda so se ob tej priložnosti slišale besede zahvale vsem, ki so prispevali k uresničitvi dvojezičnih izkaznic, od ministrstva pa do prefekture in občinske uprave. To je v svojem posegu v imenu ostalih slovenskih kolegov izrazil tudi občinski svetnik Igor Švab, ki je obenem opozoril, da je to pomemben trenutek za slovensko narodno skupnost, vse rojake pa je povabil, naj se poslužujejo pravice zahtevati dvojezično izkaznico.

Naj še omenimo, da je v zvezi z začetkom izdajanja dvojezičnih izkaznic v Občini Trst posredoval sporočilo za javnost tudi pokrajinski predsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze Igor Gabrovec, za katerega to predstavlja »nedvomno pomemben mejnik v zgodovini problematičnega mesta, ki je že dolga desetletja globoko skregano s svojo večplastno identiteto.« Z izdajanjem dvojezičnih izkaznic v Trstu pade nova meja, »morda še bolj pomembna od schengenske,« opozarja Gabrovec: »Pade meja med Tržščani, ki je včasih delila bolj kot bodeča žica. Izkoristimo vsi novo priložnost, da Slovenci in Italijani mestni upravi dokažemo, da je Trst lahko ponovno velik, večkulturn, večjezičen.«

Kdor bo želel prejeti dvojezično osebno izkaznico, se bo moral obrniti ali na občinska urada na Opčinah oz. Proseku (urnike odprtja objavljamo na drugem mestu) ali pa na urad v Ul. Giotto od ponedeljka do petka od 8.30 do 12. ure, ob torkih in četrtekah pa tudi od 14. ure do 16.30. Kdor bo želel elektronsko izkaznico, pa bo moral najprej poklicati klicni center (telefon 040-6758584) ob ponedeljkih in sredo od 8.30 do 12.30 ter od 14. do 17. ure, ob torkih, četrtekah in petkih pa od 8.30 do 13.30.

Ivan Žerjal

POMEN ELEKTRONSKIH IZKAZNIC

Raba slovenskih črk in vrsta drugih možnosti

Včerajšnje slovesne izročitve prve dvojezične osebne izkaznice se je udeležil tudi prof. Guido Marinelli z univerze Tor Vergata v Rimu, kjer se ukvarja z vprašanjem varnosti in zaščite osebnih podatkov v računalniških sistemih. Prof. Marinelli je eden od »očetov« dvojezičnih elektronskih izkaznic, saj univerza Tor Vergata že nekaj let (točneje od leta 2001) sodeluje z italijanskim notranjim ministrstvom ravno na tem področju in nam je z veseljem nudil nekaj pojasnil v zvezi z izkaznicami, in to ne samo glede vnašanja slovenskih črk in znakov v sistem.

Vendar začnimo ravno pri slovenskih črkah, kjer je bilo po besedah prof. Marinellija potrebno odpraviti dvojno težavo: treba je bilo namreč preveriti, ali je prosilec vpisan v matično knjigo oz. ali že razpolaga z osebno izkaznico, drugi pa je bilo treba preveriti računalniške sisteme, ki niso razpolagali z znaki za slovenske črke oz. za črke manjšinskih jezikov, ki jih govorijo v Italiji. Računalniški sistemi so se prilagodili šele v zadnjih letih, zdaj pa so za osebne izkaznice pripravili črke, ki so v rabi v manjšinskih jezikih, zlasti kar zadeva ime, priimek in naslov. Centralni sistem so posodobili oz. usposobili za sprejemanje črk in znakov, ki so v rabi v manjšinskih jezikih, s strani anagrafskih uradov občin (do nedavnega so besede s takimi znaki prečrkovali). Zdaj so znake in črke vnesli tudi v spomin mikročipa, ki je vgrajen v izkaznico.

Drugače po mnenju prof. Marinellija nova elektronska izkaznica nasplošno nudi vrsto možnosti. Pro-

silec bo lahko prejel izkaznico v približno šestih-sedmih minutah, saj bo v občinah z več kot 30.000-40.000 prebivalci (kar je ravno primer Trsta) možno v realnem času preveriti upravičenost prošnje in prejeti dovoljenje ministrstva. Obenem se z elektronskimi izkaznicami zmanjša nevarnost kraje, ki je v zvezi s papirnati izkaznicami predstavljala nemajhno težavo. Nadzor je namreč pri elektronskih izkaznicah mnogo večji, uradi imajo s pomočjo računalniškega sistema takoj možnost ugotoviti, ali je oseba, ki jim predstavi izkaznico, tudi njen dejanski lastnik.

Drugače ponuja izkaznica z vgrajenim mikročipom tudi druge možnosti, kot npr. bančne operacije ali dvig pokojnine. Tudi tu pa bo operaterju takoj znano, ali je tisti, ki se predstavi z določeno izkaznico, upravičen do dotične operacije. Če se npr. pri pokojninskem uradu zgodi oseba, ki zahteva dvig pokojnine in pri tem predstavi elektronsko izkaznico, lahko uradnik na podlagi podatkov v mikročipu in v računalniškem sistemu takoj ugotovi, ali je upravičenec do pokojnine umrl in tako se postopek sploh ne sproži. Stvar je pomembna tudi glede problematike varnosti, in sicer tako splošne varnosti kot varnosti posameznika. Veljavnost izkaznice bo možno npr. s pomočjo posebne bralne naprave preveriti tudi pri vpisu prihoda na letališče, posamezni občan pa bo bolj varen pred ponarejanjem njegovih osebnih podatkov, ravno tako pa bo v večji meri zagotovljena varnost osebnih podatkov, je prepričan prof. Marinelli. (iž)

Dvojezične osebne izkaznice pričakujejo svoje lastnike

KROMA

UL. GIOTTO - Včeraj zjutraj ob veliki medijski pozornosti

Jutro v znamenju sproščenosti in občutnega zadovoljstva

Dvojezični dokument najprej novinarju Sergiju Premruju - Med prvimi tudi Fulvio Camerini in Stelio Spadaro

Sergij Premru s prvo elektronsko dvojezično osebno izkaznico

KROMA

Uslužbenci občinskega urada v Ul. Giotto še ni so videli take gneče. Izročitev prvih dvojezičnih osebnih izkaznic v tržaški občini je včeraj pritegnila veliko medijsko pozornost, kljub zgodnji uri pa je mrgolelo politikov, predstavnikov oblasti, ustanov in društev ter navadnih občanov.

Dogodka so se v sproščenem ozračju udeležili župan Roberto Dipiazza, podtajnik Ettore Rosato, generalni konzul RS Jože Šušmelj, prefekt Giovanni Balsamo, slovenski občinski svetniki Iztok Furlanič, Igor Švab in Stefano Ukmar, pa še predsednik zahodnokraškega rajonskega sveta Bruno Rupel, deželni svetnik Igor Dolenc, škofov vikar Franc Vončina, ravnatelj Glasbene matice Bogdan Kralj, koordinator Agrarne skupnosti Karlo Grgič in drugi.

Dokaj nepričakovano so se v županovih rokah pojavile elektronske izkaznice, ki so bile do zadnjega pod vprašajem. Ob 8.27, še pred uro odprtja, je Dipiazza slovesno izročil prvo izkaznico novinarju Sergiju Premruju. A bilo je prezgodaj, počakati pa je bilo treba na pri-

hod nekaterih gostov. Minuto potem so zaropotala vhodna vrata, Dipiazza je vprašal, ali je to konzul, vstopil pa je svetnik Iztok Furlanič. Župan je ugotovil, da »Furlanič zaenkrat še ni konzul«, nato je prišel Jože Šušmelj in izročitev izkaznic se je ponovila.

Premru je na cilju za las prehitel občinskega svetnika Igorja Švaba, medtem ko se je do prve papirnate dvojezične izkaznice (in do absolutnega 3. mesta) dokopal Stefano Ukmar. »Sveto trojico« občinskih svetnikov je dopolnil Iztok Furlanič. Med sedmimi osebam, ki so si včeraj zagotovile dvojezično izkaznico izstopata ugledna Tržačana italijanske narodnosti: senator Fulvio Camerini in bivši tajnik LD Stelio Spadaro. Oba sta dejala, da je izkaznica simbol pluralizma, ki zaznamuje to območje. Našlo se je tudi »nezadovoljne« predstavnika društva Edinost sta delila letake s fotokopijo južnotirolske dvojezične izkaznice, na kateri so nemški in italijanski napisi enake velikosti, medtem ko so na tržaških izkaznicah slovenski napisi manjši. Zaradi tega je Edinost do izkaznic kritična. (af)

OCENE PRISOTNIH

Zgodovinski dogodek, a dvojezičnost naj bo navada

V mestni občinski izpostavi smo nabrali izjave ljudi, ki so v prvi vrsti tržaški občani.

Dolgoletnega novinarja Primorskega dnevnika Sergija Premruja, ki je bil deležen prve dvojezične izkaznice v občini, smo vprašali, ali si je pred leti predstavljal, da bo kdaj do tega prišlo.

Osnovno šolo sem obiskoval tu blizu, v Ul. sv. Frančiška. Tedaj je bilo normalno, da so nas po cesti psovali, na skupno šolsko dvorišče pa se raje nismo spuščali... V tistih časih si ne bi mogel predstavljati, da bo tržaški župan nekega dne delil osebne izkaznice z napisi v slovenščini. Situacija na meji pa se je s časom postopno normalizirala. Zdi se mi, da se danes (včeraj, op.p.) dogaja prava ceremonija za dogodek, ki bi moral biti nekaj navadnega. Padla bo še meja, tako da se po »izgubljenem stoletju« vendarle vračamo v normalnost. Izkaznica pa ne sme biti neke vrste Davidova zvezda za Slovence: dobro bi bilo, ko bi se tudi Italijani odločili zanj.

Kdaj si si zaželel dobiti prvo izkaznico?

V razgovoru med predstavniki tržaške občine in predsednikom paritetnega odbora je padel predlog, da bi dali prvo izkaznico Slovincu iz strogega središča mesta. Sam sem dalj časa sledil zadevi iz delovnih razlogov, zato sem zaprosil za prvo izkaznico.

Tržaški občinski svetnik SSK Igor Švab je bil drugi na vrsti:

To je zgodovinski trenutek in zelo sem vesel, da se zaščitni zakon začneja izvajati, za kar smo si kot svetniki tržaške občine prizadevali. Z izkaznicami ni vse rešeno: odprtih problemov je še veliko in želimo, da bi jih Občina Trst rešila. V prvi vrsti mislim tu na slabo stanje slovenskih šol, ki so primarnega pomena za obstoj in rast narodne skupnosti.

Tržaški občinski svetnik DS Stefano Ukmar je bil prvi v dvojezično izkaznico v papirnati obliki:

Danes pišemo novo stran zgodovine Trsta, kar predstavlja za vse nas veliko zadoščenje. Kmalu se nam bo zdelo povsem normalno, da izdaja Občina Trst dvojezične izkaznice. Pomembno je, da čim več občanov izkoristi to možnost, vključno z občani italijanske narodnosti, saj je to znak spoštovanja do naše skupnosti. S tem v zvezi sem zelo vesel, da sta tukaj tudi bivši senator Fulvio Camerini in Stelio Spadaro.

Tržaški občinski svetnik SKP Iztok Furlanič je med čakanjem na izkaznico podal previden komentar:

Pomemben dan je že, ampak z grenkim priokusom, saj smo morali na to pravico čakati vse do

leta 2007. Izkaznice v materinščini so zagotovo pozitivna novica, a to ne sme biti končna točka, temveč nova postaja na poti proti izvajanju celotnega zakona. Kritike na račun zaščitnega zakona ostajajo, saj ločuje mestno jedro od ostalega območja občine. Vsekakor smo danes v primerjavi s preteklostjo na boljšem. Glede dvojezičnih izkaznic je važno, da se jih poslužujejo tako Slovenci kot Italijani, ker drugače tvegamo, da bi kdo izkoristil priložnost za nekakšno štetje slovenske manjšine.

Znani kardiolog in politik Fulvio Camerini, ki se je v parlamentu močno zavzemal za sprejetje zaščitnega zakona, je med prvimi občani z dvojezično izkaznico:

Ta dan je pomemben iz dveh razlogov. Prvič, ker je v pluralistični deželi, kot je naša, prav, da se uveljavijo dvojezični dokumenti. Drugič, ker smo se v senatu dolgo borili, da bi izdelali in izglasovali zaščitni zakon: gre za kronanje res dolgega in težavnega dela. Zaradi vsega tega stojim danes v tem uradu s tremi osebnimi fotografijami v roki.

Stelio Spadaro, nekdanji tajnik LD in soustanovitelj Skupine 85, ima od včeraj prav tako dvojezično izkaznico:

Dogodek je pomemben in normalen hkrati. Slovenci živijo v tem mestu od pamtiveka, zdaj pa se končno priznava »normalnost« te prisotnosti. Priznava se v dvojezični obliki, ki mora zanimati tako slovenske kot italijanske prebivalce. Skratka, to je priznanje za zgodovinsko značilnost mesta in celotnega ozemlja, ki je pluralno na obeh straneh meje.

Deželni svetnik Igor Dolenc je za dvojezično izkaznico zaprosil že pred leti, kmalu po izglasovanju zaščitnega zakona:

Takrat sem bil baje edini. Izkaznice niso izdali, zato sem vložil priziv na Deželno upravno sodišče in naposled zmagal. Izkaznice kljub temu nisem dobil, saj so se sklicevali na pomanjkanje seznama občin, kjer naj bi se izvajal zakon št. 38/2001. Končno so se mi vrata odprla, sedaj bom zaprosil za elektronski osebni dokument.

Samo Pahor (družbeno politično društvo Edinost) izkaznice ni vprašal:

Italija zamuja več kot pol stoletja, saj se je za dvojezičnost obvezala leta 1954. V bivši Coni B so obljube spoštovali, v bivši Coni A pa vsaj do danes ne, če ne štejemo bantustana na Krasu. Leta 2001 je predsednik Ciampi rekel, da je Južna Tirolska evropski model sožitja, od tega modela pa imamo pravico tudi mi. Kar nam tukaj ponujajo, ni to.

Aljoša Fonda

DOGOVOR

Kmalu nov urad za Slovence

Agencija za prihodke, tržaška prefektura, deželni šolski urad in urad za storitve ministrstva za prevoze (-S.I.I.T. 3) so včeraj podpisali dogovor, ki postavlja temelje za ustanovitev urada za Slovence. Nova storitev bo omogočila občanom slovenske narodnosti, da se bodo obračali na omenjene ustanove v lastnem jeziku. Dogovor, ki so ga podpisali na prefekturi, sodi v okvir zaščite slovenske manjšine, ki jo predvideva zakon št. 38 iz leta 2001. V tiskovnem sporočilu agencije za prihodke piše, da bo urad sprejemal, prevajal in posredoval dokumente, ki jih bodo občani predložili v slovenščini; ob enem bo ponujal slovenske prevode vseh dokumentov za javno rabo. Agencija za prihodke je v teh dneh uvedla tudi slovensko verzijo poenotenega plačilnega obrazca F24, ki se dodaja že obstoječim obrazcem v slovenščini. Vsi obrazci so na voljo na spletni strani www.agenziaentrate.gov.it.

OBČINSKI IZPOSTAVI NA OPČINAH IN PROSEKU - Večjega navala ni bilo

»Izkoristiti je treba to pravico!«

Na Proseku izdali eno dvojezično osebno izkaznico, na Opčinah pa sedem - Rupel pozval občane, naj si čim prej zagotovijo dvojezični dokument

»Po dolgih letih smo končno dosegli težko pričakovano pravico do dvojezične osebne izkaznice, sedaj pa jo morajo prebivalci tudi izkoristiti,« je včeraj na sedežu proseške občinske izpostave izjavil predsednik zahodno kraškega rajonskega sveta Bruno Rupel. Pričakovanega »navala« sicer včeraj ni bilo, občinski uslužbenci pa so nam povedali, da se je v preteklih dneh res veliko prebivalcev zglasilo tako na proseški kot na openski občinski izpostavi in se pozanimalo o postopku za pridobitev dvojezične osebne izkaznice. Najpogostejše vprašanje je bilo seveda, kdo lahko po njej zaprosi in ali si je mogoče zagotoviti dvojezični dokument tudi v primeru, da ni ta še zapadel. Uslužbenci so rade volje odgovarjali na take in podobne dvome ter opozarjali stranke, naj ne pozabijo treh fotografij in 5,42 evra.

Kakorkoli že, dvojezični papirnati osebni dokument si je na proseški izpostavi zagotovil le Luka Švab, v popoldanskih urah pa so uslužbenci izdali dvojezični dokument, ki dovoljuje mladoletniku v tujino. »Na Proseku smo penalizirani, saj nimamo fotografa in niti kabine za avtomatsko razvijanje fotografij, tako da se marsikdo raje odloči za opensko izpostavo,« nam je razložil Rupel in hkrati izrazil priložnost za poziv občanom, naj čimprej zaprosijo za dvojezično izkaznico ali za katerokoli drugo dvojezično potrdilo. Na Opčinah je bilo povpraševanje nekoliko večje, saj so tu dopoldne izdali sedem dvojezičnih dokumentov.

Naj še enkrat opozorimo na urnike obeh izpostav: na Proseku je odprta od ponedeljka do petka od 8.30 do 12. ure, ob ponedeljkih in sredo pa tudi od 14. do 16.30, openski urad pa ima isti dopoldanski urnik, ob torkih in četrtek pa deluje od 14. do 16.30. (sas)

Radoveden pogled na novo dvojezično osebno izkaznico

KROMA

SLOVENSKI KLUB - Gregorčičeva dvorana

O poklicni poti Edija Krausa in čezmejnem gospodarstvu

Z direktorjem ljubljanskega podjetja Julon se je pogovarjala novinarka Vlasta Bernard

V našem prostoru je meja v teh dneh prav gotovo najbolj aktualna tema, njenemu preseganju v gospodarstvu pa je bil posvečen tokratni torkov večer Slovenskega kluba. Iztočnice za pogovor je nudila življenjska in poklicna pot tržaškega podjetnika Edija Krausa; zanimiv pogovor z njim je vodila novinarka našega dnevnika Vlasta Bernard. Kraus, lanski dobitnik posebne nagrade Gospodarske zbornice Slovenije in bivši predsednik Slovenskega deželnega gospodarskega združenja, je danes predsednik in generalni direktor ljubljanske družbe Julon, ki je v lasti italijanske skupine Bonazzi; tržaški Slovenec na čelu ljubljanskega podjetja, ki zaposluje preko petsto ljudi. Kje pa si je Kraus začel nabirati podjetniške izkušnje? V trgovini jestvin, ki jo je na Opčinah upravljal mamina družina. »Danes bi rekli, da sem se med tistimi policami naučil osnov marketinga. Med opazovanjem none in nonota sem se naučil odnosa do strank in zaposlenih, načina prodaje.« Medtem je zaključil študij ekonomije, pravo poklicno pot pa začel v potovalni agenciji Aurora, ki jo je vodil oče Egon; slednji mu je ob razpadu Jugoslavije svetoval, naj raje ubere drugo pot. Splet okoliščin ga je nato popeljal na pogajanja s slovensko komisijo za privatizacijo: konec leta 1994 sta obe strani podpisali sto šestindvajset strani dolgo pogodbo in podjetje Julon, ki proizvaja sintetična vlakna, je prešlo v roke italijanske grupe Bonazzi. Samo v Ljubljani zaposluje danes petsto trideset ljudi, svojo produkcijo pa je razširilo tudi v Celje, Senožeče in na Hrvaško. Zgodba o uspehu, torej? »V Sloveniji prav gotovo, naredili pa smo tudi nekaj napak, na primer na Slovaškem; naša grupa se je takrat komaj izveklela ...«

Kraus upa, da bo padec meje spremenil predvsem odnose med ljudmi, saj je bil za gospodarstvenike veliko pomembnejši vstop Slovenije v Evropsko unijo: mladi morajo spremeniti odnos do sodržavljanov in drugačnih, zavladati morata medsebojno spoštovanje in želja po spoznavanju. Tako na mikro kot na makro nivoju: veliki energetski ali infrastrukturni projekti morajo imeti podporo tako Italije kot Slovenije, kdor ne razmišlja čezmejno, kdor ne spoštuje razno-likosti teh krajev, je obsojen na propad.

Kakšna pa je razlika med italijanskim in slovenskim gospodarstvom? Za Slovenijo je nedvomno značilna cenena delovna sila (v nekaterih sektorjih prejemajo delavci le štiristo evrov mesečne plače), predvsem pa izredna gospodarska rast, ki je letos trikrat večja od italijanske.

Tokratni torkov večer Slovenskega kluba je bil posvečen gospodarskim temam

KROMA

V Sloveniji medtem bliskovito rastejo tudi življenjski in gospodarski stroški: v zadnjih treh letih se je na primer cena elektrike v industriji skoraj podvojila. »Vprašanje je, ali bomo znali ta porast stroškov kompenzirati kje drugje.« Ob tem začneja primanjkovati nekvificirane delovne sile, a tudi mehanikov, elektronikov, inženirjev. Po Krausovem mnenju bi se lahko Slovenija kmalu znašla v nič kaj rožnatem položaju ...

Kaj pa zamejsko gospodarstvo? Ali lahko, če izvezamo nekaj uspešnih primerov, sploh govorimo o gospodarskem substratu, je še zanimalo Vlasto Bernard. Seveda, je odvrnil Kraus, tudi mali podjetniki so v svojem malem lahko veliki: naše gospodarstvo sicer nima ljudi in finančne moči za velike investicije in podvige, ima pa podjetnike, ki so uspešni v gostinstvu, trgovini in še kje. Podjetnike, ki so bili večkrat kriminalizirani, a so uspešno kljubovali marsikateri težavi: in nenazadnje ostali tudi ambasadorji slovenske besede.

(pd)

DEVIN - Jutri prireditev na sedežu zborov

Pred 400 leti izšel Sommaripov slovar

Letos mineva okroglih 400 let, odkar je redovnik Gregorio Alasia da Sommaripa objavil prvi italijansko-slovenski slovar. Delo je izšlo v Vidmu z naslovom »Dizionario Italiano e Schiauo«, nastalo pa je v Devinu, kjer je Sommaripa, ki je bil doma iz Piemonta, služboval. Kot sam pojasnjuje v svojem delu, se je slovenščine naučil na Devinskem gradu, in to od graščakovega sina Matija.

Dogodka se bodo spomnili tudi devinski zbori. Jutri ob 20. uri bodo na svojem sedežu priredili večer, na katerem bo nastopila prof. Diomira Fabjan Bajc, avtorica italijan-

ske-slovenskih slovarjev. V pogovoru z radijsko urednico Marijo Brecelj bo govorila o Sommaripi in njegovem delu, pa tudi o svojih izkušnjah pri sestavljanju slovarjev. Njena izvajanja bosta popestrila člana dramske skupine Jaka Štoka s Proseka Meta Starc in Nikolaj Bukavec. Prebrala bosta pogovor med popotnikom min gostilničarjem, ki ga je Sommaripa objavil v svojem slovarju.

Večer bo uvedlo petje Mladinskega zbora Ladja iz Devina pod vodstvom Olge Tavčar, sklenil pa ga bo nastop Okteta Musicum iz Gorice pod vodstvom Davida Bandlja.

Uspeh operacije »Bluff«

Tržaški finančni stražniki so v okviru operacije »Bluff« razkrili mednarodno kriminalno združbo: dva italijanska državljana (eden je Tržčan) so aretirali, dva pa še iščejo. Po treh letih preiskav, v katerih sta bili ob italijanskih finančnih stražnikih soudeleženi tudi Interpol in francoska sodna policija, so končno prišli na sled odlično organizirani skupini kriminalcev, ki je številnim evropskim podjetnikom ponujala lažna bančna posojila. Med njimi je bil tudi tržaški občan, ki je moral poiskati zainteresirane »kliente« in jim ponuditi ugodna posojila: če je bil dovolj prepričljiv, jih je nato pospremil na novo poslovno srečanje, ki se je odvijalo v luksuznih hotelih v Nici, Monaku ali Luganu. Tu so ostali člani tolpe predstavili ugodnosti financiranja in običajno zahtevali deset tisoč evrov predujma. Ženska, ki so ji kriminalci pravili »profesorica«, je bila nato zadolžena, da klientom pošlje pisma ustreznih angleških ali švicarskih bančnih zavodov, v katerih jim je zagotovila, da je bila njihova prošnja ugodno sprejeta: zato, da so dobili dogovorjena posojila, so morali nič hudega sluteči podjetniki nakazati novo denarno vsoto ...

Klonirala sta kreditne kartice

V noči na sredo je tržaška policija aretirala dva bolgarska državljana: obtožena sta, da sta klonirala kreditne kartice. Belilov Valentin in Nankin Krasimir sta že pred dnevi vnesla v nekatera okenca verige Bancoposta posebne tipkovnice in reže, ki so registrirale tajne šifre nič hudega slutečih strank. Policisti so jih zasačili »na delu« v Ulici Giulio Cesare, ravno v trenutku, ko sta hotela sneti »dragocene« pripomočke. V hotelski sobi, v kateri sta se nastanila, pa so našli nekaj orodja in računalnik, v katerem so hranili podatke, potrebne za kloniranje.

Prepovedan ulov

Obalna straža je v noči na sredo ustavila ribiški plovili, ki sta ribarili v dveh predelih Tržaškega zaliva, kjer je lov prepovedan. Posadka prvega plovila je svoje mreže vrgla v bližini terminala Siot, druga pa med Pomorsko postajo in tako imenovano Sachetto. Obalna straža je zasegla obe plovili in oba ulova, posadki pa sedaj dolži ribarjenja na prepovedanem območju.

Božični koncert v žaveljski cerkvi

V žaveljski cerkvi bo drevi ob 20. uri zadonela božična pesem. Pod pokroviteljstvom Občin Dolina in Milje ter župnije sv. Benedikta opata iz Žavelj prireja slovenska župnijska skupnost Žavljce - Štarmar decembrski, božični koncert z Mešanim pevskim zborom Fran Venturini od Domja (pod vodstvom Cinzie Santicin) in Mešanim pevskim zborom Cappella Tergestina (z dirigentom Marcom Poddio). Koncerta se bosta udeležila tudi župana Fulvia Premolin in Nerio Nesladek, ki bosta poskrbela za božična voščila.

»Amalia« ali preventiva proti samomoru

Pred desetimi leti so si zdravstveno podjetje št.1, tržaška občina in podjetje Televisa zamislili projekt Amalia - posebni telefon za preventivo samomorov oziroma samotnih smrti. Prvotnim partnerjem so se pridružili letos še Pokrajina Trst in občine Milje, Dolina, Devin-Nabrežina, Zgonik in Repentabor. O projektu bodo spregovorili jutri ob 11. uri v miljski dvorani Millo. Hkrati bodo predstavili novi dvojezični družbeni kampanji Mai più soli/Nikoli več sami in Non farlo/Te ga nikar. Srečanja se bo poleg odgovornih odbornikov in predstavnikov socialnih partnerjev udeležili tudi skupina koristnikov projekta.

GLEDALIŠČE ORAZIO BOBBIO - Prvič in v tržaškem narečju

Silvestrska predstava

Gre za pobudo Lions kluba Trieste Host, ki jo bo izpeljala v sodelovanju z gledališčem La Contrada in potovalno agencijo Cividin

Organizatorji na včerajšnji predstavitvi

KROMA

31. decembra se kulturni hrami ne zaprejo v temo, ampak - mnogi od njih - v sijaju in veselem hrupu pričakajo novo leto. Tako bo letos tudi v gledališču Orazia Bobbia, kjer bodo na pobudo Lions kluba Trieste Host in v sodelovanju s Stalnim gledališčem La Contrada in potovalno agencijo Cividin Viaggi pripravili kulturno zabavo pred polnočjo. Podrobnosti prve izvedbe pobude z naslovom Applausi al 2008, ki je v tržaškem prostoru novost, so predstavili na včerajšnjem srečanju z novinarji. Predsednik omenjenega kluba Ugo Lupattelli je uvodoma poudaril, da je pričujoča pobuda uokvirjana v niz prireditev, ki jih letos prireajo ob petdesetletnici obstoja Lions kluba Trieste Host.

V nadaljevanju je predsednik kluba orisal potek silvestrovega večera, ki se bo začel ob 21.30. Takrat bo, kot je povedal Lupattelli, Gianfranco Saletta skupaj s svojo gledališko skupino v tržaškem narečju uprizoril igro Locanda Granda, priredbo Goldonijeve komedije La Locandiera, ki bo prav gotovo privabila veliko nasmehev na obraze obiskovalcev. Predstave bo konec nekaj minut pred polnočjo, ko bo občinstvo skupaj s protagonistami večera nazdravilo s kozarcem penine. Poleg šampanjca, ki bo poskrbel za gledališke prostore, bo za veselo vzdušje poskrbel tudi glasba. Občinstvo bo v novo leto vstopilo ob zvokih Verdijeve Traviate (Brindisi) in Puccinijeve opere Butterfly (Coro muto). Od-

lomke iz znanih oper bosta pod taktirko dirigenta Severina Zannerinija zapela sopranistka Illaria Zanetti in tenorist Dax Valenich.

Silvestrov večer, prežet z magično močjo, se bo nadaljeval tudi po polnoči. Glasba bo še enkrat protagonist gledališkega silvestrovanja, saj bodo v zadnjem delu spektakla nastopili člani pevskega zbora Lions Singers, ki bodo v svoj repertoar vključili znane skladbe slavnih italijanskih pevcev in pevk. Ob koncu prireditve, ki se bo predvidoma končala okrog ene ure zjutraj, bodo postregli še z rezinami panetona in drugimi sladkimi dobrotami, vse skupaj pa bodo obiskovalci podkrepili z različnimi pijačami.

Novoletna prireditev Applausi al 2008 nima zgolj družabnega, temveč tudi dobrodelni značaj. V okviru lionističnega načela, da pomagamo drugim, bo del izkupička od prodanih vstopnic namenjen mednarodnemu projektu SightFirst, v okviru katerega Lions klubi po vsem svetu finančno in moralno podpirajo slepe in slabovidne osebe. Naj ob koncu še povemo, da so vstopnice za silvestrski večer, te stanejo 40 evrov, že v prodaji pri Ticket Pointu na Korzu Italija št. 6/c, in sicer med 9. in 12.30 in med 15.30 in 18.30. Ob tem naj še dodamo, da bodo obiskovalci silvestrskega večera v gledališču Orazio Bobbio svoje jeklene konjičke lahko parkirali v neposredni bližini gledališča. (sč)

NŠK - Otroška urica

S Čarobnimi sanmi je prišla ... zgodbica

Ivana Terčon je otrokom pripovedovala zgodbico avtorice Moe Price

Otroci so pripovedi pozorno sledili

KROMA

Božiček, eden izmed treh dobrih mož, ki vsako leto v decembrskih dneh obiščejo otroke širom po svetu in jih obdarijo s čudovitimi darili, je bil protagonist torkove otroške urice v Narodni in študijski knjižnici. Na sporedu je bilo tretje srečanje v novem šolskem letu, na katerih si knjižničarke sicer prizadevajo, da bi otrokom približale bralno kulturo. Ivana Terčon je pred lepo množico otrok tokrat pripovedovala zgodbi-co z naslovom Čarobne sani, ki jo je napisala Moe Price, ilustracije pa je prispevala Atsuko Morozumi. Začetni vrvež otrok je ponehal takoj, ko je pripovedovalka spregovorila o Božičku in njegovem prevoznem sredstvu, sanah namreč.

Malčki so z velikim zanimanjem prisluhnili pravljici, v kateri se Božiček sooča s težavo, ki ga tare vsako leto. Božiček mora namreč peš obiskati veliko otrok, kar pa postaja zelo utrujajoče za dobrega moža. Nekega dne sta pred ognjiščem sedela Božiček in Devin, njegov glavni palček. Ob srkanju kakava je Božiček potarnal, da bo ta božič prav gotovo njegov zadnji božič. Palček Devin ga je bodril, naj ne obupuje, in v isti do dal, da se bosta že česa domislila. In res je bilo tako. Palček Devin si je zamislil čudovit načrt. Skupaj z drugimi palčki je začel za Božička delati čarobne sani. Ko je Božiček videl sani, je bil resnično prevzet, a kaj kmalu je vprašal, kdo bo sani vlekel. Palček Devin je tudi tokrat pomiril Božička in mu predlagal, da v časopis pošljeta oglas. Za to službo so se potegovale mnoge živali - slončki, krokodili, eskimski psi ... a nihče ni bil čisto pravi zanj. Na vrata je že potrkala zima, pa še zmeraj ni bilo nikogar, ki bi ustrezal za vleko sani. Božiček je bil že močno zaskrbljen. Dan pred božičem pa je na Božičkova vrat potrkal mlad severni jelen in prosil Božička, naj mu pomaga rešiti prijatelja, ki je nerodno padel in si zlomil nogo. Božiček in Devin sta rade volje priskočila na pomoč, poškodovanega jelenčka so naložila na sani, ki so jih vlekli jeleni. V znak zahvale so se severni jeleni ponudili, da bi oni vlekli sani na božično noč. Božiček je tako lahko razdelil čisto vsa darila, še preden je na božično jutro vzšlo sonce.

Skupinica malčkov je z velikim zanimanjem prisluhnila pravljici, ki pripoveduje o potovanju, ki se od tedaj ponavlja vsako leto. Ob koncu pripovedovanja je Ivana Terčon povabila malčke, naj z ročnimi spretnostmi izdelajo drevesce, ki bo v prihajajočih prazničnih dneh lahko krasilo marsikatero knjižno polico.

Uvajanje najmlajših v svet knjig in branja se bo nadaljevalo po praznikih. Novo srečanje bo namreč na sporedu predvidoma 22. januarja, ko bodo otroški kotichek v knjižnici napolnili člani lutkovne skupine Tipitapi s Pedagoškega liceja A. M. Slomška. Gostje bodo uprizorili lutkovno predstavo Janko in Metka. (sč)

SDZPI - Občni zbor

Delovanje izobraževalne ustanove se nenehno širi

V torek je na Fernetičih potekal po vrsti že 27. redni občni zbor Slovenskega deželnega zavoda za poklicno izobraževanje. SDZPI predstavlja v našem prostoru nenadomestljivo izobraževalno ustanovo, saj imajo tisti, ki se odločajo za poklicno pot, možnost izobraževanja v slovenskem jeziku. Pomembno je tudi dejstvo, da je zavod akreditiran pri Deželi FJK, akreditacija mu namreč daje dostop do finansiranja iz javnih skladov. Zavod deluje na celotnem poselitvenem ozemlju Slovencev v Italiji, in sicer na Tržaškem, Goriškem in v Benečiji.

Kot je v svojem poročilu ugotavljal ravnatelj SDZPI Franko Jazbec, se delovanje izobraževalne ustanove v zadnjem času nenehno širi. Lansko leto je SDZPI priredilo 60 tečajev, na katere se je prijavilo 530 tečajnikov. Do danes je formacija zaključilo 288 vpisanih - nekateri tečaji se namreč nadaljujejo v letošnjem šolskem letu. Ponudba je

zelo raznolika, od kuharskih tečajev do višjega usposabljanja na podiplomski ravni. SDZPI nudi izobraževanje tudi odraslim, med vsemi tečaji gotovo najbolj izstopa učenje slovenskega jezika, ki se delno finansira iz skladov državnega zakona 482/99. Nezanemarljivi pa so tudi računalniški tečaji, še posebno kar se tiče računalniškega opismenjanja med starejšimi generacijami.

V letošnjem šolskem letu SDZPI nadaljuje svoje delovanje po načrtani poti. Posebno pozornost gre seveda posvetiti mednarodnemu in čezmejnemu sodelovanju, in to iz dveh razlogov. Prvi je dokončni padec meje med Slovenijo in Italijo, istočasno pa se začenja novo programsko obdobje 2007-2013, ki prinaša nekatere novosti glede črpanja sredstev iz evropskih skladov. Cilj SDZPI seveda ostaja sodelovanje z drugimi stvarnostmi, istočasno pa močna zakoreninjenost v tukajšnji prostor in specifikko. (ps)

POKRAJINA - Včeraj predstavitev

Zaživel bo prvi festival židovske kulture

Poudarjanje in vrednotenje krajevne verske in kulturne raznolikosti je ena glavnih smernic tržaške pokrajinske uprave, kateri predseduje Maria Teresa Bassa Poropat, ki je zato s posebnim veseljem včeraj predstavila program prvega festivala židovske kulture »Nuove tracce verso Gerusalemme (Nove sledi proti Jeruzalemu)«. Nova pobuda nosi pečat dejavnega društva Musica Libera, ki je tudi tokrat dalo pobudo, sestavilo program in bo izvedlo projekt s podporo Dežele FJK in Pokrajine Trst. Na tiskovni konferenci je Poropatova osvetlila vsebine, ki so jo spodbudile k sodelovanju: izbira krajev, ki ustrezajo duhu odprtega srečevanja, želja po vzpostavljanju stikov med različnimi dejavniki tržaškega, značilnega kulturnega mozaika, upoštevanje bolj popularne ljudske tradicije kot tudi manj znane, antične in moderne glasbene in pesniške literature. Program festivala je orisal predsednik društva Musica Libera Davide Casali, ki že gleda naprej na vse možnosti nadaljnega razvoja tega prvega, tematskega festivala, s katerim naj bi v prihodnjih letih prikazal čim širšo paleto umetniških, predvsem glasbenih izrazov židovske kulture, od 16. stoletja do sodobne izraelske rock scene.

Začetek bo v soboto ob 19.00 na sežu mladinskega krožka Toti v ulici del Castello 3, kjer bo zaživel razgiban večer izraelskih plesov (udeleženci se bodo lahko naučili osnove nekaterih ljudskih plesov) z degustacijo židovskih specialitet. Podpredsednik tržaške židovske skupnosti Eugenio Bevitore je kot soorganizator tega večera izrazil svoje zadovoljstvo in hvaležnost, da bo skupnost imela priložnost izkazati svojo željo po izmenjavi in po bolj odprtem odnosu do mesta, v nasprotju s preteklostjo, ko je bila židovska skupnost znana predvsem po svoji zaprtosti in nezaupnosti.

V ponedeljek, 17. decembra ob 18.30 bo v prostorih muzeja židovske skupnosti Carlo in Vera Wagner koncert skladb izraelskih avtorjev v izvedbi videmske harfistke Emanuele Battigelli, ki se je izpopolnjevala v Tel Avivu in redno sodeluje s prestižnimi izraelskimi orkestri. Od narodne (in verske) pripadnosti avtorjev na programu, se bo fokus festivala premaknil na izrazito versko pripadnost, ko bo kavarna San Marco gostila v četrtek, 20. decembra ob 20.30 večer glasbe in poezije židovskih avtorjev. Glasbe-

ni program bosta oblikovala violončelistka Elisa Frausin in pianist Rinaldo Zoch. Vstop po prost za vse dogodke, za začetni, plesni večer pa priporočajo rezervacijo iz organizacijskih razlogov (tel št.333 1569663 ali info@musicalibera.it).

Projekt festivala bo dopolnil tudi dodatni dogodek, na sporedu 28. in 29. decembra v bazenu Acquamarina v Trstu. Po uspehu lanske, »vodne« predstave »Kronike iz ožin«, bo tokrat zaživel svetopisemska zgodba Ruth, v gledališko glasbeni predstavi o vlogi ženske v sodobni družbi z naslovom »Sled na plaži izgine«. Sodelovali bodo kvartet trobil, ženski zbor Clara Schumann in igralci Lara Komar, Davide Casali, Franko Korošec in Roberta Colacino. Tudi letos bo publika lahko postala aktivni del predstave; kdor bo želel, bo namreč lahko stopil v toplo vodo bazena z izvajalci in neposredno doživil predstavo.

Rossana Paliaga

KULTURNI DOM - Danes

Voda: odprta meja

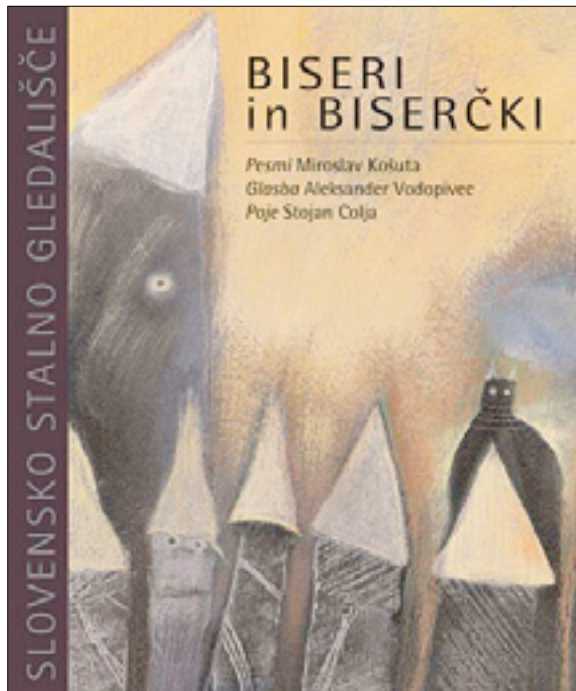
Voda kot vir življenja, ki združuje ljudi in tali meje, je protagonistka današnjega neobičajnega dogodka, ki bo ob 18.30 zaživel v foyerju tržaškega Kulturnega doma. Na pobudo kulturnega združenja Studio Openspace in Obalnih galerij (ter ob sodelovanju Slovenskega stalnega gledališča) je namreč nastala predstava »Aqua: il confine aperto« (Voda: odprta meja), v kateri se glasba in petje prepletata z video-inštalacijami ...in plastičnimi materiali. Organizatorji obljublajo, da se bo gledalec znašel sredi pravega labirinta čutov; v njem bo lahko ostal koliko se mu bo ljubilo. Projekt, ki bo spomladl zaživel tudi v piranskih prostorih Obalnih galerij, si je na podlagi besedila The Waste Land dramatika T.S. Eliota, zamislil Manuel Fanni Canelles. Na današnji tržaški postavitvi ga bo predstavil slikar Franko Vecchiet.

SSG - Predstavitev zgoščenke

Biseri in Biserčki

Zgoščenko, ki jo bodo prejeli v dar naši stari in novi naročniki, bodo predstavili jutri

Zgoščenka z naslovom »Biseri in biserčki«, ki ga bogati grafična podoba beneške likovne ustvarjalke Luise Tomasetig, je dokument o sodelovanju dveh pomembnih ustvarjalcev vseslovenske profesionalne gledališke scene, pesnika Miroslava Košute in skladatelja Aleksandra Vodopivca. Tako Miroslav Košuta, tudi dolgoletni ravnatelj in umetniški vodja SSG, kakor Aleksander Vodopivec, pogost sodelavec kot skladatelj in tako sooblikovalec gledaliških predstav, sta podobi Slovenskega stalnega gledališča dala neizbrisen pečat modernega, resnega in profesionalno poglobljenega dela. V izvedbi igralca Stojana Colje, ki je bil pogost interpret Košutovih in Vodopivčevih stvaritev, posebno v predstavah za otroke. V njih ga je zaznamovala in ga še zaznamuje avtentičnost humorja, miline in ranljivosti. S svojo neposrednostjo in simpatičnostjo se je prikupil odraslim, predvsem pa velikemu številu otrok, ki so ga v zadnjih tridesetih letih spremljali v številnih vlogah in v njem prepoznali prijatelja, ki ga še ni zapustila otroška radost. Zgoščenko bodo predstavili jutri ob 11. uri v poslopju, kjer domuje naš dnevnik, in sicer v četrtem nadstropju. Uri in novi naročniki našega dnevnika bodo cd prejeli v dar.

Včeraj danes

Danes, ČETRTEK, 13. decembra 2007
LUCIJA

Sonce vzide ob 7.37 in zatone ob 16.21 - Dolžina dneva 8.47. Luna vzide ob 10.37 in zatone ob 19.47.

Jutri, PETEK, 14. decembra 2007
DUŠAN

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 7,8 stopinje C, zračni tlak 1019,5 mb raste, veter 5 km na uro zahodnik, nebo oblačno, vlaga 92-odstotna, morje mirno, temperatura morja 11,3 stopinje C.

Lekarne

Od ponedeljka, 10. decembra, do sobote, 15. decembra 2007
Urnik lekarn: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30.

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Trg Ospedale 8 (040 767391), Ul. Commerciale 21 (040 411121), Milje - Lungomare Venezia 3 (040 274998). Opčine - Proseška ulica 3 (040 422478) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30

Trg Ospedale 8, Ul Commerciale 21, Capo di piazza Mons. Santin 2 (bivši Trg Unità 4), Milje - Lungomare Venezia 3. Opčine - Proseška ulica 3 (040 422478) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Capo di piazza Mons. Santin 2 (bivši Trg Unità 4 - 040 365840).

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, pred-

praznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)
Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televisa.
Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111. Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Kino

ALCIONE - 17.00, 19.15, 21.30 »Ai confini del paradiso«.

AMBASCIATORI - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Come d'incanto«.

ARISTON - Dvorana rezervirana.

CINECITY - 16.05, 18.00 »Winx club - Il segreto del regno perduto«; 16.15, 20.15 »The Nightmare before Christmas«; 19.45, 22.00 »La musica nel cuore«; 16.30, 19.40, 22.00 »Nella valle di Elah«; 19.50, 22.00 »The Kingdom«; 17.50, 22.00 »La leggenda di Beowulf«; 16.10, 18.10, 20.10, 22.10 »Matrimonio alle Bahamas«; 16.15, 18.10, 20.05, 22.00 »Hitman l'assassino«; 16.00, 17.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Come d'incanto«.

EXCELSIOR - 16.15, 18.30, 21.15 »Nella valle di Elah«.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.00, 18.15, 21.00 »Letà barbarica«.

FELLINI - Dvorana rezervirana.

GIOTTO MULTISALA 1 - (Ulica Giotto 8) 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »La musica nel cuore«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.40, 18.30, 20.20, 22.10 »Lezioni di cioccolato«.

KOPER - KOLOSEJ - 16.30 »Franček in zaklad Željvega jezera«; 21.30 »3:10 za Yumo«; 17.00, 18.00 »Roboti z Marsa 3D + Božiček in Snežak 3D«; 18.20, 20.50 »Zlati kompas«; 19.00, 21.00 »Podstreli jih«; 17.10, 19.20 »Začarana«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Hitman - l'assassino«; Dvorana 2: 16.30 »Winx - Il segreto del regno perduto«; 18.15, 20.15, 22.15 »Factory girl«; Dvorana 3: 16.30 »Fred Claus - Un fratello sotto l'albero«; 18.15, 20.15, 22.15 »1408«; Dvorana 4: 16.20, 18.15 »I vicerè«; 20.10, 22.15 »Across the Universe«.

SUPER - Film prepovedan mladim pod 18. letom.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.30, 20.00, 22.00 »Come d'incanto - Una principessa a Manhattan«; Dvorana 2: 16.45, 18.30 »Winx - Il segreto del regno perduto«; 20.15, 22.15 »1408«; Dvorana 3: 18.00, 20.10, 22.20 »Hitman - L'assassino«; Dvorana 4: 17.45, 20.00, 22.10 »La musica nel cuore«; Dvorana 5: 17.40, 20.00, 22.10 »La valle di Elah«.

Prireditve

SKD KRASNO POLJE Gročana, Pesek in Draga v sodelovanju z Občino Dolina vljudno vabi na koncert gospel vokalne skupine Stil quartet iz Trebenj (Slo) v nedeljo, 16. decembra 2007, ob 16. uri, v cerkvi na Pesku. Koncert bo uvedel nastop OPZ A. M. Slomšek, ki bo ob tej priliki zbiral prispevke za sirotišnico v Bjeli (Črna gora). Pobudo so podprli Društveni bar Gročana, Gostilna Bak, Hotel - restavracija Touring, Restavracija - hotel Pesek, Picerija - pivnica Kariš in Locanda Mario. Toplo vabljeni!

RAZSTAVA CLAUDIE RAZA bo na ogled v Bambičevi galeriji do 5. januarja 2008, od ponedeljka do petka, z naslednjimi urniki: 10.00 - 12.00 ter 17.00 - 19.00.

KRUT IN SLOVENSKI KLUB v sodelovanju z ZSKD prireja »Srečamo se popoldne«, klepet ob skodelici čaja tokrat z ogledom gledališke predstave »Devetsto«, danes, 13. decembra ob 16. uri v Gregorčičevi dvorani. Lepo vabljeni!

SKD PRIMOREC obvešča da bo: danes, 13. decembra 2007 ob 20.30 v Hiški od Ljenčke v Trebčah predstavitev koledarja »Trebče v objektivu Maria Magajne«. Za glasbeni utrinek bo poskrbel kitarist Janoš Jurinčič. V petek, 14. decembra 2007 od 16. do 19. ure bo potekal v Ljudskem domu v Trebčah »Božični sejem«.

ZSKD IN METRONOM vabita danes, 13. decembra 2007, ob 17.30 v Narodni dom v ul. Filzi 14, v dvorano NSK na predstavitev DVD-ja »Svoboda res je zlata« v produkciji gledališke skupine Metronom iz Trsta. Predstava je nastala leta 2005 in je lepljenka pesmi iz zbirke Slovensko pesništvo odpora. Celotni posnetek predstave z vsemi dodatnimi podatki so opremljeni s podnaslovi v italijanskem jeziku. Pokrovitelji DVD-ja so ZSKD, pokrajinska VZPI in Združena kraška banka. Pobudo bodo predstavili Milan Pahor, Marina Rosi in Nerina Švab.

ZSKD, DRUŠTVO ZA UMETNOST KONS IN KD OTON ŽUPANČIČ vabijo na otvoritev razstave HOMMA-

OBČINA DOLINA
ODBORNIŠTVO ZA KULTURO
v sodelovanju z društvi in organizacijami v občini

Četrtek, 13. decembra 2007 ob 20.30
v župnijski cerkvi v Žavljah
BOŽIČNI KONCERT
MePZ Venturini - Domjo
Zbor »Cappella Tergestina«

Petek, 14. decembra 2007 ob 20.30
v cerkvi Sv. Janeza Krstnika v Boljuncu
KONCERT ZBORA GOSPEL IZ BOLGARIJE
»NATIONAL CHOIR SLAVIANSKO«

GE SPACALU danes, 13. decembra 2007 ob 19.30, sedež KD Oton Župančič, Štandrež. V soboto, 15. decembra 2007 bodo od 9.30 do 12. ure potekale ustvarjalne delavnice za otroke. Razstava otroških stvaritev pa bo v sredo, 19. decembra 2007 ob 20.30 na sedežu KD Oton Župančič. Sledil bo božični kulturni program.

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA vabi na odprtje razstave Taddeje Druscovich, ki bo v petek, 14. decembra 2007, ob 18. uri. Predstavila jo bo Jasna Merku. Glasbeni utrinek Sara Munihi.

OŠ P. VORANC DOLINA-MAČKOLJE vabi na prireditev ob proslavljanju 30-letnice poimenovanja šole, ki bo v petek, 14. decembra ob 20. uri v dvorani SKD V. Vodnik v Dolini. Sodelujejo učenci OŠ P. Voranc, otroci otroškega vrtca Pika Nogavička iz Doline, dijaki NSRS S. Gregorčič, harmonikaš Marko Manin in MoPZ V. Vodnik.

V ATRIJU SLOVENSKEGA STALNEGA GLEDALIŠČA bo v petek, 14. decembra, ob 19.30 otvoritev osrednje razstave ob stoletnici rojstva Jožeta Cesarja.

V MESTNI GALERII PIRAN bo v petek, 14. decembra 2007, ob 20. uri otvoritev razstave »Triptihi« Andraža Šalamuna. Razstava bo trajala od 14. decembra 2007 do 4. februarja 2008. Na otvoritvi bo prvič javnosti predstavljena še knjiga zgodnjih literarnih del Andraža in Tomaža Šalamuna.

V PETEK, 14. DECEMBRA ob 18. uri, se bo v knjigarni »James Joyce«, na tržaški železniški postaji, trg Libertà 8, odvijala predstavitev knjige Paola Petronia »Gli inni nazionali del mondo«, ed. Italo Svevo 2007. Knjigo, ki interdisciplinarno obravnava z muzikološkega, zgodovinskega in zemljepisnega vidika himne celega sveta, razvrščene po celinah, ob posameznih glasbenih temah in ob opisu zastav posameznih narodov, bo predstavila muzikologinja Luiza Antoni. Prisoten bo tudi avtor. Vstop prost.

ZVEZA SLOVENSКИH KULTURNIH DRUŠTEV v sodelovanju z USCI vabi na niz koncertov v sklopu revije Nativitas: Laze, Podbonesec, Cerkev v Lazah, 14. decembra 2007, ob 20.30, »Božični koncert«, nastopajo OPZ Mali lujerji (dir. Davide Clodig), Solopevci Glasbene maticе/Špeter (prof. Kristzina Nemeth), MePZ Fran Venturini (dir. Cinzia Sancin); Boljunec, Občinsko gledališče F. Prešeren, 16. decembra 2007, ob 17.30, »Božična kantata«, nastopata OPZ Fran Venturini (dir. Suzana Žerjal), GD Viktor Parma (dir. Luka Carli); Trebče, Cerkev sv. Andreja, 3. januarja 2008, ob 20.00, »Novoletni koncert«, nastopajo MePZ Primorec (dir. Martina Ferri), VS Grgar (dir. Andrej Filipič), MePZ Skala-Slovan (dir. Herman Antonič); Bocen, Cerkev Cristo Re, 5. januarja 2008, ob 20.45, »Božični koncert«, nastopajo MePZ Lipa (dir. Tamara Raseni), Zbor Castel Flavon di Bolzano (dir. Loris Bortolato); Milje, Stolnica, 6. januarja 2008, ob 15.00, »S pesmijo vam želimo...«, nastopata MoVS Lipa (dir. Anastazija Purič), Girotondo d'Arpe (dir. Tatiana Donis).

ZDRUŽENJE STARŠEV OŠ TRUBAR-KAJUH IN VRTCA UBALD VRABEC IZ BAZOVICE organizira »3. Božični sejem« v prostorih gospodarske zadruge v Bazovici 14., 15. in 16. decembra 2007, v petek, od 17. do 19. ure, v soboto in nedeljo pa od 10. do 12. ure. V petek, ob 16.30 bodo nastopili učenci osnovne šole in malčki iz vrtca. Vljudno vabljeni. Dobiček bo namenjen OŠ Trubar-Kajuh in vrtcu U. Vrabec.

DRUŠTVO MARIJ KOGOJ vabi v soboto, 15. decembra ob 19. uri na gledališko predstavo »Male dame« v režiji Lučke Susič. Predstava bo v Ma-

rijinem domu pri sv. Ivanu, v ulici Brandesia 27 v Trstu. Lepo vabljeni.

GRUPPO INCONTRO - V okviru koncertov, ki jih prireja U.S.C.I. Furlanije-Juljske krajine pod imenom »Nativitas« (tradicionalne božične pesmi Alpe Adrije) bo v soboto, 15. decembra 2007, ob 20.30 v cerkvi Sv. Vincenza De' Paoli (ul. Vittorio da Feltre, 11) vokalno instrumentalni ansambel »Gruppo incontro«, pod vodstvom Rite Susovsky imel koncert z naslovom »Božične note«. Vstop prost.

SKD TABOR v decembru vabi v soboto, 15. decembra 2007, ob 20.30 v sklopu Opendskih glasbenih srečanj, v cerkvi sv. Jerneja na Opčinah na Koncert MePZ Jacobus Gallus iz Trsta. Dir. Matjaž Šček.

AŠD CHEERDANCE MILLENIUM prireja »Novoletni Plesni Festival 2008« v nedeljo, 16. decembra ob 16. uri v telovadnici Polisportive na Opčinah. Toplo vabljeni!

CERKEV SV. TROJICE NA KATINARI prireja v nedeljo, 16. decembra 2007, ob 17. uri »Božični čar«, s predstavitvijo knjige Igorja Gherdola »Un uomo«. Sodelujejo bas Aldo Žerljaj, sopran Giulia Tamplenizza, zbor Katticoro, dirigent Carlo Tommasi. Prispevki večera bodo namenjeni otrokom Združenja za raziskavo redkih bolezni Azzurra.

DOM JAKOBA UKMARJA V ŠKEDNJU vabi v nedeljo, 16. decembra 2007, ob 20. uri, na prireditev »Čarobna noč«, igrata Miranda Caharija in Livio Bogatec, v režiji Marija Uršiča.

RADIJSKI ODER vabi v nedeljo, 16. decembra, ob 17. uri, v Marijin dom pri sv. Ivanu na edino uprizoritev izve-nabonmajске predstave gledališkega vrtljaka. Na sporedu bo božična igrice z glasbo v živo NAJLEPŠE DARILLO. Izvajajo starši otrok vrtca in osnovne šole pri sv. Ivanu. Sledila bo predstavitev knjige odrskih igrice »Od Miklavža do božiča«, ki jo je napisala Lučka Peterlin Susič.

ZDRUŽENJE ZA KRIŽ, v sodelovanju z vaškimi društvi vabi na koncert li-rične glasbe v nedeljo, 16. decembra 2007, ob 18. uri, v dom Alberta Sirkca v Križu. Nastopili bodo gojenci seminarja, ki se bo vršil v Ljubljani pod mentorstvom prof. Alessandra Svaba. Toplo vabljeni.

DRUŠTVO SLOVENSКИH IZO-BRAŽENCEV prireja v ponedeljek, 17. decembra, srečanje na temo »Tržaška in koprška Karitas kot most med verniki na obeh straneh meja«. Sodelujeta Mario Ravalico in Aldo Štefančič. Srečanje bo v Peterlinovi dvorani v Ul. Donizetti 3 ob 20.30.

DRUŠTVO SLOVENCEV MILJSKE OBČINE prireja za vse občane božični koncert v cerkvi Sv. Barbare v tork, 18. decembra ob 20. uri. Celovečerni koncert bo izoblikoval MePz Venturini od Domja.

ZALOŽNIŠTVO TRŽAŠKEGA TISKA v sodelovanju z Zvezo slovenskih kulturnih društev vabi v tork, 18. decembra 2007, ob 18.30, v dvorano Združne kraške banke na Opčinah na predstavitev »Jadranskega koledarja«. Ob recitaciji Melite Malalan in nastopu kvarteta Nomos Ensemble bodo avtorji in sodelavci ZTT-ja z bralci in prijatelji nazdravili Novemu letu.

GODBENO DRUŠTVO NABREŽINA vabi na »tradicionalni koncert ob zaključku leta« v nedeljo, 23. decembra 2007, ob 17. uri, v nabrežinski občinski telovadnici. Gosta večera: Iztok Cergol in Martina Feri.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE vabi na predstavitev zgoščenke Biseri in biserčki. Tiskovna konferenca ob predstavitvi bo potekala v petek, 14. decembra 2007, ob 11. uri na Primorskem dnevniku (4.nadstropje) - Ulica Montecchi 6, Trst. Vljudno vabljeni!

Z T T E S T

za Božič podarite knjigo

v petek, 14. decembra, 20.30
Združeni abonmaji (Reda A, F) - z italijanskimi nadnapisi
v Ulici Conti 9/1 bo odprto parkirišče (do 24.ure)

v soboto, 15. decembra, 20.30 - Red B
v Ulici Conti 9/1 bo odprto parkirišče (do 24.ure)

v nedeljo, 16. decembra, 16.00
Združeni abonmaji (Redi T, C, K) - z italijanskimi nadnapisi

info brezplačna tel.št. 800 214302

Ivan Cankar

Režiser **SEBASTJAN HORVAT**
gostovanje SNG Drama Ljubljana

V petek, 14. decembra 2007 ob 19.30
otvoritev osrednje razstave
ob stoletnici rojstva **Jožeta Cesarja**.

SKD PRIMOREC

vabi na

predstavitve koledarja

TREBČE V OBJEKTIVU
MARIA MAGAJNEglasbeni utrinek:
Janoš Jurinčič**DANES, 13. DECEMBRA 2007**
OB 20.30,
HIŠKA OD LJENČKE, TREBČE

Čestitke

*Danes praznuje rojstni dan naš
dragi ANDREJ PERIC. Vse najboljše
mu iz vsega srca želimo mama, tata,
brat z ženo in sestra z možem ter z
malo Petro.*

*Na tržaški leposlovni in filozofski
fakulteti je uspešno zaključil svoj
medkulturni študij in tako postal*

dr. Erik Kuret.

*Iskreno mu čestitajo in želijo še
veliko uspehov in zadoščenj*

vsi njegovi

Izleti

KRUT obvešča, da je še nekaj prostih mest za izlet, ki bo v soboto, 15. decembra 2007 na božični sejem v Zagreb, voden ogled mesta v dopoldanskih urah. Informacije in vpisovanje na sedežu krožka, ul. Cicerone 8, Trst, tel.: 040-360072.

PRIJATELJI PRIMORSKEGA PSA obveščajo, da je še nekaj prostih mest za izlet v Krakov (Poljska), ki bo od 29. decembra 2007 do 2. januarja 2008. Za informacije pokličite na tel. št.: 328-2768222.

ZDRUŽENJE STARŠEV O.Š. FRANA MILČINSKEGA organizira silvestrsko družinsko zimovanje SNEŽINKA v počitniškem domu Vila v Kranjski Gori od 30. decembra do 6. januarja. Lahko se nam pridružite tudi za krajše obdobje. Vabljenе vse družine od Milj do Trbiža. Dodatne informacije in prijave zbiramo do 20. decembra 2007 na 040-567751 ali 320-2717508 Tanja, ali po mail-u: franmilcinski@libero.it.

Šolske vesti

ODDELEK ZA GEOMETRE DTTZ ŽIGA ZOISA sporoča, da bodo dnevi odprtih vrat danes, 13., 14. in 15. decembra 2007, od 17. do 19. ure. Informacije in pojasnila bodo nudili profesorji in dijaki oddelka. Vabljeni so starši in dijaki, ki bi radi nadaljevali šolanje v gradbeni smeri.

DAN ODPRTIH VRAT na liceju F. Prešerna bo v petek, 14. decembra 2007, od 18. do 20. ure, v šolskih prostorih na Vrdelski cesti - Strada di Guardiola 13/1 v Trstu. Prisrčno vabljeni starši in dijaki nižjih srednjih šol.

Devinski zbori

vabijo na

SPOMINSKI VEČER

ob 400-letnici izida prvega
italijansko-slovenskega slovarja,
ki ga je sestavil servit, brat
Gregorio Alasia da Sommaripa.

• •

O tem in o sodobnem
slovarskem delu bo spregovorila
prof. **Diomira Fabjan Bajc**.

Nastopili bodo še

MLPZ Ladja, vodi *Olga Tavčar*,
oktet *Musicum*, um. vodja
David Bandelj in
člana dramskega društva Jaka Štoka
Meta Starc in *Nikolaj Bukavec*.

Večer bo
na sedežu zborov v Devinu
v petek, 14. decembra ob 20.00

SKD PRIMOREC obvešča, da se bo božični sejem odvijal v petek, 14. decembra 2007 od 16. do 19. ure v Ljudskem domu v Trebčah.

SPDT - TRST prireja v petek, 14. decembra 2007 »društveni večer«. Prikaz filmskih zapisov, diapozitiv in slik o društveni dejavnosti v sezoni 2006-2007 bo v K.R. Domu Briški z začetkom ob 20.30.

OBČINA DOLINA - odborništvo za proizvodne dejavnosti obvešča, da se bo v soboto, 15. decembra ob 15.30, odvijal v sejni dvorani občine Dolina posvet o oljčni muhi, o škodi, ki jo povzroča, preprečevanju in zdravljenju. Predaval bo priznani strokovnjak prof. Claudio Pucci, ki poučuje na oddelku za zaščito rastlin univerze v Viterbu. Glede na škodo, ki jo je letos povzročila na našem območju oljčna muha, svetujemo udeležbo oljkarjem in vsem, ki jih ta tematika zanima.

ODBORNIŠTVO ZA SOCIALNO SLUŽBO OBČINE DOLINA v sodelovanju s kulturnim društvom Fran Venturini od Domja, organizira v soboto, 15. decembra 2007, ob 18.00 uri, v kulturnem centru A. Ukmar-Miro pri Domju »Božično družabnost za starejše občane«. Po krajšem kulturnem programu bo sledila pogostitev ob glasbi in družabnih igrah. Vpisovanje in dvig vabil bo na Županstvu še danes 13. decembra 2007, od 10.00 do 12.00 ure.

SK DEVIN in SCI CLUB 70 v sodelovanju z občino Devin-Nabrežina prireja na sklepno tekmo ob koncu prvega dela projekta »Šola Šport«. Vabljeni predvsem starši osnovnošolcev, v soboto 15. decembra 2007, na platično progo v Nabrežini ob 10. uri.

SK DEVIN v sodelovanju z jusom iz Slivnega in pod pokroviteljstvom občine Devin-Nabrežina vabi na »Srečanje ob božičnem drevescu«, ki bo v soboto, 15. decembra 2007, s pričetkom ob 18.30, na trgu v Slivnem. Nazdravili bomo s čevapčiči in vinom. Zaželjene so domače slaščice in božično razpoloženje.

SKD BARKOVLJE (ul. Bonafata 6) prireja tudi letos silvestrovanje z domačo hrano in družabnimi igrami. Za veselo vzdušje bo poskrbel trio Jožeta Grudna. Informacije nudimo na tel. št. 040-411635 ali 040-415797. Vabljeni!

ANPPIA, VZAPP, ANPI, VZPI, ANED, VZED prireja v nedeljo, 16. decembra 2007 ob 15. uri na openskem strelišču spominsko svečanost ob 66-letnici usmrtitve obsojencev na drugem tržaškem procesu: Pinko Tomažič, Viktor Bobek, Ivan Ivančič, Simon Kos, Ivan Vadnal. Spregovorila bosta Luana Grilanc in Giorgio Marzi, predsedovala bo Daša Bolčina in sodeloval MoPZ Tabor pod vodstvom Mikele Šimac. V Prosvetnem domu bo ob 16. uri predvajanje filma »Trst 1945«.

ŽUPNIJSKA SKUPNOST IZ MAČKOLJ sklicuje v nedeljo, 16. decembra 2007, ob 10. uri sestanek v Srenjski hiši glede postavitve plošče duhovniku Ivanu Tulu. Vabljeni vsi vaščani!

SKD TABOR vabi v nedeljo, 16. decembra 2007, ob 16. uri, v Prosvetnem domu na Opčinah, na predvajanje filma »Trst 1945« ob obletnici ustrelitve P.Tomažiča in tovarišev.

TABORNIKI RMV obveščajo, da bo redni občni zbor v devinu, 16. decembra, v Bazovskem domu v Bazo-

vici ob 9.30 v prvem sklicanju in ob 10.00 v drugem. Vabljeni!

RAJONSKI SVET ZA ZAHODNI KRAS se bo sestel v ponedeljek, 17. decembra 2007, ob 20. uri, v svojem sedežu (Prosek št. 159).

SLOVENSKA KULTURNO-GOSPODARSKA ZEVEZA obvešča člane Deželnega in Pokrajinskih svetov SKGZ, da bo seja v ponedeljek, 17. decembra 2007, ob 18.30 v prvem in ob 19. uri v drugem sklicu v mali dvorani Kulturnega doma v Gorici (Ul. I.Brass 20).

TEPEŽNICA IN »ŽIVI TOREJ« Učence in učenci COŠ Frana Venturinja - Boršt, Boljunec, Pesek se bodo podali po Boljuncu, Borštu in Zabrežcu v torek, 18. decembra 2007, v jutranjih (po 9.30) in zgodnjih popoldanskih urah. S pesmijo bodo voščili domačinom ob božičnih praznikih in jim izročili voščilnice, ki so jih sami oblikovali med poukom.

AŠD SOKOL vabi na društveno božičnico, ki bo v sredo, 19. decembra, ob 18.00 uri v nabrežinski telovadnici. Toplo vabljeni vsi otroci, starši in prijatelji društva.

ZDRUŽENJE PROSTOVOLJCEV HO-SPICE ADRIA ONLUS vabi na predavanje »ONKOLOŠKI BOLNIK V PSIHO-SOMATSKI LUČI« v sredo, 19. decembra ob 17. uri, ki bo v razstavni dvorani na Opčinah, ki nam jo je dala na razpolago Zadržna kraška banka. Predaval bo psiholog dr. Andrej Zaghet. Vljudno vabljeni!

AŠD SK BRDINA organizira zimovanje v Forni di Spora od 22. do 29. decembra 2007. Zainteresirani lahko pokličejo na tel. št.: 347-5292058. Vljudno vabljeni.

ZVEZA SLOVENSKE KULTURNE DRUŠTVE obvešča cenjene člane, da bodo uradi od 21. decembra 2007 od 10.30 dalje do 4. januarja 2008 zaprti. Ponovno vam bomo na razpolago od ponedeljka, 7. januarja 2008 dalje. Želimo vam prijetne zimske praznike.

KROŽEK AUŠER za kraško območje vabi svoje člane na družabno popoldne v soboto, 22. decembra 2007, s pričetkom ob 16. uri. Srečanje se bo odvijalo v prostorih »Dopolavoro ferroviario« v Nabrežini postaja. Za ples bo igral »Duo Melody«.

O.N.A.V. - Vsedrjavno združenje pokaševalcev vina prireja tečaj degustacije, ki daje možnost pridobitve diplome uradnega pokaševalca. Tečaj (18 lekcij) se bo začel 25. januarja in bo potekal ob sredah in petkih od 20.00 do 22.30 v športno kulturnem centru v Lonjerju. Vpisovanje vsak torek od 19.00 do 20.00. Za informacije kličite na tel. šte. 333-4219540 ali 340-6294863; email: lucandek@tiscali.it.

Poslovni oglasi

PODJETJE V GORICI išče izkušenega skladiščnika. Klicati 3351656259

V MEDJI VASI IMATA OSMICO do 26.12. Maurica in Sidonia Radetič. Tel. 040-208987

Mali oglasi

PRODAM AVTODOM tip ford transit, letnik 1993, 65.000 prevoženih km, cena 11.600 evrov. Klicati v večernih urah na tel. št. 040-225369.

SNOWBOARD K2 155 cm, nov, prodam po polovični ceni in kupim krajšega, tudi iz druge roke. Tel.: 040-291477.

GOSPA nudi manikuro, pedikuro in nego obraza na domu. Tel. na št.: 347-0641636.

HOTEL NA KRASU išče čistilko. Zainteresirani naj kličejo v dopoldanskih urah na tel. št. 040 - 214214.

IŠČEM v najem mini stanovanje na Krasu ali v okolici Trsta. Tel. na št.: 340-9188924.

KMEČKI TURIZEM ŠVARA v Trnovci je odprt ob četrtek, petkih sobotah in nedeljah. Tel. št.: 040-200898.

PRODAJAM gume michelin primacy 255/45 R18 (dve novi gumi), 275/45 R18 (dve rabljeni gumi manj kot 1.000 km). Tel. št.: 333-2729155.

PRODAM železna vrata (2x78) in rolo za garažo (2x2,62). Pokličite na tel. 040-814212.

PRODAM BOX-garažo za 2 avtomobila v bližini komercialnega centra »Il Giulia« - primeren tudi za skladišče - 32 kv. metrov: višina 3,8 m, širina 3 m in 10 m dolžine. Telefonirati ob uri kosila ali večerje na št. 349-8633811.

PRODAM udobno stanovanje v lepi elegantni stavbi v bližini svetilnika. Tel. na št. 335-5319333.

SKLADIŠČE v dolinski občini (cona Domjo) oddam v najem, v izmeri 240 kv. m., z uradom, prostorom za vozila, wc-jem, vodo, elektriko in klimo. Klicati med 12. in 15. uro ter v večernih urah: 040-828861.

VOLKSWAGEN GOLF 1.6 letnik 2001, evro4, prevoženih 60.000 km, svetlo sive kovinske barve, 3 vrata, v odličnem stanju prodam za 8.000 evrov. Tel. na št.: 335-6328351.

Osmice

OSMICO je v Borštu odprl Danjel Glavina.

BERTO TONKIČ na Tržaški cesti, 25 v Doberdobu ima odprto osmico. Toči belo in črno vino ter ponuja domač prigrizek.

OSMICA je odprta pri Davidu v Samatorci 5. Vabljeni! Tel. na št.: 040-229270 (do 23. dec. vključno).

OSMICA pri Piščancih. Silvano Ferluga vabi na domačo kapljico.

OSMICA je odprta pri farmi Kraljič v Prebenu. Tel. 335-6322701.

OSMICO je na Dolgi Kroni odprl Radko Kocjančič.

OSMICO je odprl Zidarič v Praprothu št. 23.

Prispevki

V spomin na sovaščanko Marijo Godnič vd. Legiša daruje Radovan Šemec 10,00 evrov za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Prečniku in 10,00 evrov za cvetje v šempoljski cerkvi. Namesto cvetja na grob Marije Godnič vd. Legiša darujeta Fani Adamič 15,00 evrov in Albina Vrabec 10,00 evrov za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Prečniku.

V spomin na pokojnega Silvestra Križmančiča daruje Nives iz Bazovice 30,00 evrov za MoVS LIPA.

V spomin na najinega preljubega nezabnega sina Borisa, ki bi danes praznoval rojstni dan, darujeva Ondina in Davorin Tavcar 50,00 evrov za košarkarski klub Bor.

V spomin na drago Olgo Zobec Mauri daruje Eda iz Ricmanj 15,00 evrov za MePZ Slovenec-Slavce.

V spomin na drago Olgo Zobec Mauri daruje Nadja Kosmač z družino 20,00 evrov za KD Slovenec.

Popravek: V spomin na Ivana Kneza, Paolo Doljak in Bruna Pernarčiča daruje Bruna Milič 60,00 evrov za KD Rdeča zvezda.

V spomin na drago Zofko Zahar daruje Nadja Zahar z družino 20,00 evrov za KD Slovenec.

V spomin na Lucianino mamo daruje Marija Natural iz Gropade 10,00 evrov za OPZ Kraški Cvet.

Oglaševalska agencija **TMEDIA**

OBVEŠČA

cenjena kulturna in športna društva
ter druge organizacije,
da sprejema

BOŽIČNA in NOVOLETNA VOŠČILA
za Primorski dnevnik
do sobote, 15. decembra 2007

► **Telefon št. 800.912.775**
► **E-mail oglasil@tmedia.it**
► **Faks št. 0481 32844**

Delavniki 10.00 - 15.00, sobota 10.00 - 13.00

NOVO PRI MLADIKI - Bojan Pavletič: Devet velikih jokov

Resničnost in pristnost Pavletičeve spominske knjige

Posrečena izbira avtorja je odločitev za pričevanje, kot tudi dodana kronologija dogodkov

Morda bi se komu zdelo, da ni lahko pristopiti h knjigi svojega šolskega kolege, profesorja telovadbe, za katerim je sicer že nekaj strokovnih publikacij, a se tokrat prvič spopada s tako rekoč literarnim žanrom, memoaristiko, za povrh pa je pisec celo tvoj soletnik. Da, celo večji del dogajalnih prizorišč in skoraj celoten časovni okvir sta si pri obeh skoraj identična. V resnici pa najbrž prav ta dejstva lahko prispevajo k pozornejšemu preverjanju ravnesja med avtorjevimi izborom dogodkov, njegovim pristopom do njih in izbranim pripovednim načinom - ter zgodovinsko in osebno doživetu resničnostjo. Neodvisno od naštetega pa naj torej pristopim k najnovejšemu delu Bojana Pavletiča povsem neobremenjeno.

Pred mano je torej ena izmed na slovenskem trgu nešteti različici avtorskih spominov na mladost. Na hitro se mi utrne iz šolskih let nekaj odlomkov iz čitank, v katerih naši klasiki, stari in sodobnejši, posvečajo delček svojega opusa otroškim spominom: enim so služili bolj za literarne vaje, drugi so jih obrusili v literarne bisere, nekaterim je šlo za čustveno nabite ali zabavne, duhovite ali s seksualnimi namigi ali vzgojnimi poudarki posejane zgodbe. Knjiga Bojana Pavletiča pa se odločno ne gre literature. In tudi dokumentaristike ne. Komaj zalistaš vanjo, začutiš neko povsem drugačno in močno izraženo hotenje: naj skozi njegovo besedo spregovori resničnost v svoji goloti. Resničnost in pristnost.

Preletim šest strani 4A formata izpiskov nadrobnosti, ki se mi jih je zdelo vredno zabeležiti in ponovno osvežiti v spominu, preden knjigo predstavim bralcem. Zavem se, kaj vse bi iz obilice tega gradiva lahko »potegnil«² večš literarni ustvarjalec. Snovi bi imel za celo trilogijo. Ali vsaj za obsežen roman, v katerem bi bila razgrnjena usoda primorskih beguncev, ki so se morali, zlasti izobraženci, zateči iz Italije pred fašizmom, ponajveč v Jugoslavijo (Slovenijo). In vendar tudi brez literarnih ambicij in značilnosti tem dvesto stranem Pavletičeve spominske knjige ne manjka ničesar. V njej je povedano vse bistveno: leporečni okrasji, lirizmi, nadrobni, izbrušeni opisi pokrajine in ljudi, interjerjev ali dialogov bi bili morda celo moteči. Avtorju govorijo sama dejstva. Usoda te primorske begunske družine teče mimo nas v slogu italijanskega neorealističnega filma. Če bi sama ne živila v istem času, bi si marsikje rekla: to ne more biti res, to je pretirano, to je strašno, kot da berem Gorkega ali Hugojeve Nesrečnike. Prežihov Voranc in Miško Kranjec sta ob tem prava idila. Naj navedem le vsebino dveh scen: Pavletičev oče, učitelj na cirilmetodijski šoli v Trstu in violinist, mora zapustiti bogato kulturno življenje v Trstu in se v begunstvu kmalu znajde med »brezprizorniki«³ ter mora z družino stanovati v nekdanih hlevih na slami in med podganami, pozneje pa v koči ob Dravi (ali Dravinji), kjer voda priteka v bivalni prostor in skozenj tudi odteka. Počasi se družina seli v manj proletarska bivališča, a že je tu vojna s svojimi grozotami in beg pred izselitvijo v Srbijo v Ljubljano. Sicer pa je pripoved škoda obnavljati, treba jo je brati. In bereš jo tako rekoč brez oddiha, ker te prev-

zame pišev umirjeni, spravljeni ton: nikjer niti sence sentimentalnosti, le golo in precizno slikanje socialnega dna, brez našim

pisateljem tako priljubljenih ideoloških poudarkov in črno-belih poenostavljanj, le trezno odsliskavanje resničnosti, za katerim pa čutiš toplino in sočutje. Občuduješ povezanost teh begunskih družin, njihovo medsebojno solidarnost in veselo družabnost, katere so zmožni v najhujših razmerah. Občuduješ pa tudi njihovo odprtost in hvaležnost do onih s srečnejšim družbenim statusom ali do tujcev - in celo »sovražnikov«⁴.

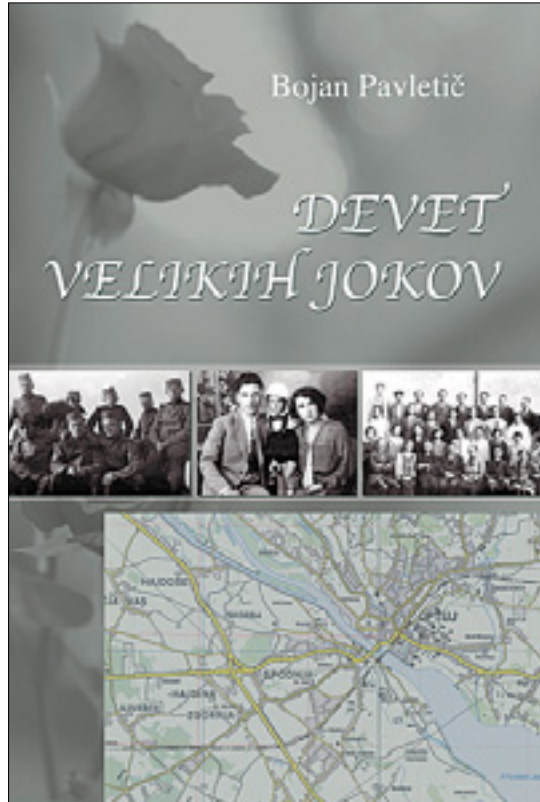
(Eden takih, a s srečnejšo usodo, je bil tudi dirigent mariborske Glasbene Matice, Barkovljan Milan Pertot, pri čigar družini sem eno leto svojega obiskovanja mariborske klasične gimnazije stanovala in z njimi na koncertih spoznavala ves cvet takratnih primorskih beguncev-izobražencev v tem štajerskem mestu.) Pisec je v tem besedilu oživil tudi vrsto likov, od učiteljev in profesorjev do muzikov in umetnikov. Naj omenim slikarja Franceta Miheliča in pisatelja Ingoliča ter Stanka Canjkarja. Z veliko nežnostjo sta prikazana plemenita lika očeta in mame, slikoviti in odlično napisani pa so posebej opisi obeh dedov in pradedov po mamini kraški in očetovi istrsko-dalmatinski strani ter obsežnega širšega sorodstva. Omeniti velja še sočne prikaze njegovih otroških iger in vragolij in vzporednih opisov narave, pašnikov, polj, studencev in rek sredi zelene Štajerske. Posrečeni so tudi popisi štajerskih fantovskih pretepov (aufbiks, čreva na plot) pa nekoč tudi meni domača kmečka vaška skupinska opravila, ličkanje, mladečev, večdnevne ohcete. Oživil je tudi vrsto že skoraj odmrlih izrazov, pogosto popačenk iz nemščine, ki jih še slišim v tukajšnjih vaseh, iz spomina nam je vrnil neštete izraze in imena predmetov in orodij, ki so del naše ljudske kulture, našega izročila. Zaradi vsega naštetega, od obujanja izrazja do etnoloških dragotin, ki nam jih je obudil, do čudovito pristne vrnitve in poglobitve v našo narodno preteklost, zaradi vseh teh lastnosti bi morali to Pavletičevo delo priporočiti v obvezno branje ne le v naših šolah, marveč še bolj v onih v Sloveniji: bodisi zaradi te narodopisne poante, posebej pa še zaradi odkrivanja vse premalo znanega (ali celo neprisotnega) delčka slovenske zgodovine: usode naših primorskih beguncev!

Nazadnje še o opremi knjige (Danilo Pahor). Ta je izjemno domiselna, obenem pa všečna: Ne da bi dobili vtis natrpanosti, je opremljevalcu uspelo na obeh zunanjih ploskvah izpostaviti dva odtisa zemljevidov - specialk obeh okrožij, kjer se odvija večina dogajanja, ter ju poživiti kar s petimi miniaturnimi fotografijami, kjer se nam predstavijo: starši z

BOJAN PAVLETIČ

KROMA

dečkom, učiteljski zbor, cel razred učencev, pogled na Dravo in Ptuj pa še dečkov oče v družbi kolegov v uniformah nekdanje jugoslovanske vojske. Tako nam o vsebini spregovori že tako rekoč sama oprema. Še bolj posrečena pa je na koncu knjige dodana kronologija dogodkov, kjer ob navpičnem navajanju letnic vzporedno tečejo pomembnejši dogodki iz svetovne zgodovine na eni, iz osebne in družinske kronike pa na drugi strani.

Na koncu naj čestitam ne le založniku, da je uvrstil to dragoceno knjižico v svoj letošnji program, pač pa še posebej Bojanu Pavletiču, da ga je obšla zamisel zanje ter da je imel pogum in zdržljivost, da je svoj načrt tudi izpeljal. Pa tudi, da je iznašel tako posrečen naslov in pravišnji slog, ki se tako naravno prilaga njegovi naravi in tudi sami snovi. Vrednost in originalnost knjige Devet velikih jokov je ravno v tem, da njen namen ni bilo literarjenje, ampak pričevanje, »scrivendo«⁵ oziroma spotoma pa je delo ubralo svojsko pot in se znašlo na tistem robu, ki se med prijetnim in zanimivim prebiranjem vprašamo: je to, kar berem, že ali še ni čisto literatura? Ali je to sploh pomembno? Je treba knjige takole popredalčkati? Gre za dobro in izjemno lepo berljivo knjigo. Pred zaključkom pa naj navedem edini »očitek«⁶ avtorju: bralcu je žal, ko prebere zadnji stavek: avtor je namreč odložil pero točno tisti hip, ko je izstopil na tržaški železniški postaji! Prav tam bi se namreč moral začeti drugi del pripovedi: Trst. Vendar to izbiro še predobro razumem: najbrž bi sama storila isto.

Zora Tavčar

ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA - Božični koncert v sodelovanju z Glasbeno matico

Šiškovič, dirigent in violinist

Znani tržaški violinist bo vodil simfonični orkester GM, nastopil pa bo tudi kot solist - Pel bo baritonist Damjan Locatelli

Še danes so na voljo pri bančnih okencih sedeža in nekaterih podružnic Zadrúžne kraške banke vstopnice za božični koncert, ki bo v nedeljo ob 18.00 v dvorani Tripcovich v Trstu. Nastopili bodo simfonični orkester Glasbene matice, baritonist Damjan Locatelli in Črtomir Šiškovič v dvojni vlogi violinista in dirigenta. Priznan tržaški violinist ima svetovno koncertno dejavnost, predvsem kot izvrsten komorni glasbenik, pred kratkim pa se je preizkusil tudi kot dirigent: solistično je v prejšnjih mesecih igral v Franciji, na Kitajskem in Japonskem, kot dirigent pa je do sedaj bolj redno sodeloval s komornim orkestrom I Musici iz Parme. Prehod na dirigentski pult je bil zanj nekaj čisto naravnega:

Pogosto sem sodeloval pri raznih orkestrih kot koncertni mojster, kar pomeni, da sem ob začasni odsotnosti dirigenta prevzel vodstvo na vajah. Ugotovil sem, da mi gre od rok in sem se odločil za to. Ko si član orkestra, moraš nujno slediti navodilom dirigenta, dirigiranje pa mi daje možnost, da razvijam svoje ideje. Poglobljeno poznanje dela v orkestru in njegove psihologije je zame prednost, ker se z glasbeniki

obnašam z večjim razumevanjem, z razliko od nekaterih, precej osornih kolegov...Upam, da bom nadaljeval s to dejavnostjo.

Kdo je sestavil program večera?

Posamezne skladbe sva izbrala skupaj z ravnateljem Glasbene matice Bogdanom Kraljem, s katerim sva sestavila program, ki upošteva evropsko literaturo, a ne pozabi na slovensko. Kot solist bom izvedel Baletne scene belgijskega virtuozu 19.stoletja Charlesa De Beriota in Poljakinovo skladbo Kanarček, ki jo publika vedno rada posluša. Obe skladbi bosta zazveneli v novejših priredbah.

Nedeljski koncert bo predstavljal vstop iz komorne v večjo orkestrsko razsežnost.

Prvič vodim simfonični orkester in sem zelo vesel, da bom s tem koncertom odprl še nova vrata. Za to priložnost se zahvaljujem Zadrúžni kraški banki in Glasbeni matici, obenem se veselim snidenja z vsemi glasbeniki, ki bodo sodelovali, med katerimi bo kot koncertna mojstrica igrala Monika Skalar. Pri tem pa ne morem prikriti razočaranja, da so odpovedali svojo prisotnost nekateri tržaški slovenski glasbeniki, ki bi sodili v ta orkester. (ROP)

Slovenski Splošni religijski leksikon

Pri založbi Modrijan je izšel Splošni religijski leksikon, ki sta ga uredila Drago Bajt in Marta Kocjan Barle. Splošni religijski leksikon je prvi tovrstni leksikon v Sloveniji in je zasnovan brez vrednostnih ali ideoloških sodb in stališč. Leksikon je rezultat večletnega sodelovanja številnih strokovnjakov s področja religiologije. Besedila dopolnjujejo fotografije, risbe in zemljevidi, so sporočili z založbe Modrijan.Leksikon, ki so ga prevedli Miro Bajt, Bogdan Gradišnik, Maja Breznik, zajema svetovne religije v celoti, pojasnjuje temeljna mitološka imena božanstev, verske obrede, religijske realije in pojave vsakdanje sakralnosti. Leksikon zajema tudi tisti del umetnosti, kjer je navzoča duhovna in sakralna komponenta, in biografije posameznikov, ki so zaznamovali cerkveno zgodovino in duhovnost človeštva od začetkov do današnjih dni. Splošni religijski leksikon na več kot 1200 straneh prinaša okoli 11.000 gesel oziroma 10.200 iztočnic, od tega več kot 450 slovenskih, približno 5700 strokovnih izrazov iz splošne religije, teologije, filozofije, cerkvene zgodovine, sakralne umetnosti, okoli 3200 lastnih imen, približno 1000 stvarnih imen in približno 350 zemljepisnih imen. »Splošni religijski leksikon je kvalitetna in doslej na Slovenskem najbolj izčrpna leksikonsko pregledna predstavitev vedenja o religijah in vedah, ki se z religijo in religijami ukvarjajo, od teologije in filozofije do sociologije in geografije religij,«¹ je leksikon ocenil profesor za sociologijo religije na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani Marko Kerševan. (STA)

Pinterjevi arhivi odslej v British Library

British Library je pridobila arhive Nobelovega nagajenca, dramatika Harolda Pinterja, vključno z njegovo korespondenco z vodilnimi osebnostmi iz sveta gledališča in književnosti, so danes sporočili iz knjižnice. Knjižnica je za Pinterjev arhiv odštela 1,1 milijona funtov oziroma 1,5 milijona evrov. Po poročanju ameriške tiskovne agencija AP je v arhivu tudi Pinterjeva zbirka rokopisov dram, ki jih je knjižnica imela na posodo od leta 1993. Arhiv zajema več kot 150 skatel rokopisov, beležk, pisem, fotografij, načrtov in elektronske pošte ter osnutek knjige »The Queen of all the Fairies«, neobjavljenih Pinterjevih spominov na mladost, so sporočili iz knjižnice. »V British Library smo veseli, da smo pridobili arhiv našega največjega živečega dramatika,«² je povedal Jamie Andrews, vodja moderne rokopisne zbirke v British Library. »Ta čudovita zbirka meče novo luč na vsako etapo enkratne poklicne poti Harolda Pinterja v minulih 50 letih in veselimo se, da bomo gradivo lahko ponudili raziskovalcem ter imeli svoj delež pri obeleževanju njegovega dela in življenja.«³ Med posebnimi dragocenostmi arhiva je po navedbah knjižnice niz pisem Samuela Becketta, kakor tudi pisma in rokopisi, ki so nastali med Pinterjevim sodelovanjem z režiserjem Josephom Loseyjem, in korespondenca s pesnikom Philipom Larkinom. Izbrani primerki iz arhiva bodo javnosti na ogled v Britanski knjižnici od 11. januarja do 13. aprila.

Londončan Pinter, 77, ki je dobro znan tako po svojih čvrstih političnih stališčih kot po svojih igrah, je Nobelovo nagrado prejel leta 2005. Kot pisatelj je prvič pritegnil pozornost leta 1957 z igro Zabava za rojstni dan (The Birthday Party), v kateri vsiljivca Goldberg in McCann vdreta v prebivališče mladega Stanleyja, ki se skriva zaradi krivde iz otroštva. V igri je dramatik utemeljil temačni slog, za katerega so značilni dolgi premori in čustveno bojno polje. »Govor, ki ga slišimo, kaže na tisto, česar ne slišimo,«⁴ je o slogu dejal Pinter. »Gre za nujno vrzel, nasilno, pretkano, tesnobno ali posmešnovalno dimno zaveso, ki drugega drži na njegovem pravnem mestu.«⁵(STA)

OBLETNICA - Rodil se je pred 150 leti

Andrej Karlin, zadnji slovenski škof v Trstu

Konec leta 1910 je bil imenovan za tržaško-koprskega škofa

Pred približno mesecem dni se je pred 150 leti (nankano 15. novembra 1857) rodil Andrej Karlin, zadnji slovenski škof v Trstu. Njegov rojstni kraj je Stara Loka na Gorenjskem. Gimnazijske in bogoslovne študije je opravil v Ljubljani in bil tam posvečen v duhovnika. Kot 23-letni novomašnik je bil najprej nekaj let kaplan v dveh župnijah na Gorenjskem, nato pa v Ljubljani. Leta 1890 so ga predstojniki poslali v Rim, kjer je 2 leti kasneje dosegel doktorski naslov utriusque iuris, to pomeni iz obojega prava, cerkvenega in civilnega. Zatem se je vrnil v Ljubljano, kjer je vrsto let poučeval verouk na gimnaziji. V kasnejših letih je v cerkvenih službah napredoval in bil dobrih 10 let stolni kanonik. Deloval je tudi kot duhovni asistent v raznih organizacijah.

Konec leta 1910 je bil imenovan za tržaško-koprskega škofa in marca naslednjega leta je bil posvečen v stolnici sv. Justa v Trstu. Posvečevalec je bil njegov prednik v Trstu dunajski nadškof Nagl, sopusvečevalca goriški knez nadškof Sedej in ljubljanski knezoškof Jeglič, navzoča pa sta bila še škofa Mahnič in Flapp. Karlin je vodil škofijo do decembra 1919, ko je papež spričo čedajše hujšega pritiska italijanskih nacionalistov in same italijanske vlade sprejel njegov odstop.

Z dušnopastirskega vidika je škofijo vodil uspešno. Ves čas pa je izkazoval polno predanost vladarju,

najprej Francu Jožefu, po njegovi smrti pa Karlu I. Prav zaradi te pretirane lojalnosti do habsburške monarhije (sicer pa je podpisal Majniško deklaracijo) so ga Italijani zelo ostro kritizirali. Vsestransko pa so mu nasprotovali tudi kot Slovincu. Znani cerkveni list Bogoljub, ki je izhajal v Ljubljani, je npr. poročal, da se je Piccolo hudoval, ko je novi škof prvikrat pridigal v cerkvi sv. Antona, in sicer v slovenščini. Leta 1919 so razkačeni italijanski nacionalisti vdrli v škofijsko palačo, razdejali sprejemne prostore in škofovo stanovanje ter odnesli razne dokumente.

Nekateri menijo, da je v času svoje škofovske službe v Trstu naredil napako, ko je tržaški občini prodal zgradbo v neposredni bližini tržaške stolnice, v kateri so bili prostori malega semenišča. V tem zavodu, ki so ga ustanovili že konec 19. stoletja, so bili pretežno slovenski in hrvaški dijaki, tako da je bilo takrat dobro poskrbljeno za slovenski duhovniški naraščaj v Trstu. Škof Karlin se je odločil za prodajo, da bi z izkupičkom prispeval za gradnjo skupnega semenišča v Gorici.

Potem ko se je odpovedal vodenju tržaške škofije, se je Karlin preselil v Ljubljano in prevzel vodstvo Zavoda sv. Stanislava v Šentvidu. Leta 1923 ga je papež imenoval za mariborskega škofa. Tudi v lavantinski škofiji je zavzeto nadaljeval dušnopastirsko delo

in si zelo prizadeval za kvalitetno poučevanje verouka. Že v Ljubljani je kot mlad katehet sestavil dve veroučni knjigi. Pa tudi sicer je bil uspešen na publicističnem področju. Omeniti nadalje velja, da je Karlin podpisal odlok za začetek postopka Slomškove beatifikacije. Naj med drugim tudi povemo, da je zelo skrbel za kvalitetno obnovo cerkvene glasbe v okviru Cecilijinega društva in bil več let urednik Cerkvenega glasbenika. Umrl je v Mariboru 5. aprila 1933.

Lik škofa Andreja Karlina so poglobljeno osvetlili številni poznavalci njegovega življenja in dela ter razmer, v katerih je živel in deloval. Svoje izsledke so podali na simpoziju, ki ga je Slovenska teološka akademija v Rimu priredila leta 1995. Referati s tega simpozija so izšli leto kasneje v posebnem zborniku. Pred nekaj leti pa je izšla uravnovešena italijanska študija o njem v času I. svetovne vojne, ki jo je napisal Vincenzo Mercante. V njej je med drugim najti izbrano in splošno bibliografijo za ta čas ter bogat izbor dokumentov. Zgovorna je tudi fotografska montaža štirih pomembnih mož, ki so zaznamovali začetna leta prejšnjega stoletja v Trstu in ki jo najdemo na ovitku prve knjige obsežnega zgodovinskega prikaza Trieste 1900 - 1999. Cent'anni di storia. Eden izmed teh štirih mož je msgr. Andrej Karlin. (mab)

TRST - Sezona Koncertnega društva

Dragocen glasbeni dogodek

Nastopil je znani čelist Enrico Dindo, ki ga je spremljal bratranec, pianist Andrea Dindo

Enrico Dindo je začel svojo umetniško pot kot prvi čelist orkestra milanske Scale, po enajstih letih muziciranja v prestižnem ansamblu pa se je odločil za solistično kariero. K odločitvi je pripomogla zmaga na mednarodnem tekmovanju Mstislav Rostropovič v Parizu, in sam ruski mojster je izrazil svoje navdušenje nad igro italijanskega čelista. Dindo v marsičem spominja na pokojnega umetnika: popolna predanost, s katero se čelist združuje v eno samo telo s svojim instrumentom, in naslada, s katero izvajalca iz godala neverjetno bogato barvno in dinamično paleto, zapeljeta poslušalca po glasbeni poti, ki odkriva najlepše značilnosti kompozicij in potrjuje mnenje, da je čelo med godali morda najbolj izpoveden instrument, ki se po svoji sporočilnosti lahko kosa s človeškim glasom. Enrico Dindo je v Trstu že nastopil kot solist v simfonični sezoni gledališča Verdi, kjer je naravnost navdušujoče igral 2. koncert Dmitrija Šostakoviča, tudi v gledališču Rossetti je pred leti že nastopil, tokrat pa je za tržaško Koncertno društvo pripravil komorni program, pri katerem ga je spremljal bratranec Andrea Dindo.

Duo Dindo je prvi del koncerta posvetil Ludwigu van Beethovnu: na sporedu sta bili obe sonati op.102, ki spadata v takozvano tretje ustvarjalno obdobje nemškega genija. Beethoven je leta 1815 svoj slog že krepko potegnul preko meja klasične sonatne forme, že v poslednji sonati za violino in klavir op.96 se oblika razvija vseskozi izvirno, mestoma tudi presenetljivo. Skladatelj je obe deli napisal za odličnega virtuozu Josepha Linkeja in ju posvetil svoji podpornici grofici Erdödy, pri kateri je čelist služboval kot komorni glasbenik. Dialog med čelom in klavirjem ne sledi običajnemu razmerju, instrumenta se prepletata tudi v ostrejših nasprotjih, čelist pa je izkoristil vsako najmanjšo podrobnost za interpretacijo, ki je istočasno odkrivala Beethovnov fantazijo in poustvarjalno slo obeh izvajalcev - čeprav je pianist vedno ostajal podrejen bratrančevim izzivom.

V drugem delu sta bratranca predstavila tri skladbe Roberta Schumann: najprej Adagio in Allegro v As-duru op.70, nato Phantasietücke op.73, nazadnje še Fünf Stücke in

Duo Dindo v tržaškem Rossettiju

Volkston op.102. Enrico Dindo je bohotni romantični dimenziji Schumannove ustvarjalnosti dodal vso lepoto in senzibilnost svojega instrumenta: svileni, a izredno zveneči pianissimi so postopoma naraščali in se oplajali z zvočnim bogastvom v suverenem obvladanju loka, ki spregovori z enkratno povednostjo. Fantazija, ki je že vpisana v naslovu, zaživi brez nečimrnosti, in prav nič salonsko puhlega ni v drobnih skladnicah »v ljudskem tonu«, kajti ljudski preprostosti zna Dindo dodati vedno zanimive, zdaj igrive, zdaj plemenite odtence, seveda pa igro popestri tudi z mogočnim zanosom, ko ga partitura zahteva. Skratka, muziciranje na absolutnem nivoju, pri katerem je tudi pianist sodeloval v lepem sozvočju s čelistom. Topli aplavi so nagradili dragocen dogodek, ki sta ga bratranca Dindo zaokrožila z dodatkom, nežnim in romantičnim Largom iz Chopinove sonate.

Katja Kralj

LJUBJANA - Predstavitev

Dragi Srečko v Ljubljani

O knjigi Neobjavljena pisma Srečku Kosovelu je bil pri nas že večkrat govor

Dragi Srečko... s podnaslovom Neobjavljena pisma Srečku Kosovelu nosi naslov knjiga, ki prinaša še en uvid v svet pesnika evropskega formata Srečka Kosovela. Pisma so izšla pri Goriški Mohorjevi družbi, o tem smo že večkrat poročali, včeraj pa so jih predstavili tudi v Ljubljani. Na včerajšnji ljubljanski predstavitvi je poznavalec Kosoveleva dela Janez Vrečko povedal, da besede pesnikovih dopisovalcev razkrivajo misli, ki so bile doslej večkrat na ravni domnev. Vrečko je še posebej opozoril na »totalno informiranost« Kosovela in dopisovalcev. Umetniške struje in aktualna družbeno-politična

vprašanja so bila vsem zelo blizu. Pisma je za knjigo zbrala in uredila Tatjana Rojc. Pisma, ki so dolgo časa veljala za izgubljena ali uničena, je Kosoveleva sestra Tončka v rjavi potovalki zapustila družinskemu prijatelju, kulturnemu delavcu Ediju Racetu. Kasneje je Nada Pertot na podlagi pisem pripravila vrsto oddaj na Radiu Trst A, zdaj pa so zbrana še v knjigi.

Vrečko je obudil spomin na delo Antona Ocvirka, ki se je prvi sistematično posvetil življenju in delu Srečka Kosovela. Že Ocvirk je ugotovil, kako so pisma, ki jih je pisal Kosovel, nepogrešljiva za razumevanje

Nacionalni program za kulturo še ne gre v parlament

Na dnevnem redu včerajšnje seje vlade RS je bil tudi predlog resolucije o Nacionalnem programu za kulturo (NPK) 2008-2011. Kot je izvedela STA z urada vlada za komuniciranje, je bila razprava o tem strateškem dokumentu sicer opravljena, vendar predložena resolucija še ni dobila zelene luči za obravnavo v parlamentu. Koncept NPK je letos sestavila strokovna komisija, ki jo je imenoval minister Vasko Simoniti. Strateški cilji kulturne politike naj bodo, po NPK, zagotavljanje svobode medijskega prostora, skrb za jezik in komunikacije v dobi globalizacije, ohranjanje dediščine in razvoj kulturnega okolja ter prispevek kulture k razvojni rasti in zaposlovanju. Oblikovalci NPK so šli v širitev polja kulture, v nove možnosti, ki jih dajejo EU, nove tehnologije, novi izzivi na področju slovenskega jezika. NPK naj bi bil dokument »med tem, kar želimo, in tem, kar je možno«.

Nacionalni program za kulturo za obdobje 2008-2011 ob novih vsebinah ohranja vez z dosedanjimi dokumentoma, ki sta opredeljevala poglobljene strateške razsežnosti kulturne politike. Prva izhodiščna vez je Šeligov predlog Slovenskega nacionalnega kulturnega programa, ki ga je potrdila vlada Andreja Bajuka leta 2000. Druga vez je Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2004-2007, ki so jo poslanci državnega zbora 27. februarja leta 2004 sprejeli z 61 glasovi za in nobenim proti. Večina njenih ciljev je bila dosežena. (STA)

EMA 2008

Znanih je 20 izvajalcev, ki se bodo na slovenskem izboru EMA 2008 potegovali za nastop na tekmovanju za pesem Evrovizije. Skladbe je izbrala komisija, ki so jo sestavljali tekstopistka Elza Budau, glasbenika Andrej Šifrer in Vojko Šfiligaj, predstavnik javnosti Samo Koler ter predstavnik RTV Slovenija Igor Pirkovič, so sporočili z RTV Slovenija. Zmagovalna skladba izbora bo zastopala Slovenijo na 53. Eurosongu prihodnje leto v Srbiji. Za zmago na nacionalnem izboru bodo tekmovale skladbe: Nomadi (izvajalec Halgato band), Povej! (Tiana), Spam (Male malice), DJ (4play), Dovolj (Eva Černe), Vrag naj vzame (Rebeka Dremelj), Prav ti (Neža Trobec), Naravnost v srce (Stereotipi), Eo eo (skupina Zaka' pa ne), Peti element (Iris), Za svobodo divjega srca (Langa), Corpomorto - Ju tri jadram sam (Andraž Hribar), Našel si me (Ylenia), Kako je ne bi imel (Evromišn), Ni me sram (Dennis), Še vedno nekaj čutim (Manca Špiš), Lepi fantje (Mirna Reynolds), Butn, butn! (Johnny bravo), Zabava (Turbo angels) in Extrem (Petra). Komisija je določila tudi dve rezervni skladbi, ki bosta na EMI 2008 tekmovali v primeru odstopa katere od izbranih skladb. (STA)

GORICA - Nov korak na poti uresničevanja zaščitnega zakona 38/2001

Z včerajšnjim dnem dvojezične elektronske osebne izkaznice

Če ni težav s spletno povezavo z Rimom, traja postopek za izdajo približno deset minut

GORICA

Urad odprt ob ponedeljkih in torkih

Matični urad goriške občine izdaja elektronske izkaznice - italijanske in dvojezične - ob ponedeljkih in torkih med 8.45 in 12. uro, ob ponedeljkih pa tudi med 16.30 in 17.30. Strošek znaša, tako za italijanski kot za dvojezični dokument, 20 evrov ne glede na zapadlost dokumentov, izračunan pa je na podlagi odloka finančnega ministrstva iz februarja letos, objavljenega v Uradnem listu 14. marca. K 20 evrom gre prišteti pristojbino, ki pripada občini in se spreminja glede na okoliščine; ta znaša 5,42 evra za izdajo nove izkaznice (papirnate ali elektronske) občanu, ki mu je izkaznica že zapadla ali mu bo izkaznica zapadla v roku šestih mesecev ali nima osebne izkaznice. Pristojbina znaša 10,58 evra za izdajo nadomestnega dokumenta v primeru izgube ali tatvine.

Goriški občani, ki imajo še vedno veljavno italijansko elektronsko izkaznico, lahko namesto nje dobijo dvojezično, vendar morajo za njeno izdajo plačati 25,42 evra. Matični urad goriške občine poleg elektronskih še vedno izdaja tudi dvojezične papirnate osebne izkaznice, ki jih občani lahko zaprosijo že od januarja lani. Medtem ko so za izdajo papirnatih izkaznic potrebne tri fotografije, v primeru elektronskih izkaznic poskrbijo uslužbenci matičnega urada na licu mesta za digitalno fotografijo, ki jo nato z računalniškim programom natisnejo na plastični obrazec. Za izdajo elektronskih izkaznic ni več potrebna predhodna prijava, postopek pa traja približno deset minut. Seveda, če ni težav s spletno povezavo s centralnim uradom notranjega ministrstva v Rimu. (dr)

V tretje gre rado. Pregovor velja tudi za prvo dvojezično elektronsko osebno izkaznico, ki jo je včeraj izdala goriška občina, potem ko se je matični urad trikrat povezal z ministrstvom za notranje zadeve v Rimu. Spletna povezava se je namreč dvakrat prekinila, tretjič pa je postopek uspel in iz tiskalnika je prišla prva dvojezična elektronska izkaznica. Njena izdaja je nov pomemben korak na poti uresničevanja pravic slovenske manjšine in zaščitnega zakona 38 iz leta 2001, na katero je goriška občina stopila že med upravo Vittoria Brancatija.

V matični urad sem se odpravil ob 10.30, pred vstopom vanj pa sem na vratih ob italijanskem nazivu prebral napis, na katerem je v slovenščini pisalo »Demografske službe«. V uradu sem nagovoril uslužbenko in jo vprašal, ali bi lahko dobil dvojezično izkaznico. »Seveda,« je odgovorila in me napotila do svoje mize, kjer je stala naprava za izdajo izkaznic. Najprej sem izpolnil obrazec s prošnjo za nov dokument, uslužbenka pa je medtem časom podatke ustavila v računalnik. Zatem sem moral postaviti kazalec leve roke na skener, uslužbenka pa je z računalnikom poskrbela za digitalno fotografijo. Postopek je bil tako končan, na žalost pa se je spletna povezava z Rimom prekinila in je bilo treba še enkrat vstaviti podatke v računalnik. Postopek tudi v drugo ni uspel, tako da sem že začel razmišljati, kako bom poročal o neuspeli izdaji prve elektronske izkaznice. Prijazna uslužbenka in uslužbenec matičnega urada sta me takoj pomirila in mi dejala, da so težave s spletno povezavo kar pogoste in da se bodo nedvomno rešile z novim poskusom. Njune napovedi so se - k sreči - uresničile; postopek je uspel in kmalu zatem je računalnik sprožil tiskanje prve dvojezične elektronske izkaznice. Sledilo je plačilo 25,42 evra občinskih pristojbin, zatem pa sem po nekaj več kot polurnem čakanju lahko v denarnico spravil svoj novi dvojezični dokument. Pred odhodom sem vprašal uslužbenca, kdaj je pravzaprav matični urad za izdajo elektronskih dvojezičnih in enojezičnih izkaznic odprt. »Ob ponedeljkih in torkih,« je odgovoril. »A danes je sreda,« sem opomnil, on pa je pristavil: »Tako je. Vendar je posebna sreda.« Posebna in praznična. Zaradi izdaje prve dvojezične elektronske osebne izkaznice v goriški občini. **Danjel Radetič**

Prva elektronska dvojezična izkaznica goriške občine (zgoraj) in naprava za njeno izdajanje (desno)

BUMBACA

PREFEKTURA

Rdeča hiša in Štandrež: ovire bodo odstranjene

Na mejnem prehodu pri Rdeči hiši in Štandrežu-Vrtojbi imajo pregrade in drugi mejni objekti štete dneve tudi na italijanski strani. Danes bo na goriški kvesturi potekal delovni sestanek, kjer bodo razčistili tehnične vidike odstranjevanja in nove prometne ureditve, do tega pa naj bi prišlo že ob koncu tedna ali pa v prvih dneh prihodnjega tedna. To so sklepi včerajšnjega srečanja goriškega odbora za red in varnost, ki ga je sklical prefekt Roberto De Lorenzo in so se ga udeležili predstavniki varnostnih sil, uprave državne posesti, cestnega podjetja ANAS, družbe SDAG, kvestor Emilio Gatti in nekateri krajevni upravitelji, med katerimi so izstopali župani Gorice Ettore Romoli, Doberdoba Paolo Vizintin, Dolenja Giovanni Crosato in Števerjana Hadrijan Corsi.

Z mejnih prehodov pri Rdeči hiši in Štandrežu-Vrtojbi bodo odstranjene policijske kabine in zapornice; Romoli je opozoril, da naj se ohrani zapornica pri Rdeči hiši, zato da jo bodo v schengenski noči lahko dvignili in s tem simbolnim dejanjem sprejeli Slovenijo v Schengen. Ko bodo kabine odpravljene, bo policija še za nekaj dni izvajala kontrolo s premičnih točk, morda celo z uporabo bivalnih vozil; ko se bodo pri Rdeči hiši začela dela, bodo speljali promet po poti, ki teče za tamkajšnjo policijsko zgradbo. Spopadli so se tudi z vprašanjem denarja. Povedano je bilo, da bo največ stal poseg pri Štandrežu, saj je najbolj zahteven, ker tod teče hitra cesta in bo potrebno temeljito odpraviti ovire. Delom, ki bodo morala biti zaključena do 20. decembra, bodo namenili 50 tisoč evrov, ki jih bo anticipirala občina, prefekt pa se je obvezal, da bo denar povrnilo notranje ministrstvo (krilo naj bi le 60 odstotkov stroška). Poseg pri Rdeči hiši naj bi stal okvirno 15 tisoč evrov in bo izveden do konca leta.

Včeraj se niso posebej ukvarjali z goriškimi maloobmejnimi prehodi - s Škabrijelom, Šempetrom in Solkanom -, kjer bi po mnenju prefekture morala za odstranjevanje poskrbeti občina. Zagotovilo, da bodo pravočasno odpravljene vsaj najbolj moteče ovire sredi ceste na kraških in briških mejnih prehodih, pa sta prejela župana Corsi in Vizintin. Le-ta je povedal, da so od tega odvisna kraška praznovanja. Osrednjo prireditev bodo namreč organizirali 22. decembra na mejnih prehodih Lokvica in Komarji, kjer bodo zgodovinski trenutek obeležile občine Doberdob, Miren-Kostanjevica in Komen. (ide)

GORICA - Zaradi stavke avtoprevoznikov čez mejo stoodstotni povišek prodaje

Povsod brez bencina

Prve težave v trgovinah z živili - Prefektura odredila, da mora vsak servis nameniti pet tisoč litrov goriva vozilom prve pomoči ali javne koristi

Gneča italijanskih avtomobilov pred črpalko v Rožni dolini

BUMBACA

Zaradi stavke avtoprevoznikov je večina bencinskih črpalk brez goriva. Že v torek so dolge kolone avtomobilistov pritiskale na servise, ki niso ostali »na suhem«, včeraj pa so v svoje rezervuarje naložili še zadnje razpoložljive zaloge bencina. Goriška prefektura je včeraj odredila, da mora vsaka črpalka ohraniti pet tisoč litrov bencina in dizla za potrebe vozil prve pomoči ali javne koristi, vendar črpalke opozarjajo, da goriva enostavno ni več.

»Črpalke iz goriške pokrajine so prodali ves bencin, na prstih ene roke pa lahko preštejemo servise, ki razpolagajo še z zadnjimi litri dizla,« pravi predsednik zveze trgovcev ASCOM Pio Traini, ki je tudi sam lastnik bencinske črpalke. Po njegovih besedah je gorivo zmanjkalo po vsej deželi, prve težave pa začenejo imeti tudi po vseh prodajalnah živil in marketih. Sadj, zelenjave in mesa ponekod začenja zmanjkovati, sicer pa ima večina trgovin na zalogi še veliko živilskih proizvodov, zato pa ni nikakršne nevarnosti, da bi prebivalci goriške pokrajine ostali brez hrane.

Zaradi stavke avtoprevoznikov si manejo roke črpalke v Sloveniji. Na bencinskih servisih v središču Nove Gorice včeraj ni bilo gneče, več so je zabeležili na črpalkah ob mejnih prehodih. V Vrtojbi so že v dopoldanskem času imeli veliko vozil z italijanskimi registracijami, okrog poldneva se je obisk nekoliko umiril, popoldan pa so zopet zabeležili večje povpraševanje. Na enem izmed tamkajšnjih servisov ocenjujejo, da so včeraj prodajo bencina povišali za več kot sto odstotkov. Tudi na bencinskem servisu v Rožni Dolini je bilo vseskozi polno avtomobilov, ki večinoma naj ne bi ovirali prometa. Podobna gneča je bila tudi na bencinskih servisih v bližini briških mejnih prehodov.

TRŽIČ - Kulturni konzorcij

Svet odobril novo konvencijo

S trinajstimi glasovi za in enajstimi proti je tržiški občinski svet odobril novo ustanovno konvencijo Tržiškega kulturnega konzorcija, ki v delovanju ustanove prinaša velike spremembe. Med glavnimi novostmi je vključitev konzorcija za bonifikacijo posoške ravnine med člane kulturne ustanove, zelo pomembno pa je tudi znižanje števila članov njenega upravnega sveta. Tržiški kulturni konzorcij bo po novem vodil upravni svet s tremi člani, medtem ko jih je zdaj pet. Ob tem je doslej veljalo pravilo, da v upravni svet konzorcija niso smeli biti imenovani krajevni upravitelji, po novem pa te omejitve ne bo več. Na podlagi nove konvencije bodo posamezne občine z večjo lahkoto zapustile konzorcij, pri tem pa ne bodo primorane plačati odškodnine.

Med zasedanjem občinskega sveta je vsebino konvencije pojasnil odbornik za kulturo Gianluca Trivigno, ki je poudaril, da bo tržiška občina še naprej podpirala dejavnosti konzorcija le, če se bo ta ustanova reorganizirala in iz finančnega vidika poslovala bolj uspešno. Trivigno je tudi pojasnil, da konzorcij ne bo smel biti dvojnik odborništva za kulturo tržiške občine in da bo moral navezati s stike z univerzami. Tržiška občina ob tem zahteva zase upravo pokrajinskega medknjižničnega sistema, za katero je bil doslej odgovoren kulturni konzorcij. Novo konvencijo je pred dnevi že odobrila tudi skupščina županov občin tržiškega mesta okrožja.

GORICA - Slovenski konzulti in novogoriška komisija stopile na pot sodelovanja

Trije posvetovalni organi ustanavljajo skupne komisije

Černic: »Ukvarjale se bodo s kulturo, šolstvom, okoljem in gospodarstvom«

Včerajšnje zasedanje v goriški pokrajinski sejni dvorani

BUMBACA

Trije posvetovalni organi goriške in novogoriške občine ter goriške pokrajine so stopili na pot sodelovanja in bodo s skupnimi komisijami spodbujali javne uprave k tesnejšim stikom. V pokrajinski sejni dvorani v Go-

rici so se namreč včeraj na skupnem zasedanju zbrali člani goriške občinske konzulte za vprašanja slovenske manjšine, pokrajinske konzulte za Slovence in komisije novogoriške občine za mednarodne odnose.

»Do sestanka je prišlo na željo predsednikov treh komisij, ki smo se pred časom srečali in se strinjali, da je ob skorajšnjem padcu schengenske meje treba pospešiti sodelovanje med obmejnimi občinami in javni-

mi upravami,« je pojasnil predsednik pokrajinske konzulte Peter Černic in nadaljeval: »Zavedamo se, da se danes v Goriško vračajo razmere, ki so veljale konec 19. stoletja, ko je Goriška najbolj cvetela v svoji zgodovini. Ekonomske in administrativne meje ni več, skupni kulturni prostor že itak gradimo več let, zdaj pa želimo biti v naših skupnih prizadevanjih še bolj učinkoviti.« Predsednik občinske konzulte Ivo Cotič je potrdil, da hočejo s skupnimi delovnimi skupinami spodbuditi javne uprave k tesnejšemu in boljšemu sodelovanju, obžaloval pa je dejstvo, da goriška občina po zadnjih upravnih volitvah odstopa od sodelovanja s sosedi. Po njegovih besedah so bile pred volitvami dejavne razne delovne skupine, tri občinske uprave pa so prirele skupna zasedanja. »Zdaj tega ni več,« je ugotovil Cotič.

S čim se bodo ukvarjale nove delovne skupine, ki jih bodo ustanovili trije posvetovalni organi, je pojasnil Stojan Ščuka, predsednik komisije novogoriške občine za mednarodne odnose. Po njegovih besedah naj bi ustanovili tri komisije. »Največ dela bo imela komisija za šolstvo, šport in kulturo,« je poudaril Ščuka in pojasnil, da se bo druga komisija posvečala okoljskim vprašanjem, tretja pa se bo lotila gospodarskih tem. Vse tri komisije bodo po besedah Petra Černica posvečale posebno pozornost pripravi skupnih projektov, za realizacijo katerih bi lahko črpali finančna sredstva iz novega evropskega sklada za čezmejno sodelovanje Cilj 3.

Včerajšnjega zasedanja sta se udeležila tudi novogoriški podžupan Vojko Fon in pokrajinski odbornik Marko Marinčič, medtem ko je zasedanje s krajšim pozdravom uvedel predsednik goriškega pokrajinskega sveta Alessandro Fabbro. (dr)

GORICA - Cosma

Šel bo spat

Predlagal muzej o meji

Goriški občinski odbornik Sergio Cosma v schengenski noči med 20. in 21. decembrom ne bo praznoval. »Ni razlogov za praznik. Zaradi vstopa Slovenije v EU in nato v schengenski prostor bo Goriška izgubila ugodnosti proste cone, tukajšnjih ljudi pa se bo oklepala še hujša stiska,« pravi odbornik in skuša svojim izjavam zrahljati ideološki naboj. Brez dlak na jeziku pa tudi pove, da ima politično dolžnost, da zastopa mišljenje desničarjev, torej teh, ki so ga izvolili, saj bi zaman iskal volivce »na drugi strani«. »To bi moral upoštevati tudi župan,« opozarja Etoreja Romolija odbornik Cosma. Njegovo stališče je županu že znano, saj je prejšnji teden glasoval proti sklepu občinskega odbora, da namenijo goriško-novogoriškemu schengenskim praznovanjem denar iz proračuna. Politično opozorilo pa sta na župana naslovila tudi druga dva desničarska odbornika,

SERGIO COSMA

BUMBACA

Fabio Gentile in Francesco Del Sordi, ki se zasedanja enostavno nista udeležila.

Vrnimo se h Cosmi. »Schengenska širitev nam prinaša le škodo. Vsi bomo izgubili prosto cono, mnogi, na primer uslužbenci bencinskih servisov, pa bodo izgubili tudi delovno mesto. Že res, da moramo gledati naprej, vendar je prihodnost Gorice mračna. Meja se vse bolj pomika na vzhod in mi nikakor nismo v središču nove Evrope, od katere bi lahko pričakovali posebno pozornost. Za Bruselj Gorice enostavno ni. Kvečjemu bi pozornost pritegnila Nova Gorica, ko bi tam zgradili megazabavišče. Zato med schengensko nočjo ne bom praznoval. Šel bom spat.« Ko bi bilo od vas odvisno, bi meje ne ukinjali? »Ko sem karkoli potreboval čez mejo, sem segel po prepuštnici in se z njo odpravil tja čez. Tistih, ki nimajo trgovskih ali podjetniških interesov v Sloveniji, ne zanima, če bo meja padla. Vedite, da je takšnih Goričanov veliko. Bolj kot z mejo se spopadajo s svojim vse prej kot enostavnim vsakdanom.« Cosma ima vsekakor načrt za opuščene mejne objekte, ki so v lasti občine, in sicer pri Štandrežu, na Rafutu in pri Šempetru. V enem od treh bi rad uredil muzej o goriški meji: »Da bodo ti, ki bodo prišli za nami, vedeli, kaj smo doživljali.« (ide)

GORICA - Okrogla miza krožka Anton Gregorčič

Podobni izzivi

Smrtnik (Enotna lista) in Terpin (Slovenska skupnost) o slovenskem političnem zastopstvu

Govorniki na večeru krožka Gregorčič

BUMBACA

»Zbirna politična stranka, ki na etnični osnovi zastopa narodno manjšino, je danes sodobno in pomembno sredstvo za uveljavljanje lastnih pravic in razvojnih smernic napram ustanovam države, v kateri narodna skupnost živi. Politična stranka na narodni osnovi je v evropskem kontekstu zelo razvito predstavniški instrument, polnopravno prisoten tudi v Evropskem parlamentu. Na tem področju pa imamo Slovenci, tako na Koroškem, kot v Italiji dolgo zgodovino z bogato tradicijo. Smo pa tudi izjemna, saj je naše politično predstavništvo šibko zaradi ideološke razdrobljenosti, ki slovenski narod pogojuje od obdobja med in po drugi svetovni vojni. Danes pa je čas ideoloških razdelitev mimo in na dan prihajajo tisti elementi, ki narodono skupnost najbolj označujejo in utemeljujejo: narodna identiteta, jezik, kultura in tradicija.« To so bili nekateri pomembnejši zaključki okrogle mize, ki jo je pred dnevi priredil krožek Anton Gregorčič v kulturnem centru Lojze Bratuž in na kateri sta sodelovala Vladimir Smrtnik, predsednik Enotne liste iz Celovca ter Damijan Terpin, deželni tajnik Slovenske skupnosti.

»Na Koroškem je navezanost na narodno stranko močna,« je povedal Smrtnik in nadaljeval: »Iz ankete je izšel podatek, da je na zadnjih volitvah kar 84% slovenskih volilcev glasovalo za Enotno listo. Žal je pri tem huda ovira visok vstopni prag

(povprečno okoli 10% v posameznih volilnih okrožjih), ki ga določa deželni volilni zakon. Na tej podlagi se je EL odločila, da svoje politično delovanje usmeri v regionalno razsežnost, kar pa nikakor ne sme iti na račun bistva EL. Narodni stranki neprijazna volilna zakonodaja pa ima svoje korenine tudi v narodni neenotnosti v pojavnem času.«

»Pri Slovencih v Italiji je podobna situacija,« je pritrdil Damijan Terpin. Po njegovih besedah ni mogoče prezreti vzporednosti med praznim zakonskim določilom in prid narodnemu zastopstvu in politično neenotnostjo. »SSk je na svojih zadnjih kongresih jasno določila dva primarna cilja: uresničitev zaščite in zagotovitev zastopstva. Pri tem se stranka SSK sooča s težavami zaradi ideološke razdelitve in zaradi razlik, ki so se v narodovo tkivo ukoreninile v času neenakega upoštevanja s strani jugoslovanske politike,« je pojasnil Terpin. Smrtnik se je dotaknil tudi odnosa s civilno družbo in ga označil kot zadovoljivega. »Dejstvo pač je, da so se na Koroškem uveljavile tri krovne organizacije, kar po svoje lahko razumemo kot znak pluralnosti znotraj narodnega tkiva. Enotna lista ima tukaj pomembno vlogo kot katalizator te pluralnosti, kar bi lahko veljalo tudi za Slovence v Italiji,« je menil Smrtnik in obžaloval dejstvo, da tako EL kot SSK nista bili povabljeni v Slo-

Damijan Terpin je ugotovil, da med

Slovenci v Italiji se je uveljavilo prepričanje, po katerem nastopanje v več strankah zagotavlja večje število izvoljenih predstavnikov. »To sicer do neke mere drži, vendar še ne pomeni uspešnega zagovarjanja in uveljavljanja pravic. Težave nastajajo, ker slovenski izvoljeni predstavniki ne morejo samostojno delovati kot skupina,« je menil Terpin in nadaljeval: »Najbolj se je pokazalo v tej zakonodajni dobi na deželi, kjer kljub petim deželnim svetnikom resnejšega sodelovanja ni bilo mogoče vzpostaviti. Še večji problem nastaja z Demokratično stranko, ki se glede odnosa do Slovencev še ni opredelila. Po drugi strani pa iz Rima prihajajo zaskrbljujoča stališča, ki so v nasprotju z deželnim stališčem predstavnikov Demokratske stranke.« Po Terpinovem mnenju zahteva, da se SSK mora razpustiti, ni opravičljiva. SSK je aktivno sodelovala pri ustanovitvenem procesu DS, zdaj pa predlaga novi levosredinski stranki isti odnos, kakršen je veljal z Oljko in Marjetico.

Na koncu sta Smrtnik in Terpin potrdila odlično sodelovanje med obema manjšinskima strankama, ki se je izkazalo tako pri vključevanju v EFA (European Free Alliance), kot pri sodelovanju z južnotirolsko SVP. Oba gosta sta še poudarila pomembnost Sveta za Slovence v zamejstvu pri vladi Republike Slovenije, ki je strateško telo za oblikovanje slovenske zunanje politike do sosednjih držav, kjer živijo slovenske narodne skupnosti. (Čaj)

GORIŠKI LOK - Klepetalnica

Post-Schengen

Odrpta razprava o vlogi manjšine s Pavšičem in Štoko

V dvorani KB centra v Gorici bo jutri ob 18. uri klepet z deželnima predsednikoma slovenskih pokrajinskih organizacij v Italiji, z Rudijem Pavšičem iz SKGZ-ja in Dragom Štoko iz SSO-ja, ki bosta ponudila iztočnice za razpravo na temo »Post-Schengen, vizija manjšine v novem obdobju.«

V klepetalnici, ki jo prireja Goriški lok in jo bo povezoval Marko Marinčič, bo tokrat govor o spremembah, ki jih bo doživljala slovenska narodna skupnost v novih okoliščinah, po ukinitvi mejnih kontrol med Italijo in Slovenijo. Pobudniki večera opozarjajo, da je velikega pomena ravno vloga, ki jo bo manjšina odigrala v prihodnjih letih, in sicer kot akter na krajevni ravni, pa tudi kot vezni člen med večinskima narodoma v čezmejnem prostoru in v stikih z državami, ki bodo pristopile k evroregiji. Zato se postavlja temeljno vprašanje, ali je manjšina pripravljena na takšen izziv.

V preteklosti je bila manjšinska

dejavnost osredotočena na ožje okolje in je potekala večinoma v zaprtih krogih, zato sta se italijanski in slovenski svet ignorirala; med njima ni bilo pretoka informacij, redke so tudi bile kulturne izmenjave. Širitev Evropske unije leta 2004 in vstop Slovenije v schengenski prostor pa narekujejo prevzem nove vloge v integracijskih procesih na obmejnem in čezmejnem področju. To bo obdobje »evropeizacije«. Prevladuje pa občutek, da manjšina zamuja, da je zagledana v čas, ko je bila protagonist podiranja meje, katalizator in pospeševalec čezmejnega povezovanja, sedaj pa tvega, da jo čas povozí in da obični na stranskem tiru. Priložnost, da spet stopi v ospredje, ji danes ponuja tudi vse bolj tesno sodelovanje z italijansko manjšino v Sloveniji. Z njimi postajamo idealen referent tudi za vprašanja med obema državama, ki niso le manjšinska, temveč zadevajo širšo družbo in so vezana na potrebe obeh narodov.

NOVA GORICA - Na občini sprejem za župane Doberdoba, Sovodenj in Števerjana

Skupna omizja za načrtovanje čezmejnega razvoja

V ospredju turistični potencial teritorija - Corsi: »Strah pred prodajo zemljišč«

Slovenski župani Petejan, Vizintin in Corsi pri Brulcu

FOTO K.M.

Na novoletni sprejem je novogoriški župan Mirko Brulc povabil tudi tri kolege, slovenske župane obmejnih občin v Italiji. Župani Sovodenj Igor Petejan, Števerjana Hadrijan Corsi in Doberdoba Paolo Vizintin so z Brulcem spregovorili predvsem o prihodnosti skupnega obmejnega prostora po odpravi mejne kontrole. Poleg Brulca so goste sprejeli še člani občinske komisije za mednarodno sodelovanje.

»Odpiranje čezmejnega prostora se ne bo zgodilo čez noč. Skupaj bomo morali sodelovati, da bomo dosegli uspehe. Pričakovanja ljudi na slovenski strani meje ob odpravi mejne kontrole so velika, dogodek bo združil mesti,« je povedal Brulc in poudaril, da se odpirajo izredne prilležitosti za gospodarski in kulturni razvoj. V ta namen naj steče dogovarjanje med lokalnimi skupnostmi na obeh straneh meje ob omizjih, ki naj uresničujejo konkretne načrte na homogenih čezmejnih področjih, na primer v Brdih in Krasu, kjer naj se povežejo v en sam sistem turistične poti in kolesarske steze.

Gostom je novogoriški župan predstavljal potek del na slovenski strani mejnih prehodov in še posebej izpostavil Erjavčev ulico, ki se na italijanski strani nadaljuje kot Škabrijelova. »Tam bomo rušili kabine, ko bo italijanska stran na to pripravljena, pa bomo skupaj odstranili še nadstreške. Upam, da bodo Škabrijelovo ulico primerno uredili za promet. Obljubili so tudi ureditev kolesarske steze, ki se bo navezala na našo. Mi smo za to poskrbeli že s mladimi. Očitno je občina Gorica k reševanju problema že pristopila,« je povedal Brulc, ki je goste povabil na praznovanje ob vstopu v schengensko območje in obenem dodal upanje, da se bo vablu odzval tudi nekdanji slovenski predsednik Milan Kučan, ki je častni občan Nove Gorice. »V bodoče želimo nadgraditi sodelovanje z Gorico. Upam, da tako razmislija tudi sosednja stran, saj bi bilo to v dobro vseh nas,« je dodal Brulc.

Župan Števerjana Hadrijan Corsi je iztekajoče se leto označil kot izjemno pomembno. V nadaljevanju je dodal željo, da bi se po odpravi mejne kontrole začeli med seboj povezovati predvsem mladi, torej tisti, ki z mejo živijo vse svoje življenje in ki enotnega goriškega prostora ne poznajo. Po 20. decembru se Corsi nada možnosti povečane izmenjave na vseh področjih, obenem pa je opozoril na nekatere pasti: »Iz goriškega zornega kota je predvsem prisoten strah pred prodajo zemljišč.«

Tudi župan Vizintin je poudaril težo bližajočega se dogodka: »Pri nas doživljamo odpravo mejnih kontrol s posebnimi

občutki. Končno bo ta prostor enoten, kot je bil pred 60 leti. Ljudje se bodo vrnili domov.« Izpostavil je še velik potencial Krasa kot turistične destinacije, vendar pod pogojem, da bo spoštljiva do človeškega in naravnega okolja. Župan Petejan je poudaril, da bi kazalo evropski denar vlagati v razvoj teritorija. Le tako bodo ljudje čutili sku-

pen prostor. Poleg tega pa bi bilo za njegov razvoj sredstva potrebno vlagati v takšne projekte, ki bi turistom kaj ponujali.

»Naša prihodnost je v sodelovanju. V to bi bilo potrebno prepričati drugače misleče,« je izjavil Brulc. Župani so se nato domnili, da se bodo po potrebi sestajali pogostejše, ne le v prednovoletnem času. (km)

NOVA GORICA - Postala bo prednostna cesta

Na vrsti Erjavčeva

Odstranili bodo signalizacijo, kabino mejnih policistov in količke na pločniku

Z današnjim dnem in do prihodnje srede bodo delavci novogoriške Komunale na mejnem prehodu Erjavčeva izvajali dela, ki so potrebna za vzpostavitev prometa po 21. decembru, ko bo na Erjavčevi-Škabrijelovi odpravljena mejna kontrola.

Objekti na meji so sicer v lasti ministrstva za javno upravo, v primeru Erjavčeve pa ni tako. Ker gre za mestno ulico, je lastnica objektov mestna občina, dela pa zanjo izvaja Komunala. Danes bodo dela potekala med 8. in 10. uro. Odstranili bodo signalizacijo, kabino mejnih policistov, količke na pločniku, na tistem delu, kjer je zidan objekt. Na nasprotni strani bodo obnovili pločnik proti železniški postaji in usposobili poti za pešce. Ulico bodo uredili za promet in

postavili prometni znak prepovedi tovornega prometa proti Italiji. Poleg tega bodo odstranili še prometni znak stop in postavili tablo z oznako EU na otok križišča Erjavčeve in Kolodvorske. Erjavčeva ulica bo po novi prometni ureditvi postala prednostna cesta in se bo nadaljevala po Škabrijelovi.

Mejni prehod Erjavčeva je bil uradno odprt februarja 1980. Prvenstveno je bil namenjen pešcem, kolesarjem in voznikom koles z motorjem in mestnemu avtobusnemu prometu; ob nedeljah je bil načeloma zaprt. Od lanskega julija na njem ni več stalne prisotnosti slovenskega policista, nadzor je izvajala policijska patrulja. S stalno prisotnostjo pa so prehod varovali italijanski policisti. (km)

NOVA GORICA - Okrogla miza

V prednovoletni čas s humanistiko

»V prednovoletni čas s humanistiko« je slogan, pod katerim se je skupina sodelavcev fakultete za humanistiko na novogoriški univerzi lotila organizacije okrogle mize o tem, zakaj in kako študirati zgodovino, književnost in jezikoslovje na zahodnem robu Slovenije. Potekala bo danes ob 18. uri v Goriški knjižnici Francea Bevka.

Petra Svoljšak, direktorica programa kulturne zgodovine, Fran Marušič, jezikoslovec, Kaja Širok podiplomska študentka, in Oto Luthar, dekan fakultete za humanistiko, bodo skušali najti odgovore na vsa vprašanja zainteresiranih srednješolcev in študentov, zaskrbljenih staršev in ra-

dovedne javnosti, ki jih zanima, kako je danes mogoče preživeti s temeljno humanistično izobrazbo, kakšne so zaposlitvene možnosti s takim znanjem na Goriškem, kakšne veščine lahko v okviru tega študija, ki poteka v Rožni Dolini, pridobijo njeni diplomanti. Predvsem pa bodo skušali odgovoriti na vprašanje, ali znanost misli, vprašanje, ki so si ga izposodili pri Radu Rih, enem najvidnejših slovenskih filozofov, ki je prepričan, da humanistična znanost ni le ogromna akumulacija eksperimentalno preverjenih podatkov in dogmanj, ki čakajo na svojo aplikacijo, temveč je od grškega časa naprej tudi misel v pravem pomenu besede.

Iščejo dodatne lokacije

Predstavniki uprav HIT-a in Harrah's Entertainmenta so včeraj končali tridnevne pogovore o možnosti uresničitve igralniško-zabaviškega centra na Goriškem. V obeh družbah pričakujejo, da bo slovenska vlada čim prej v parlament poslala predvidene spremembe igralniške zakonodaje, saj da brez tega projekt ni uresničljiv. Strani dodajata, da je 15. december, ko po pismu o nameri lahko odstopijo od nadaljnjih pogovorov, nepomemben. Na pogovorih so največ pozornosti namenili iskanju tehničnih rešitev v tem projektu. S tem v zvezi se vodstvu HIT-a in Harrah'sa strinjata, da ima v modelu upravljanja in vodenja skupne družbe prevladujoč vpliv novogoriška stran, pri čemer so velik premik dosegli pri vzpostavljanju notranjih razmerij in v opredelitvi, da je vsebina naložbe evropsko in ne lokalno naravnana. Kaj to pomeni, naj bi bilo več znanega ob naslednjem srečanju prihodnje leto. Ali bodo do tedaj na voljo tudi načrti megazabavišča in znana lokacija zanj, v HIT-u ne vedo povedati. Dejali so le, da iščejo dodatne lokacije za postavitev centra in da ima prednost pri tem Goriška.

Obnovljivi energetski viri

Stanje Zemlje je zaskrbljujoče. Iz študij izhaja, da v zgodovini človeštva ni bilo doslej še zaznati tako visoke stopnje onesnaženosti. Obeti niso spodbudni. Prihodnji rodovi se bodo morali soočiti s posledicami spreminjanja podnebja in predvsem z dejstvom, da se obnovljivi viri energije izčrpavajo. To so iztočnice posveta, ki bo potekal jutri z začetkom ob 9. uri v konferenčni dvorani Fundacije Goriške hranilnice v Gosposki ulici v Gorici. Organizira ga ustanova CETA, ki letos praznuje dvajset let delovanja. Ukvarja se z raziskovanjem in eksperimentiranjem novih sistemov proizvodnje »zelenih elektrike« ali energije, proizvedene z uporabo obnovljivih virov, kot so na primer vodni tok, sončno sevanje, veter in biomasa. Posveta se bo med drugimi udeležil Simone Orlandini, docent na univerzi v Firencah, ki bo ob 11. uri predaval o rabi obnovljivih virov energije na področju kmetijstva; govorila bosta še Franko Nemec iz Agencije za prestrukturiranje energije v Ljubljani in Marko Topic iz Univerze v Ljubljani. (vas)

VŠtandrežu odprtje razstave

Drevi ob 19.30 bo v prostorih kulturnega doma Andrej Budal v Štandrežu odprtje razstave Poklon Lojzetu Spacalu, ki jo prirejajo ZSKD, društvo umetnikov KONS in kulturno društvo Oton Župančič. Člani KONS-a so s Tržaškega in so v tem letu imeli že dve podobni pobudi, na katerih so razstavili svoja dela in se na ta način poklonili velikemu vzorniku. Današnja priložnost je zadnja, obogatila pa jo bodo v soboto z umetniško delavnico za otroke.

Posvet o odpadnih vodah

Z zaključnim posvetom se danes ob 10.30 na sedežu Obrtne zbornice Nova Gorica zaključuje projekt Interreg o izmenjavi dobrih praks za čiščenje odpadnih voda na območju porečja Soče ter občin Čedad, Buttrio, Manzano, Pradamano in Remanzacco.

Na Dunaju o goriški razstavi

V dunajskem Liechtenstein Museum-u so včeraj predstavili razstavo »Abitare il Settecento«, ki je na ogled v goriški palači Attems-Petzenstein; predstavitev potrjuje mednarodni pridih razstave.

Ferone ob padcu meje

S padcem schengenske meje se bo po mnenju deželnega svetnika Upokojencev Luigi Feroneja povečal uvoz droge iz Slovenije, po načrtovani izgradnji novega megazabavišča pa naj bi bilo več tudi kriminala in prostitucije. Po ukinitvi pregledov pri prečkanju meje bodo premestili 170 policistov, s svetniškim vprašanjem pa je Ferone pozval deželno vlado, naj od italijanskega notranjega ministrstva zahteva, naj se ti agenti pridružijo osebju goriške kvesture.

Na spletu brane knjige

V državni knjižnici v Gorici bodo danes ob 17.30 predstavili projekt Lions Cluba za slepe in slabovidne »Il libro parlato«, v okviru katerega bodo na spletu na razpolago brane knjige.

Goriški koncert odpovedan

Napovedani nedeljski gospel koncert s pevko Teri McConell v goriškem Kulturnem domu odpade oz. bo na sporedu že v soboto, 15. decembra, ob 20.15 v Kulturnem domu v Novi Gorici. Zainteresirani se lahko za rezervacijo vstopnic obrnejo na blagajno Kulturnega doma v Novi Gorici (tel. 00386-5-3354016); koncert prireja oba »goriška« Kulturna doma.

Podpisi proti bazi Dal Molin

Predstavniki političnega, mirovniškega in okoljevarstvenega gibanja I Verdi del Giorno bodo danes med 15.30 in 18.30 pred ljudskim vrtom na korzu Verdi v Gorici zbirali podpise proti izgradnji ameriške vojaške baze v kraju Dal Molin pri Vicenzi.

GOSPEL

TERRI MCCONNELL (Oklahoma - ZDA)

Sobota, 15. decembra 2007, ob 20.15 uri
v Kulturnem domu v Novi Gorici (Bevkov trg 4)

Info in predprodaja: Kulturni dom Nova Gorica, (tel. +386 5 335 40 16).

ŠTANDREŽ - V soboto likovna delavnica za otroke

Ustvarjali bodo s Spacalom

Vabljeni predsvem osnovnošolci, pa tudi ostali otroci in odrasli

Skupinski posnetek z otroških ustvarjalnih delavnic ZSKD

FOTO ZSKD

»Otroci! Če radi rišete, barvate, packate oz. če se nasploh radi zabavate z ustvarjanjem, bo v soboto dopoldne v Štandrežu za vas prav poseben kotiček.« Vabilo naslavlja na otroke Zveza slovenskih kulturnih društev, ki se je odločila, da v času, ko se je tudi po naših krajih mudil Miklavž in vlada pričakovanje na božično prekinitev šolskega pouka, poskrbi tudi za najmlajše. Ob odprtju razstave v poklon slikarju Lojzetu Spacalu prireja ZSKD v sodelovanju z umetniki društva za umetnost KONSA dopoldansko delavnico, posvečeno otroški ustvarjalnosti in domišljiji. Franko Vecchiet in Jana Pečar, ki sta člana društva KONS, pripravljata poseben program za otroke iz Štandreža in okolice pod geslom »Ustvarjajmo s Spacalom«.

Likovna delavnica bo potekala v domu Andreja Budala

v sodelovanju s štandreskim društvom Oton Župančič, namenjena pa je predvsem osnovnošolcem, kar pa ne pomeni, da ostali otroci ne morejo zraven, da bi pokukali, kaj se bo dogajalo s čopiči, papirjem, lepilom, barvicami in drugim materialom. Tudi odrasli se lahko pridružijo in odmerijo sobotno dopoldne domišljiji.

Delavnica bo potekala v soboto, 15. decembra, od 9.30 do 12. ure v dvorani Andreja Budala, na sedežu društva Oton Župančič v Štandrežu. Udeležba je brezplačna; poskrbljeno bo za material in malico. Iz organizacijskih razlogov so potrebne predhodne prijave na tel. 0481-531495 še danes in jutri, morebitni zamudniki pa naj se v soboto zglasijo neposredno na kraju dogodka.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
D'UDINE, trg sv. Frančiška 4, tel. 0481-530124.

DEŽURNA LEKARNA V LOČNIKU
MADONNA DI MONTESANTO, ul. Udine 2, tel. 0481-390170.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
LUZZI DAVERIO, ul. Matteotti 13, tel. 0481-60170.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
OBČINSKA 1, ul. Aquileia 53, tel. 0481-482787.

DEŽURNA LEKARNA V KRAJU SAN PIER D'ISONZO
VISINTIN, ul. Matteotti 31, tel. 0481-70135.

Gledališče

OBČINSKO GLEDALIŠČE V KRMINU

»SiparioDanza«: danes, 12. decembra, ob 21. uri »Omaggio a Fred Astaire e Ginger Roger« (Raffaele Paganini); 15. decembra »Giulietta e Romeo« (Kledi Kadiu); informacije in vpisovanja v Občinskem gledališču (ul. N. Sauro 17 v Krminu, tel. 0481-630057).

ZADRUŽNA BANKA iz Ločnika, Fare in Koprivnega organizira v sodelovanju s Kulturnim domom iz Gorice gledališke predstave v furlanskem jeziku: 15. decembra, ob 20.30 »A.A.A. 40 agnis, timit e disocupat, cognosares zovine serie, scopi matrimonik; 20. decembra ob 20.30 »Il cabaret furlan«. Brezplačne vstopnice na sedežu Zadrugne banke v Ločniku v ul. Visini 2.

Kino

GORICA KINEMAX Dvorana 1: 17.30 - 20.00 - 22.00 »Come d'incanto - Una principessa a Manhattan«. Dvorana 2: 16.45 - 18.30 »Winx - Il segreto del regno perduto«; 20.10 - 22.15 »Lezioni di cioccolato«. Dvorana 3: 17.40 - 19.50 - 22.00 »Hitman - L'assassino«.

CORSO: zaprto.
TRŽIČ KINEMAX Dvorana 1: 17.30 - 20.00 - 22.00 »Come d'incanto - Una principessa a Manhattan«. Dvorana 2: 16.45 - 18.30 »Winx - Il segreto del regno perduto«; 20.15 -

22.15 »1408«.

Dvorana 3: 18.00 - 20.10 - 22.20 »Hitman - L'assassino«.

Dvorana 4: 17.45 - 20.00 - 22.10 »La musica nel cuore«.

Dvorana 5: 17.40 - 20.00 - 22.10 »La valle di Elah«.

Razstave

ODPRTJE MULTIMEDIALNE RAZSTAVE EURART bo v nedeljo, 16. decembra, ob 17.30 v hiši Morassi v grajskem naselju v Gorici. Razstavljali bodo Fabio Lescak in Loredana Prinčič (fotografija), Cristina Bonnes, Ignazio Romeo in Michele Semari (skulptura), Gianluca Coren, Emanuela De Biasi, Alfred de Locatelli, Mauro Mauri, Giuliana Pais, Salvatore Puddu (slikarstvo), Roberto Marini Masini in Jurij Paljk (poezija). Nastopil bo pevski zbor Lorenzo Perosi iz Fiumicella. Razstava bo na ogled do 2. januarja 2008 med 16.30 in 18.30 razen ob nedeljah in praznikih.

PRODAJNA RAZSTAVA »CORMONS LIBRI« bo do 23. decembra v dvorani Italia na drevoredu Friuli 28 v Krminu ob četrtkih in petkih od 16. do 20. ure in ob sobotah in nedeljah od 10. do 13. in od 16. do 20. ure.

V FRANČISKOVIM DVORANI na Sveti Gori nad Solkanom bo 16. decembra ob 15. uri v baziliki odprtje razstave jaslic. Razstava bo odprta vsak dan med 10. in 18. uro in sicer do 6. januarja 2008.

V MUZEJU V PALAČI LOCATELLI V KRMINU bo med 14. decembrom in 3. februarjem 2008 na ogled razstava »La luna e i segni«, od ponedeljka do sobote med 16. in 19. uro, ob nedel-

jah med 10.30 in 12.30 ter 16. in 19. uro; informacije na tel. 0481-637152 ali 0481-637110. Vstop prost.

V PILONOVIM GALERIJI V AJDOVŠČINI (Prešernova 3) bo v petek, 14. decembra, ob 19. uri odprtje razstave fotografij, ki so nastale na letošnjem fotoografskem srečanju Castrum foto 07. Razstava bo na ogled do 18. januarja 2008 od torka do petka med 10. in 17. uro, v nedeljo med 15. in 18. uro; zaprto ob sobotah, ponedeljkih in praznikih.

V PREDVERJIH OBČINSKIH STAVB goriške in novogoriške občine bo na ogled razstava Jaslice združujejo; v Novi Gorici (trg E. Kardelja 1) so že na ogled, 17. decembra ob 10.30 bo odprtje razstave v veži goriške občine.

Koncerti

KD SABOTIN v sodelovanju z župnijo sv. Mavra in Silvestra, ZCPZ Gorica, krajevno skupnostjo Pevma, Štmaver in Oslavje ter ZSKP Gorica vabi vse ljubitelje glasbe na glasbeni projekt z naslovom »Vsi verujemo v enega Boga« v ponedeljek, 24. decembra, ob 21. uri v cerkvi v Štmavru pred božično mašo. Nastopili bodo Tilen Draksler na orglah in MPZ Štmaver. **KULTURNI DOM V GORICI** obvešča, da koncert Terria McConnella, ki je bil napovedan za nedeljo, 16. decembra, odpade; informacije v Kulturnem domu v Gorici (tel. 0481-33288).

SKD HRAST prireja v sodelovanju z MPZ Fantje izpod Grmade in pod pokroviteljstvom Zveze slovenske katoliške prosvete koncert APZ Tone Tomšič iz Ljubljane v nedeljo, 16. decembra, ob 19.30 v štivanski cerkvi sv. Janeza Krstnika.

V HALI PALAČE ATTEMS v Gorici bo v mesecu decembru niz koncertov »Quando suonano le cetre«: 15. decembra ob 21. uri Folle e' ben »Musica in Italia tra rinascimento e barocco«; 19. decembra ob 21. uri Bassadanza »Il cantar col gesto tra Quattrocento e contemporaneità«.

V KULTURNEM DOMU v Novi Gorici bo 15. decembra ob 20.15 koncert črnske duhovne glasbe s priznanim ameriško gospel pevko Terri McConnell; urnik blagajne vsak delavnik 10. - 12. in 15. - 17. ura; informacije Kulturni Dom Nova Gorica na tel. 003865-3354016.

VEČERNI KONCERTI KULTURNEGA ZDRUŽENJA LIPIZER: 14. decembra recital pianistke Laure Mikkola; informacije v turistični agenciji IOT, ul. Oberdan 16 v Gorici (tel. 0481-533838), v Ticketpointu v Trstu (tel. 040-3498276) in v uradu ACUS v Vidmu (tel. 0432-2014191).

Šolske vesti

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE IN KMEČKA ZVEZA GORICA sporočata, da je v teku vpisovanje na tečaj »Upravljanje kmetijskega podjetja« (40 ur); informacije na tajništvo zavoda od ponedeljka do petka med 9. in 13. uro in na tel. 0481-81826 ali go@sdzpi-irsip.it.

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE obvešča, da bosta v kratkem začela tečaja nemščine - osnovna stopnja A1 (48 ur) in osnovna stopnja A2 (72 ur) ter hrvaščine - osnovna stopnja A1 (80 ur). Na razpolago je še nekaj prostih mest; informacije na goriškem sedežu SDZPI v Gorici, korzo Verdi 51 (KB center) od ponedeljka do petka med 9. in 13. uro (tel. 0481-81826, go@sdzpi-irsip.it).

Obvestila

OBČINSKA KNJIŽNICA V DOBERDOBU bo zaprta od 24. decembra do 2. januarja 2008.

SLOVENSKA KULTURNO GOSPODARSKA ZVEZA obvešča člane deželne in pokrajinskih svetov SKGZ, da bo seja v ponedeljek, 17. decembra, ob 18.30 v prvem in ob 19. uri v drugem sklicu v mali dvorani Kulturnega doma v Gorici (Ul. I.Brass 20).

SPI CGIL UPOKOJENCI ZVEZE DOBERDOB vabijo člane in prijatelje na zaključno družabno srečanje v letu 2007 v petek, 14. decembra, ob 15.30 v agiturizmu pri Kovaču v Dobrodu; informacije na tel. 0481-78121.

TABORNIKI RMV obveščajo, da bo redni občni zbor v nedeljo, 16. decembra, v bazovskem domu v Bazovici ob 9.30 v prvem sklicanju in ob 10. uri v drugem.

Prireditve

KD DANICA IN VRHOVSKA KLAPA vabita na predstavitev koledarja Vrhovski pust v torek, 18. decembra, ob 20. uri v ŠKC Danica na Vrhu. Koledar bo s priložnostnimi diapozitivi predstavil Roberto Dapit.

KD JEZERO DOBERDOB IN MLADINSKI ODESK EMBED PBRUSH prireja srečanje ob 40-letnici smrti Ernesta Che Guevare danes ob 20. uri na sedežu društva. Latinskoameriškega gverilca se bo spomnil Karlo Černec. Sledil bo kubanski-italijanski dokumentarni film »Il »Che«: l'amore, la politica, la rivolta«.

PROSVETNO DRUŠTVO VRH SV. MIHAELA prireja Gregorčičevo proslavo - Poklon Ljubki Šorli, na kateri bosta sodelovala otroški pevski zbor in mladinska vokalna skupina Vrh sv. Mihaela; gost večera bo deklinski pevski zbor Elum iz Postojne. Proslava bo v nedeljo, 16. decembra, ob 16.45 v KŠC Danica na Vrhu.

KD OTON ŽUPANČIČ vabi vse člane, prijatelje in društva na božičnico, ki bo v sredo, 19. decembra, ob 20.30 v kulturnem domu Andreja Budala v Štandrežu.

V CENTRU GRADINA v Dobrodu bo danes, 13. decembra, ob 20.30 Pierantonio Belletti predaval na temo Biologija čebele in čebelarstvo; v nedeljo, 16. decembra, bo v centru ob 11. uri pokašnja kraških medov; infor-

*Zveza slovenskih kulturnih društev
Društvo za umetnost KONS
KD Oton Župančič*

vabijo na

ODTVORITEV LIKOVNE RAZSTAVE

HOMMAGE SPACALU

danes, 13. decembra

ob 19.30 na sedežu

KD Oton Župančič

ul. Montello 9, Štandrež (GO)

macije na tel. 333-4056800 ali info-gradina@libero.it.

V CENTRU MARE PENSANTE v parku Basaglia v ul. Vittorio Veneto 174 v Gorici bodo vsak ponedeljek srečanja z naslovom Za psihično zdravje skupnosti: v ponedeljek, 17. decembra, od 16.30 do 18. predavanje z naslovom »Cantautori: Poeti o no?«. Večer bo povezoval Gino Pipia.

V DRŽAVNI KNJIŽNICI v Ul. Mameli v Gorici bo v organizaciji knjigarne Editrice Goriziana v soboto, 15. decembra, ob 18. uri srečanje ob predstavitvi knjige »Il passo delle oche - L'identità irrisolta dei postfascisti« Alessandra Giulia (Einaudi, 2007). Ob avtorju bodo prisotni tudi Stelio Spadaro in Adriano Segatori.

V HIŠI FILMA na Travniku 41 v Gorici bo v petek, 14. decembra, ob 17.30 predstavitev publikacije Alessandra Rossellija z naslovom »Quando Cincittà parlava ungherese. Gli ungheresi nel cinema italiano (1925-1945)«. Predstavitvi bo sledila projekcija filma »Finisce sempre così«.

V KB CENTRU v Gorici se bosta v petek, 14. decembra, ob 18. uri Rudi Pavšič in Drago Štoka pogovarjala na temo »Post Schengen: razvojna vizija manjšine«.

V KULTURNEM CENTRU LOJZE BRA-TUŽ bo v petek, 14. decembra, ob 18. uri predstavitev publikacije in zgoščenke izdane v sklopu evropskega projekta Ljudsko izročilo v besedi in glasbi z naslovom »Je žalostna, ma je liepa ta pesem«.

ŠZ OLYMPIA Gorica vabi na Telovadno Božičnico 16. decembra ob 18. uri v telovadnici ŠZ Olympia, drevored 20. septembra 85 v Gorici.

Mali oglasi

PRODAJAM REPO za kisanje. Čimprej klicati na tel. 0481-882453 ali 347-527119.

PRODAMO hišo na sončnem kraju v Rupi z vrtom in malim vinogradom. Resno zainteresirani naj pokličejo na tel. 328-4650354 ali 00386541890193.

Pogrebi

DANES V PODGORI: 11.00, Anna Maria Devetak por. Donaggio v cerkvi in na pokopališču v Ločniku.

DANES V FARI: 14.30, Gino Furlan (iz goriške splošne bolnišnice) v cerkvi in na pokopališču.

DANES V TRŽIČU: 9.50, Bruno Cisint iz bolnišnice v cerkev Device Marcelliane in v Trst za upepelitev; 10.00, Elda Dia vd. Alongi v kapeli pokopališča; 10.50, Luigia Pilosio vd. Meneghetti s pokopališča v cerkev Device Marcelliane in v Trst za upepelitev; 11.50, Eda Kellner por. Leone iz bolnišnice v kapelo pokopališča in v Trst za upepelitev.

DANES V KRMINU: 14.00, Mario Scozai (iz goriške splošne bolnišnice ob 13.30) v cerkvi sv. Leopolda in na pokopališču.

Ob smrti drage mame Marije izrekamo iskreno sožalje Dariu Frandoliču in svojcem

vs pri AŠZ Mladost

Oglaševalska agencija **TMEDIA**
OBVEŠČA
cenjena kulturna in športna društva
ter druge organizacije,
da sprejema
BOŽIČNA in NOVOLETNA VOŠČILA
za Primorski dnevnik
do sobote, 15. decembra 2007

► Telefon št. 800.912.775
► E-mail oglasit@tmmedia.it
► Faks št. 0481 32844

Delavniki 10.00 - 15.00, sobota 10.00 - 13.00

EVROPSKA UNIJA - Na včerajšnjem zasedanju Evropskega parlamenta

Listina o temeljnih pravicah dočakala podpis in razglasitev

Podpisali so jo predsedujoči EU Socrates, predsednik EK Barroso in predsednik EP Pöttering

STRASBOURG - Predstavniki treh osrednjih institucij EU, predsedujoči EU, portugalski premier Jose Socrates, predsednik Evropske komisije Jose Manuel Barroso in predsednik Evropskega parlamenta Hans-Gert Pöttering so včeraj na zasedanju Evropskega parlamenta v Strasbourgu slovesno podpisali listino o temeljnih pravicah EU. Listina tako po večletni negotovi usodi stopa v veljavo, za članice EU pa bo postala pravno zavezujoča z ratifikacijo nove, lizbonske pogodbe v vseh članicah EU, ki ji tak status podeljuje v šestem členu.

»Za državljane in državljane EU je danes srečen dan,« je v nagovoru pred podpisom dejal Pöttering. Ni svobode brez spoštovanja pravic drugih, ni miru brez ravnovesja med temi pravicami in naši očetje so to razumeli in Evropo utemeljili kot skupnost vladavine prava, je dodal. »V EU nima pravice moč, ampak ima moč pravica,« je poudaril Pöttering.

Predsednik Evropskega parlamenta je tudi dejal, da v EU ne šteje samo gospodarska računica stroškov in koristi, v prvi vrsti gre pri povezavi za skupnost vrednot. Solidarnost, svoboda in enakost so tiste skupne vrednote, ki predstavljajo temelj evropskega združevanja. Ob tem je Pöttering opozoril, da so temeljne in človekove pravice nedeljive in pozval vse članice EU, naj se pridružijo temu konsenzu.

Socrates je poudaril, da je včerajšnji ključni dan v zgodovini evropske integracije, saj bodo temeljne pravice vključene v skupno evropsko dediščino. Takšna dediščina pa je po njegovih besedah najboljša dediščina evropske civilizacije. Poudaril je, da predstavlja listino instrument za delovanje institucij EU, hkrati pa tudi instrument za evropske državljane, ki dokazuje, da je povezava v službi državljanov.

Listina bo služila tudi za usmeritev EU na mednarodnem prizorišču, ko se bo povezava zavzemala za spoštovanje človekovih pravic po vsem svetu.

Poudaril je tudi, da bo lista in uveljavitev nove pogodbe EU postala pravno zavezujoča, kar vsem ni všeč. Pri tem je imel v mislih Veliko Britanijo in Poljsko, ki sta si v pogajanjih o novi pogodbi glede listine izborili izvzetje in zato ta dokument za omenjeno dvojico ne bo zavezujoč. Kljub temu je Socrates izrazil prepričanje, da mora EU vztrajno ponavljati svojo trdno zvezanost spoštovanju človekovih pravic

Z leve
predsedujoči EU,
portugalski
premier Jose
Socrates,
predsednik
Evropskega
parlament Hans-
Gert Pöttering in
predsednik
Evropske komisije
Jose Manuel
Barroso v
Evropskem
parlamentu

ANSA

Zadovoljstva ni skrival niti Barroso, ki je poudaril, da je vključitev člena o pravno zavezujočem statusu listine v novo pogodbo EU pomemben korak naprej za evropsko integracijo. Poudaril je, da bo lista in uveljavitev nove pogodbe EU postala del pravnega reda povezave, na katerega se bodo lahko pred Sodiščem Evropskih skupnosti v Luksemburgu sklicevali državljani EU.

Barroso je na kratko povzel vsebino listine in dejal, da združuje dokument na enem mestu širok nabor pravic, od klasičnih pravic do ekonomskih in socialnih pravic. Podpis listine predstavlja po njegovih besedah za institucije EU zavezo, da bodo temeljne pra-

vice spoštovale pri svojem delovanju, vsakodnevni izziv pa bo tudi spoštovanje teh pravic pri izvajanju vseh politik EU.

Listina o temeljnih pravicah je nekaj več kot 20 strani dolg dokument, ki so ga voditelji EU sprejeli leta 2000 v Nici. Listina je bila sestavni del ustavne pogodbe EU, vendar z zavrnitvijo slednje na referendumih v Franciji in na Nizozemskem tudi lista ni zaživela v zavezujoči obliki. Dokument s 54 členi sestavlja poleg preambule sedem delov: dostojanstvo, svobosčine, enakost, solidarnost, pravice državljanov, sodno varstvo ter splošne določbe o razlagi in uporabi listine.

Slovesnost ob podpisu listine v Evropskem parlamentu so sicer spremljali glasni protesti poslancev politične skupine Konfederalna skupina Evropske zveze združene levice - Zelene nordijske levice (GUE/NGL). Šlo je predvsem za britanske in poljske poslance, ki so s transparenti in vzklikanjem pozivali, naj o ratifikaciji v četrtek podpisane lizbonske pogodbe EU državljani odločajo na referendumu. Zaenkrat je referendum o omenjeni pogodbi napovedala le Irska, ki jo k temu zavezuje ustava, v ostalih članicah EU pa bo ratifikacija opravljena po parlamentarni poti.

Tina Ferle (STA)

EVROPSKA UNIJA Danes pogodba, jutri vrh

LIZBONA/BRUSELJ - Voditelji držav in vlad članic Evropske unije bodo danes podpisali novo, reformno pogodbo EU v samostanu Mosteiro dos Jeronimos v Lizboni, jutri pa se bodo zbrali v Bruslju na vrhu EU.

Kot se je včeraj razvedelo, bodo pogodbo slovesno podpisali s posebnimi srebrnimi pisali s posvetilom ob dogodku. Voditelji bodo podpisali dva dokumenta - pogodbo in poseben memorandum ob slovesnosti, srebrna pisala pa bodo na koncu dobili v dar v spomin na slovesni podpis, navajajo viri v Lizboni.

Oba dokumenta, ki ju bodo voditelji podpisali, je po navedbah virov v Lizboni v terek v portugalsko prestolnico prinesel visoki funkcionar Evropske komisije. Kopiji originalov sta že v samostanu Mosteiro dos Jeronimos, kjer bosta dokumenta tudi podpisana.

Šefe držav in vlad ter diplomacij bosta najprej pozdravila gostitelja, portugalski premier in zunanji minister Jose Socrates in Luis Amado. Slovesnost se bo uradno začela ob pol dvanajstih z glasbeno točko Pequenos Cantores iz lizbonske glasbene akademije.

Sledili bodo kratki nagovori predsednika Evropske komisije Joseja Manuela Barrosa, predsednika Evropskega parlamenta Hansa-Gerta Pötteringa in predsedujočega Evropskemu svetu, predsednika portugalske vlade Joseja Socratesa.

Podpisovanje pogodbe se bo začelo natanko opoldne, sledila pa bo še ena glasbena točka, tokrat v izvedbi znane portugalske pevke fada Dulce Pontes. Nato bo na vrsti skupinsko fotografiranje in odhod voditeljev in ministrov na kosilo h portugalskemu predsedniku Aníbalu Cavacu Silvi.

Slovesnost bo po navedbah portugalskih virov spremljalo 700 novinarjev, v živo ga bodo prenašale nacionalne televizije RTP, SIC in TVI ter mednarodne mreže CNN, BBC World, TVE in Euronews.

Na jutrišnjem vrhu EU v Bruslju pa bodo evropski voditelji po pričakovanjih osrednjo pozornost namenili Kosovu in t. i. skupini za premislek. Izrazili naj bi obžalovanje, da v procesu pogajanj med Beogradom in Prištino ni prišlo do rešitve, s katero bi bili zadovoljni obe strani, ter poudarili, da je rešitev vprašanja Kosova nujna za stabilnost celotne regije. Izrazili bodo tudi pripravljenost, da EU v regiji odigra vodilno vlogo. (STA)

EVROPSKA UNIJA - Voditelji evropske povezave so jo sprejeli leta 2000 v Nici

Kaj je lista o temeljnih pravicah?

Za države članice EU bo postala pravno zavezujoča z ratifikacijo nove, lizbonske pogodbe - Izvzeti sta Velika Britanija in Poljska

STRASBOURG - Listina o temeljnih pravicah je nekaj več kot 20 strani dolg dokument, ki so ga voditelji EU sprejeli leta 2000 v Nici, VČERAJ pa je bila v Evropskem parlamentu slovesno podpisana in dokončno razglašena. Listina je bila sestavni del ustavne pogodbe EU, vendar z zavrnitvijo slednje na referendumih v Franciji in na Nizozemskem tudi lista ni zaživela v zavezujoči obliki. V novo pogodbo EU, ki jo bodo voditelji članic EU podpisali danes, lista ni vključena, je pa v pogodbi določeno, da je pravno zavezujoča.

Do leta 2000 EU ni imela vzpostavljenega konsistentnega sistema, ki bi zagotavljal zaščito temeljnih pravic državljanov, ko institucije EU sprejemajo, države članice pa izvajajo pravo EU. Določeno stopnjo zaščite pred državo državljanom sicer jamčijo ustave članic EU in konvencija o človekovih pra-

vicah Sveta Evrope. Glavni namen listine, ki v enem besedilu združuje civilne, politične, ekonomske in socialne pravice državljanov EU, pa je bil postati pravno zavezujoč dokument, ki bi normativno uredil razmerje med državljani EU in institucijami, državljani EU pa bi se nanj lahko sklicevali pred Sodiščem Evropskih skupnosti v Luksemburgu.

Dokument s 54 členi sestavlja poleg preambule sedem delov: dostojanstvo, svobosčine, enakost, solidarnost, pravice državljanov, sodno varstvo ter splošne določbe o razlagi in uporabi listine.

Odločitev o nujnosti sprejetja listine je vrh EU sprejel junija 1999 v Kölnu. Najbolj sporno področje v času oblikovanja listine in razprave o njenem statusu je bil del, ki govori o solidarnosti. Listina v tem delu priznava nove ekonomske in socialne pravice na ravni EU, največ

pomislovov pa je imela Velika Britanija. London je pestila bojazen, da bo lista dala preveč pravic sindikatom, prav tako so se Veliki Britaniji zdele preveč velikodušne določbe o socialnih pravicah.

Zaradi takšnih pomislovov, v katerih pa Velika Britanija ni bila povsem osamljena, lista ni postala del sprememb, ki jih je v pogodbeno strukturo EU vnesla Pogodba iz Nice. Listina je ostala na ravni politične deklaracije, ki formalno-pravno ni zavezovala niti institucij niti članic EU.

V razpravi na konvenciji o prihodnosti Evrope, ki je pripravila besedilo ustavne pogodbe EU, so se mnenja precej kresala okrog tega, kako in ali sploh listino vključiti v ustavno pogodbo EU. Na koncu je prevladalo mnenje, naj se lista v celoti vključi v pogodbo EU in sicer kot njen drugi del.

Po zavrnitvi ratifikacije ustav-

ne pogodbe EU leta 2005 na referendumih v Franciji in na Nizozemskem je ostala usoda listine o temeljnih pravicah negotova. V pogajanjih o novi pogodbi EU se je ponovno odprlo vprašanje o načinu uveljavitve listine, vendar je že junija dogovorjeni mandat za medvladno konferenco določal, da bo ta ostala pravno zavezujoča.

Najglasnejša je bila v nasprotovanjih ponovno Velika Britanija. London je nasprotoval, da bi bila lista o temeljnih pravicah sestavni del nove pogodbe, češ da bi vključitev listine v novo pogodbo negativno posegla v britansko običajno pravo oziroma sistem socialne varnosti, ki je med najliberalnejšimi v EU. Vztrajanje se je Britancem izplačalo, izborili so si izvzetje (opt-out) in lista za državo ne velja. Izvzetje si je v pogajanjih izborila tudi Poljska.

V novi pogodbi EU listini prav-

no zavezujoč status podeljuje šesti člen. Ta med drugim navaja, da EU priznava pravice, svobosčine in načela iz listine o temeljnih pravicah EU, lista pa ima enako veljavo kot pogodba.

Poseben protokol k novi pogodbi razlaga uporabo listine v Veliki Britaniji in na Poljskem in med drugim navaja, da lista ne širi pristojnosti Sodišča EU ali sodišč Poljske oziroma Velike Britanije za razsojanje glede združljivosti zakonov in drugih predpisov, prakse ali upravnih ukrepov obeh držav s temeljnimi pravicami, svobosčinami in načeli iz listine.

Z včerajšnjim slovesnim podpisom v Evropskem parlamentu je torej lista o temeljnih pravicah tudi uradno razglašena. Ratifikacija nove pogodbe EU v vseh članicah povezave pa bo uveljavila tudi njen pravno zavezujoč status.

Tina Ferle (STA)

LIBANON - Njegov avtomobil je raznesla podstavljena bomba v krščanski četrti Bejruta

V atentatu ubit general El Hajj, številka dve libanonskih oboroženih sil

Na položaju poveljnika oboroženih sil bi moral naslediti generala Michela Suleimana, potem ko bi bil slednji izvoljen za predsednika

BEJRUT - V bližini predsedniške palače na obrobju vzhodnega Bejruta je včeraj odjeknila močna eksplozija. V napadu je bil ubit libanonski general Francois El Hajj, številka dve libanonskih oboroženih sil, ki se je v trenutku eksplozije ob cesti podstavljena bombe peljal mimo. Umrlj so še štirje ljudje, okoli sedem je bilo ranjenih.

Odgovornosti za napad ni prevzel še nihče. Pjavile pa so se že obtožbe protisirskih politikov, da naj bi za napadom, ki se je zgodil, ko se je libanonski general peljal skozi krščansko predmestje prestolnice, stal Damask. Damask se je na dogodek že odzval in zanj obtožil Izrael zaradi protizraelske doktrine libanonske vojske. Vodja protisirske parlamentarne večine Saad Hariri je menil, da se je napad zgodil v ključnem trenutku, ko sovražniki Libanona skušajo izkoristiti dejstvo, da je država še vedno brez predsednika.

55-letni El Hajj je sicer veljal za vodilnega kandidata, ki naj bi na položaju poveljnika libanonskih oboroženih sil nasledil generala Michela Suleimana. Ta si prizadeva utreti pot do predsedniškega položaja, vendar med strankami za zdaj ni soglasja. Na eni strani stojijo protisirski privrženci vlade premiera Fuada Siniora in opozicija pod vodstvom gibanja Hezbolah, zaveznika Sirije in Irana.

Parlament naj bi o predsedniku države znova od-

ločal 17. decembra, vendar se mnogi bojijo, da bi glasovanje lahko preložili na prihodnje leto.

Napad so obsodili ZDA, Nemčija, Francija in Evropska komisija. Visoki predstavnik Evropske unije za skupno zunanjo in varnostno politiko Javier Solana je izpostavil, da bo unija še naprej neomajno podpirala neodvisnost, demokracijo in suverenost Libanona. Evropska komisarka za zunanje odnose Benita Ferrero-Waldner, ki je napad označila za podlo dejanje, pa je med drugim dejala, da dogodek na noben način ne bi smel blokirati procesa izvolitve libanonskega predsednika. Podobno je dejal tiskovni predstavnik ameriškega sveta za nacionalno varnost Gordon Johndroe, ki je menil, da se je napad zgodil v ključnem času, ko skuša Libanon ohraniti demokratično izvoljeno vlado in izvoliti novega predsednika države.

Obsodbam se je pridružila tudi Arabska liga in napad označila za teroristično dejanje. Generalni sekretar Arabske lige Amr Musa je ob tem poudaril nujnost zaščititi libanonsko narodno enotnost.

To je bil prvi tovrstni napad na libanonsko vojsko, ki se doslej v politično krizo ni vpletala. Ta se je še poglobila potem, ko je parlament že osemkrat preložil volitve naslednika predsednika Emilea Lahouda, ki se mu je 23. novembra iztekel mandat. (STA)

Prizorišče atentata takoj po eksploziji

ANSA

ŠVICA - Kljub prepričljivi zmagi njegove skrajno desne Švicarske ljudske stranke

Skrajnega ksenofobnega politika Christoph Blocherja ni več v vladi

BERN - Sporni vodilni skrajno desničarski švicarski politik Christoph Blocher kljub prepričljivi zmagi svoje skrajno desne Švicarske ljudske stranke (SVP) na oktobrskih volitvah včeraj v parlamentu ni bil znova izvoljen v vlado. To bi lahko povzročilo politično krizo v Švici, saj bi odločitev parlamenta lahko pomenila konec več kot pol stoletja veljavnega skupnega načina vladanja, v katerem levi in desni ministri iz štirih strank vodijo državo brez premiera, poročajo tuje tiskovne agencije. Že od leta 1959 namreč štiri stranke - SVP, krščanski in socialni demokrati ter Svobodni demokrati - skupaj vodijo vlado.

Presenetljiva izločitev 67-letnega milijarderja Blocherja iz vlade, ki že 15 let buri švicarsko politiko s ksenofobnim in protievropskim programom ter populistično retoriko, je med poslanci povzročila šok. Poslanci in senatorji leve so po objavi izidov glasovanja dolgo ploskali in vzklikali, medtem ko so predstavniki desnice ostali brez besed, poroča francoska tiskovna agencija AFP. Več deset ljudi pa se je spontano zbralo pred poslopjem parlamenta, da bi proslavili odločitev.

Blocher, ki je bil na oktobrskih volitvah glavni kandidat SVP, ki je bila prepričljiva zmagovalka volitev z 29 odstotkov glasov, v parlamentu včeraj ni uspel dobiti podpore absolutne večine poslancev, potrebne za vnovično izvolitev. Od 246 navzočih poslancev ga je namreč podprlo samo 115.

Parlament pa je iz njegove stranke s 125 glasovi podprl bolj zmerno Eveline Widmer-Schlumpf, ki je že dejala, da se bo še odločila, ali bo sprejela imenovanje. Odločitev naj bi sporočila do danes dopoldne. Če bo imenovanje zavrnila, bi morali v parlamentu opraviti še tretji krog glasovanja, tako da naj bi imel Blocher teoretično še možnost, da bi ostal v vladi, poroča nemška tiskovna agencija dpa.

Blocher je bil sicer edini član sedemčlanske vlade, ki ga poslanci včeraj v dveh krogih glasovanja niso znova potrdili na položaj. Drugi minister SVP Samuel Schmid, ki je bolj zmeren, je bil brez težav znova izvoljen. SVP pa je že zagrozila, da bo izstopila iz vlade, če Blocher ne bo izvoljen v vlado, kar bi lahko privedlo do ohromitve njenega delovanja.

Blocher, ki je bil od prve zmage svoje stranke na parlamentarnih volitvah leta 2003 doslej pravosodni minister, je zaostril že tako strogo zakonodajo na področju pravice do azila in imigracij. Njegova stranka pa je med letošnjo predvolilno kampanjo razburila javnost z rasističnim plakatom, na katerem je bila črna ovca, ki jo iz države brčnejšo tri smejoče se bele ovce. Na plakatu je bil napis "Za več varnosti", s katerim je stranka spomnila na svoj predlog za izgon družin mladih prestopnikov, rojenih v tujini.

Blocherja so pogosto obtoževali, da ne deluje v skladu z duhom soglasja, ki tradicionalno velja v švicarski politiki in da je z "eno nogo v vladnem, z drugo pa v opozicijskem taboru". V štirih letih, odkar je v vladi, je tako med drugim njegova SVP vztrajala pri nasprotovanju pridružitve Švice schengenskemu sporazumu, ki so jo sicer Švicarji potrdili na referendumu leta 2005. (STA)

Christoph Blocher (desno) prihaja na zasedanje parlamenta

ANSA

OBOROŽEVANJE - Korak je zveza Nato že obžalovala

Rusija odstopila od pogodbe o konvencionalnih silah v Evropi

MOSKVA - Rusija od včeraj ni več pogodbenica pogodbe o konvencionalnih silah v Evropi (CFE). Kot je sporočil rusko zunanjstvo, Rusije je namreč od torka popolnoma začel veljati odstop Moskve od tega ključnega sporazuma o varnosti v Evropi po hladni vojni, ki ga je po potrditvi v obeh domovih ruskega parlamenta 30. novembra podpisal ruski predsednik Vladimir Putin. Kot je še zapisala rusko zunanjstvo, Rusije več ne ovirajo omejitve, ki se nanašajo na namestitve orožja. Obenem je ministrstvo zagotovilo, da Rusija trenutno nima načrtov glede masovnega kopičenja orožja na mejah s sosednjimi državami.

Zveza nato je obžalovala korak Moskve. Poudarila pa je, da bodo članice Nata pogodbo še naprej spoštovale in da na rusko odpoved ne bodo odgovorile. Ameriške oblasti pa so odločitev Moskve označile za napako.

Pogodba CFE je začela veljati le-

ta 1992, leta 1999 pa so na vrhu Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (Ovse) v Carigradu sprejeli njeno dopolnilo, ki pa ga članice Nata niso ratificirale, kar naj bi med drugim Rusijo privedlo do odstopa od pogodbe.

Pogodbo sta 19. novembra 1990 v Parizu podpisala zveza Nato in takratni Varšavski pakt, leta 1999 pa je bila CFE prilagojena novim varnostnim razmeram na stari celini po razpadu Sovjetske zveze. Članice Nata ratifikacijo dopolnjene CFE zavračajo zaradi navzočnosti ruskih oboroženih sil v Gruziji in Moldaviji. Rusija se je leta 1999 v Carigradu namreč zavezala, da bo umaknila svojo vojsko iz omenjenih držav, vendar dogovora ni v celoti uresničila, zaradi česar članice severnoatlantskega zavezništva dopolnjene pogodbe niso ratificirale.

Moskvo so poleg tega razjezili tudi ameriški načrti za postavitev pro-

tiraketnega štita na Poljskem in Češkem ter postavitev ameriških vojaških oporišč v Romuniji in Bolgariji. Putin pred dnevi kljub vsemu ni izključil možnosti obnovitve zavez iz pogodbe. »Če bodo naši partnerji ratificirali pogodbo in jo začeli izvajati, ne izključujemo možnosti, da se bomo vanjo vrnili, vendar pa ne bomo čakali v nedogled,« je izjavil.

Od začetka veljavnosti CFE je bilo v državah podpisnicah uničenih ali razstavljenih 60.000 tankov, transportnih vozil, letal in topniškega orožja, število vojakov na celotnem ozemlju, ki ga pokriva, pa se je s 5,7 milijona zmanjšalo na manj kot tri milijone. CFE določa, da nobena od podpisnic ne sme imeti svojih vojakov na ozemlju druge države podpisnice brez njenega privoljenja.

Kot še poroča AFP, bi Rusija teoretično lahko znova pristopila k CFE, vendar je to po mnenju analitikov malo verjetno. (STA)

Predsedniške volitve v Srbiji 20. januarja

BEOGRAD - Predsednik srbskega parlamenta Oliver Dulić je včeraj za 20. januar prihodnje leto razpisal volitve predsednika države. Če nobeden od kandidatov v prvem krogu ne bo prejel zadostnega števila glasov, bo drugi krog potekal 3. februarja. Volitve so razpisane zaradi nove ustave, ki so jo sprejeli lani in ki med drugim v preambuli poudarja, da je Kosovo "sestavni" del Srbije. Sedanjemu srbskemu predsedniku Borisu Tadiću bi sicer mandat uradno potekel 11. julija 2009.

Kandidaturo na volitvah sta že napovedala Tadić in vodja Srbske radikalne stranke (SRS) Tomislav Nikolić. Na volitvah bo po pričakovanjih kandidiralo še več kandidatov, vendar Tadić in Nikolić veljata za favorita.

Demokratska stranka Srbije (DSS) premiera Vojislava Koštunice je medtem po objavi datuma volitev sporočila, da je odločitev o tem enostransko sprejela Tadićeva Demokratska stranka (DS), s čimer naj bi kršila koalicijski sporazum, po katerem naj bi se vse pomembne odločitve sprejemale s soglasjem znotraj vladajoče koalicije, v kateri je poleg DSS in DS še stranka G17. DSS bo svoj odgovor DS posredovala po 19. decembru in zasedanju Varnostnega sveta ZN o Kosovu. DSS vztrajala, da se z volitvami predsednika države počaka do rešitve vprašanja statusa Kosova.

Na Baliu o prihodnjem okoljskem sporazumu

BALI - Na konferenci pogodbenic okvirne konvencije ZN o podnebnih spremembah na Baliu so se včeraj začela odločilna pogajanja na ministrski ravni. Okoli 130 ministrov bo skušalo doseči dogovor o začetku pogajanj za nov sporazum na svetovni ravni glede ukrepov za zmanjševanje učinka podnebnih sprememb po letu 2012, ko se konča prvo obdobje obveznosti Kjotskega protokola. Že pred začetkom ministrskega zasedanja, ki se bo zaključilo jutri, so se skupine strokovnjakov pogajale o načinih ukrepanja proti podnebnim spremembam, ki bi bile sprejemljive za vse države. Eden največjih uspehov pogajanj je dogovor o ustanovitvi posebnega sklada, ki bo sofinanciral izvajanje projektov prilagajanja podnebnim spremembam v državah v razvoju. (STA)

TRST - Slovensko stalno gledališče

Poklon Jožetu Cesarju ob stoletnici umetnikovega rojstva

Slovensko stalno gledališče se je z navdušenjem odzvalo na pobudo Vojka in Sergeja Cesarja, da počasti 100-letnico rojstva njunega očeta, slikarja in scenografa Jožeta Cesarja, saj je bil kot scenograf tudi pogost sodelavec gledališča in je podpisal scenografijo številnih predstav, ki jih je v večini primerov režiral ustvarjalni vulkan, režiser Jože Babič. Odprli jo bodo v atriju tržaškega Kulturnega doma jutri ob 19.30 pred premiero Cankarjeve drame Romantične duše v produkciji SNG Drama Ljubljana. Cesar se je rodil leta 1907 v Trstu in tu umrl leta 1980. Po končani obvezni šoli se je zaposlil kot skladiščnik v tržaškem pristanišču. V letih pred drugo svetovno vojno so ga italijanske oblasti večkrat priprle zaradi prosvetnega in političnega dela. Med vojno je aktivno sodeloval v NOB. Slikarstva se je učil kot samouk pri Avgustu Černigoju. Po drugi svetovni vojni je postal prvi scenograf obnovljenega Slovenskega stalnega gledališča v Trstu, občasno pa je pripravljalscene za Opero in Mestno gledališče v Ljubljani ter za razna gledališča v nekdANJI Jugoslaviji. Ukvarjal se je tudi z likovno opremo in ilustracijo.

GLEDALIŠČE

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST

Slovensko stalno gledališče

Ivan Cankar: »Romantične duše« / gostovanje SNG Drame iz Ljubljane. Jutri, 14. decembra, ob 20.30 združeni abonmaji (reda A in F) z italijanskimi nadnapisi; v soboto, 15. decembra, ob 20.30 (red B); v nedeljo, 16. decembra, ob 16.00 združeni abonmaji (redi T, C in K) z italijanskimi nadnapisi.

Gledališče Rossetti

Botho Strauss: »L'una e l'altra«. Nastopa CTB Stalno gledališče iz Brescia, režija Cesare Lievi. Urnik: danes, 13. ob 16.00, jutri, 14. in v soboto, 15. ob 20.30 ter v nedeljo, 16. decembra ob 16.00.

DVORANA BARTOLI

Kai Hansel: »Quale droga fa per me?«. / Nastopa Anna Galiena. Urnik: jutri, 14. in v soboto, 15. ob 21.00, v nedeljo, 16. ob 17.00, v torek, 18., v sredo, 19. in v četrtek, 20. decembra ob 21.00.

La contrada

»Menopause The Musica« / igrajo Marisa Laurito, Rionetta Mari, Marina Fiordaliso in Crystal White. Jutri, 14. in v soboto, 15. decembra, ob 20.30, v nedeljo, 16. in v torek, 18. decembra, ob 16.30, od srede, 19., do sobote, 22. decembra, ob 20.30 ter v nedeljo, 23. decembra, ob 16.30.

GORICA

Kulturni dom

Zadružna banka iz Ločnika, Fare in Koprivnega organizira v sodelovanju s Kulturnim domom iz Gorice gledališki predstavi v furlanskem jeziku: 15. decembra, ob 20.30 »A.A.A. 40 agnis, timit e disocupat, cognossare zovine serie, scopi matrimoni«; 20. decembra »Il cabaret furlan«. Brezplačne vstopnice na sedežu Zadružne banke v Ločniku v Ul. Visini 2.

VIDEM

Teatro Nuovo Giovanni da Udine

Pierre Augustin de Beaumarchais: »Le nozze di Figaro« / igra: Tullio Solenghi, režija: Matteo Tarasco. Od danes, 13., do nedelje, 16. decembra, ob 20.45.

SLOVENIJA

SEŽANA

Kosovelov dom

Jutri, 14. decembra ob 17.00 in 20.00 / Radoslav Zlatan Dorić: »Kako smo ljubili tovariša Tita«. Koprodukcija s Kosovelovim domom Sežana.

V soboto, 15. decembra ob 20.00 / »5 žensk.com«, nastopa Špas teater Mengeš.

KOPER

Gledališče Koper

V ponedeljek, 17. decembra ob 20.00, mala dvorana / Večer z Iztokom Mlakarjem.

NOVA GORICA

SNG Nova Gorica

Predstava »Cica v metroju«, avtorja Raymonda Queneauja se zaradi organizacijsko-tehničnih težav prestavi z nedelje, 23. decembra 2007, na torek, 15. januarja 2008 ob 18.00.

LJUBLJANA

SNG Drama Ljubljana

Veliki oder

Danes, 13. decembra, ob 19.30 / Tennessee Williams: »Orfej se spušča«.

Mala drama

Danes, 13. decembra, ob 20.00 / Connor Mc Pherson: »Jez«.

Jutri, 14. decembra, ob 20.00 / Yasmina Reza: »Art«.

Mestno gledališče ljubljansko

Veliki oder

Danes, 13. decembra ob 19.30 / Peter Nichols: »En dan v smrti Jožce Rožce«.

Jutri, 14. in v soboto, 15. decembra ob 19.30 / Joseph Stein, Jerry Bock, Sheldon Harnick: »Goslač na strehi«.

Mala scena

Jutri, 14. decembra ob 20.00 / »Hagada«, avtorski projekt Gregorja Čušina. V soboto, 15. decembra ob 20.00 / James Prideaux: »Gospodinja«.

GLASBA

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST

Slovensko stalno gledališče

Danes, 13. decembra, ob 20.30 / »Glasbeni spleti« - klavirski recital Aleksandra Rojca.

V ponedeljek, 17. decembra, ob 21.00 / v sklopu »Mediterraneo Folk Club« nastopa Arabsko andaluzijski orkester.

V sredo, 21. decembra, ob 20.30 / Neda R. Bric: »Aleksandrinke«.

Gledališče G. Verdi

»Romeo in Giulietta«, balet / urnik: jutri, 14. ob 20.30, v soboto, 15. ob 17.00, v nedeljo, 16. ob 16.00, v torek, 18., v sredo, 19., v četrtek, 20. in v petek, 21. decembra ob 20.30.

■ *Glasbene matinee ob nedeljah ob 11.00.*

Avditorij muzeja Revoltella

V nedeljo, 16. decembra / Trije koncerti v spomin na Alda Bellija. Nastopa Nuova Orchestra »Ferruccio Busoni«. Dirigent: Massimo Belli. Pianist: Marco Vincenzi. Violinistka: Greta Medini.

SLOVENIJA

NOVA GORICA

Kulturni dom

V soboto, 15. decembra, ob 20.15 / Terri Mc Connell Quintet (gospel - ZDA).

LJUBLJANA

Cankarjev dom

Danes, 13., jutri, 14. in v soboto, 15. decembra, ob 19.30 / Gallusova dvorana / Vlado Kreslin - predstavitev nove plošče (poleg dobrih starih pesmi).

V nedeljo, 16. decembra ob 18.00, Gallusova dvorana / Božični koncert - Simfonični orkester RTV Slovenija in Big Band RTV Slovenija, Dirigent in solist: Mate Bekavac.

Gospodarsko razstavišče

Jutri, 14. in v soboto, 15. decembra ob 19.30 / Ludwig Minkus: »Don Kihot« - balet. Koreografija in režija: Dinko Bogdanić. Nastopajo baletni solisti, solo zbor, zbor in orkester SNG Opera in balet Ljubljana.

RAZSTAVE

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST

Galerija LipanjePuntin / do 31. decembra bo na ogled raztava »Nature« Franca Panizona in Franca Passalacque. Odprto ob petkih od 18.30 do 22.00.

Galerija LipanjePuntin: od danes, 13. decembra, do 2. februarja 2008, bo na ogled razstava »Supermodels II - Reale vs Unreal«. Odprto ob četrtkih od 19.00 do 22.00.

Državna knjižnica / do konca decembra razstavlja Rossana Longo.

Muzej Revoltella / do 6. januarja bo na ogled razstava »Beauty« Emanuele Marassi. Urnik: od 10. do 19. ure, zaprto ob torkih.

Občinska umetnostna galerija: do 20. decembra bo razstavljal Giuseppe Callea. Odprto vsak dan od 10.00 do 13.00 in od 17.00 do 20.00.

Župnija sv. Marije Velike: »I sotterraneei dei Gesuiti«. Odprto do 6. januarja 2008 od 17.00 do 20.00, ob sobotah od 9.00 do 13.00.

OPČINE

Bambičeva galerija: do 5. januarja 2008 razstavlja slikarka Claudia Raza. Odprto od ponedeljka do petka od 10.00 do 12.00 in od 17.00 do 19.00.

NABREŽINA

V Kavarni Gruđen je do 25. decembra na ogled razstava Vezenine Bogomile Doljak. Urnik: od 8. do 13. ure in od 16. do 24. ure, zaprto ob sredah.

REPEN

Muzej Kraška hiša je odprt v zimski sezoni samo po dogovoru z upravitelji. Informacije na tel. št. 040-327240 ali po elektronski pošti na naslovu: info@krahahisa.com.

GORICA

V Kulturnem domu je na ogled do 21. decembra razstava Lojzeta Spacala »Poklon umetniku ob 100-letnici rojstva«. Urnik: od ponedeljka do petka od 10. do 13. in od 16. do 18. ure ter med kulturnimi prireditvami.

V Galeriji ARS na Travniku bo do konca decembra na ogled likovna prodajna razstava v dobrodelne namene »Umetniki za Karitas«. Po urniku knjižarne razstavljajo Zvest Apolonio, Lucijan Bratuž, Milena Gregorčič, Andrej Kosič, Laszlo Nemes, Marija Prelog, Nande Rupnik, Predrag Szilvassy, Veljko Toman in Mira Uršič.

V nekdANjih konjušnicah dvorca Coronini Cronberg bo do 29. decembra na ogled razstava starih čipkov zbirke Coronini Cronberg za naslovom »Vanita e decoro«. Urnik: od torka do sobote od 10. do 13. in od 14. do 19. ure, ob nedeljah od 10. do 13. in od 15. do 20. ure. Razstava od Alp do Jadrana po Južni železnici (1857) in Bohinjski progi (1906) je na ogled na sedežu Fundacije Goriške hranilnice v Ulici Carducci 2 v Gorici do 6. januarja 2008; ob sredah, četrtkih in petkih med 15. in 19. uro, ob sobotah in praznikih med 10. in 13. ter med 15. in 19. uro. Za napovedane skupine in šole je ogled možen tudi izven urnika; informacije na tel. 0481-537197, 0481-537111.

Grajsko naselje, hiša Morassi: od nedelje, 16. decembra (otvoritev ob 17.30) do 2. januarja 2008, bo na ogled multimedialna razstava EurArt. Razstavljali bodo Fabio Lescak in Loredana Prinčič (fotografija), Cristina Bonnes, Ignazio Romeo in Michele Semari (skulptura), Gianluca Coren, Emanuela De Biasi,

Alfred de Locatelli, Mauro Mauri, Giuliana Pais, Salvatore Puddu (slikarstvo), Roberto Marini Masini in Jurij Paljk (poezija). Nastopil bo pevski zbor Lorenzo Perosi iz Fiumicella. Razstava bo na ogled med 16.30 in 18.30 razen ob nedeljah in praznikih. V palači Attems - Petzenstein razstava »Abitare il Settecento«; na ogled bo do 24. februarja od torka do nedelje med 9. in 19. uro.

TRŽIČ

Občinska galerija sodobne umetnosti, vabi 21. decembra, ob 19. uri na odprtje razstave »IM02 – L'immagine sottile« na ogled od torka do petka med 16. in 19. uro, ob sobotah in praznikih med 10. in 13. uro in 16. in 19. uro. Razstava bo na ogled do 17. februarja. Informacije na tel. 0481-494369.

CODROIPO

V Vili Manin bo na ogled do 6. januarja razstava Giselberta Hoka. Urnik: od torka do nedelje od 9. do 18. ure.

V Vili Manin bo do 25. marca na ogled razstava sodobnega avstrijskega kiparstva »Hard Rock Walzer«. Urnik: od torka do nedelje od 9. do 18. ure.

SLOVENIJA

KOPER

Sedež Banke Koper: do konca februarja 2008 bo razstavljala slike pod naslovom »Sončna pesem« Mira Ličen Krmpotić.

SEŽANA

Kosovelov dom: v mali dvorani Mira Kranjca sta na ogled svetopisemska razstava na pregibu iz svetopisemskega v trubarjevo leto in razstava kipov Bojana Pahorja z naslovom Mala plastika.

AJDOVŠČINA

Pilonova galerija, (Prešernova 3): jutri, 14. decembra, ob 19. uri odprtje razstave fotografij, ki so nastale na letošnjem fotografskem srečanju Castrum foto 07. Razstava bo na ogled do 18. januarja od torka do petka med 10. in 17. uro, v nedeljo med 15. in 18. uro; zaprto ob sobotah, ponedeljkih in praznikih.

BRANIK

Grad odprt ob sobotah, nedeljah in praznikih od 14.00 do 19.00 (ob slabem vremenu zaprto), za večje skupine tudi med tednom po predhodnem dogovoru (tel. +386(0)53334310, gsm +386(0)31324101.

MIREN

Galerija Oskarja Kogoja: na ogled monografska zbirka ter prostori obnovljenega materinega doma, Miren, št. 125.

SOLKAN

Vila Bartolomei: do konca leta je na ogled razstava z naslovom »Ohraniti preteklost - ustaviti čas za danes in jutri« (predstavitev konservatorskih in restavratorskih delavnic Goriškega muzeja) od ponedeljka do petka od 8.00 do 15.00. Razstavo so pripravili Jana Šubic Prislan, Ana Sirk Fakuč, Davorin Pogachnik in Vanda Bratina. Najavljene skupine si lahko muzejsko zbirko ogledajo tudi izven urnika; informacije na tajništvu Goriškega muzeja (tel. 003865-3359811).

NOVA GORICA

Muzejske zbirke Goriškega muzeja: grad Kromberk od ponedeljka do petka od 8. do 15. ure, ob sobotah, nedeljah in praznikih od 13. do 17. ure; Sve-ta Gora ob nedeljah od 10. do 16. ure; grad Dobrovo od ponedeljka do petka od 8. do 16. ure, ob sobotah, nedeljah in praznikih od 12. do 16. ure; Kolodvor vsak dan od 10. do 17. ure; najavljene skupine si lahko zbirke ogledajo tudi izven urnika (tel. 003865-3359811).

Mestna galerija: na ogled so inštalacije Jureta Poše z naslovom Tunel v predoru za pešce in kolesarje pod Kostanjevico v Novi Gorici. Instalacija bo na ogled do sanacije predora.

IDRIJA

Mestni muzej: odprto vsak dan od 9.00 do 18.00, Turistično informacijski center Idrija odprt od 8.00 do 16.00, ob sobotah od 9.00 do 12.00.

KOBARID

Kobariški muzej: na ogled je stalna muzejska zbirka »Soška fronta 1915-1918«. Urnik: vsak dan od 9.00 do 18.00.

LJUBLJANA

Mednarodni grafični likovni center:

do 13. januarja bo na ogled razstava Edvarda Zajca »Umetnik in računalnik od začetkov do sedanjosti«. Urnik: od srede do nedelje od 11. do 18. ure.

Šport

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
fax 040 772418
sport@primorski.it

Primorski
dnevnik

NOGOMET - Zadnji krog skupinske faze lige prvakov

Roma le zaustavila Manchester Inter uspešen tudi na Nizozemskem

V osmino finala še Lyon in Fenerbahce - V Rimu obračun med navijači - Žreb 21. decembra

RIM/EINDHOVEN - Na sinočnjih tekmah lige prvakov so padle še zadnje odločitve o potnikih v osmino finala najelitnejšega evropskega klubskega tekmovanja. Po Celticu iz Glasgowa, Barceloni, Manchester Unitedu, Romi, Interju, Seville, Arsenalu, Chelseaju, Milanu, Liverpoolu, Portu, Schalkeju, Realu Madridu in Olympiacosu sta si mesti v nadaljevanju zagotovila še Olympique Lyon in Fenerbahce.

Roma je igrala neodločeno proti Manchester Unitedu (1:1). V Rimu je sicer že pred tekmo prišlo do več spopadov navijačev obeh moštev. Pet angleških in en navijač Rome je moralo poiskati zdravniško pomoč zaradi vbodnih ran. Varovanci Alexa Fergusonsona so igrali z zelo pomlajeno postavo. Kljub temu je angleški klub povedel s Piquejem (gol z glavo po visoki podaji Nanija). Roma je v prvem delu igrala precej zmehdeno in nepovezano. Gostje so domači obrambi povzročali precej težav. Po zadetku gostov so se rdeče-rumeni zdramili in Mancini je zadel prečko. V drugem delu je trener Spalletti vključil v igro De Rossija in Pizzarra premaknil v konico napada. Taktična menjava je kmalu obrodila sadove, saj je po podaji Vučinića v polno zadel Mancini.

Inter pa je na Nizozemskem potrdila prvo mesto v skupini G. Edini zadetek je padel v drugem delu po lepi solo akciji Suaza, ki je na levem krilu preigral dva domača branilca in zatem podal na sredino Cruze, ki je usnje potisnil v mrežo. Žreb parov osmine finala (prve tekme bodo na sporedu 19. in 20. februarja) bo 21. decembra.

Romin branilec Matteo Ferrari je imel precej dela s čvrstim Louisom Saho

ANSA

Roma - Manchester United 1:1 (0:1)

STRELECA: Piquè v 34., Mancini v 71. ROMA (4-2-3-1): Doni; Cicinho, Mexas, Ferrari, Antunes; Pizarro, Barusso (Giuly); Esposito (Vučinić), Taddei (De Rossi), Totti.

MANCHESTER UNITED (4-4-2): Kuszczak; Simpson, Piquè, Evans, O Shea (Brown), Eagles, Fletcher, Carrick, Nani; Rooney (Dong), Saha.

PSV Eindhoven - Inter 0:1 (0:0)

STRELEC: Cruz v 63. min. PSV EINDHOVEN (4-4-2): Gomes; Marcellis, Salcido, Alcides, Zonneveld; Mendez, Simons, Afellay (Aissati), Culina; Farfan (Perez), Lazović (Jonathan).

INTER (4-3-3): Julio Cesar; Cordoba, Rivas, Materazzi, Maxwell (Zanetti); Bolzoni, Chivu (Cambiasso), Solari; Crespo,

SKUPINA E Izida Rangers - Lyon 0:3, Barcelona - Stuttgart 3:1

Barcelona	6	4	2	0	12:3	14
Lyon	6	3	1	2	11:10	10
Rangers	6	2	1	3	7:9	7
Stuttgart	6	1	0	5	7:15	3

V osmino finala se uvrstila Barcelona in Lyon. Rangers v pokalu Uefa

Cruz (Puccio), Suazo.

SKUPINA G Izida PSV Eindhoven - Inter 0:1, Fenerbahce - CSKA Moskva 3:1

Inter	6	5	0	1	12:4	15
Fenerbahce	6	3	2	0	8:6	11
Eindhoven	6	2	1	3	3:6	7
Cska Moskva	6	0	1	5	7:14	1

V osmino finala se uvrstila Inter in Fenerbahce. Eindhoven v pokalu Uefa

SKUPINA F Izida Roma - Manchester United 1:1, Sporting - Dinamo Kijev 3:0

Manchester U.	6	5	1	0	13:4	12
Roma	6	3	2	1	11:6	11
Sporting	6	2	1	3	9:8	7
Dinamo Kijev	6	0	0	6	4:19	0

V osmino finala se uvrstila Manchester U. in Roma. Sporting v pokalu Uefa

SKUPINA H Izida Arsenal - Steaua 2:1, Slavija Praga - Sevilla 0:3

Sevilla	6	5	0	1	14:7	15
Arsenal	6	4	1	1	14:4	13
Slavija	6	1	2	3	5:16	5
Steaua	6	0	1	5	4:10	1

V osmino finala se uvrstila Sevilla in Arsenal. Slavija Praga v pokalu Uefa

TOKIO Boca Juniors prvi finalist klubskega SP

TOKIO - Boca Juniors je pričakovano z 1:0 (1:0) premagala afriškega prvaka Etoile du Sahel iz Tunizije in se uvrstila v finale klubskega SP, a se je tudi zaradi dejstva, da je od 65. minute igrala le z desetimi možmi na igrišču, morala za uspeh proti afriškemu prvaku zelo potruditi.

V igri, v kateri sta ekipi sprožili številne strele (Tunizijci 11, Argentinci pa 18), je odločila 37. minuta. Kapetan Boce Martin Palermo je začel akcijo s podajo na levo stran do Rodriga Palacia, ta pa je pred vrata Tunizijcev podal uporabno žogo, ki jo je iz bližine v mrežo potisnil Neri Cardozo.

Zadetek je spodbudil afriške pravke, ki bi že v prvem polčasu lahko izenačili, a je strel Amína Chermitija z roba kazenskega prostora uspešno zaustavil vratar trikratnih prvakov tega tekmovanja, Mauricio Caranta. Tudi v drugem polčasu so imeli Tunizijci več žogo v svoji posesti, a vedno jim je zmanjkala zadnja podaja, ki bi ukanila argentinsko obrambo.

V 65. minuti je vodo na tunizijski mlin še dodatno usmeril Fabian Vargas, ki si je zaradi prekrška prislužil drugi rumeni karton in predčasno pot v slačilnico. Kljub številni premoci pa je Boca zdržala vse nalete tekme, še več, v zadnjem delu igre je Palacia s 16 metrov celo oplazil prečko tunizijskega gola, Palermo pa je z glavo prav tako za las zgrešil okvir afriških vrat. Prav v zadnji minuti bi namreč z malce sreče Etoile du Sahel lahko izenačil, ko je rezervist Gilson Silva z glavo zatresel vratnico. A v finale se je prebila Boca, zmagovalka tega tekmovanja leta 2003. Takrat je po enajstmetrovkah premagala Milan, ki mu na poti do maščevanja Argentincem stoji danes še japonska Urawa.

KOŠARKA Olimpija danes doma proti Sieni

LJUBLJANA - Košarkarje Uniona Olimpije v osmem krogu evrolige danes ob 20.45 čaka Montepaschi Siena. Na prvem srečanju so Italijani zmagali s kar 28 točkami razlike, zato so tudi v Ljubljani nesporni favoriti za dve novi točki. V italijanskem prvenstvu je dosegla 13. zaporedno zmago, tako da še nima poraza, v predtekmovalni skupini A pa z izkupičkom 5-2 zaseda drugo mesto za moskovskim CSKA.

Poražena je bila na gostovanjih v Moskvi ter Vitorii. »Siena igra vrhunsko košarko, toda ni nepremagljiva. Zlasti na gostovanjih ni sposobna razviti tako hitre in prodorne košarke kot na domačem parketu,« meni trener Ljubljancanov Bečirović, ki pa za uspešne nastope v evroligi pogreša vsaj tri nove igralce.

Včerajšnji izidi: Rytas - Armani Milan 75:62, Efes Pilsen - Cibona 100:74, CSKA Moskva - Prokom 99:67, Tau - Olympiacos 75:64

ODBOJKA - V Ligi prvakov se slovenski prvak še lahko uvrsti v 2. krog

Blejci ugnali Parižane

Prva »evropska točka« Aljoše Orla - Uspešen tudi Černičev Dinamo Moskva

ACH Volley Bled - Paris Volley s 3:2 (21, -23, 20, -18, 13)

ACH VOLLEY: Urnaut 3, Pajenk, Čebren 13, Taliaferro 4, Gasparini 12, Touzinsky 18, Čuturič 11, Thomas 10, Škorc, Kamnik, Orel 1, Satler.

PARIS VOLLEY: Berrios, Attie, Lepetit, Redwitz 2, Rivera 6, Van der Ven, Vadeleux 10, Novak 19, Bonon, Castard 22, Esseddyq 2, Hargreaves 11.

LJUBLJANA Blejski odbojkarji so po pravi drami prišli do druge zmage v letošnji ligi, s katero so obdržali možnost za drugo mesto v skupini. Do uspeha so prišli po odločilnem skrajšanem nizu, v katerem so bili že v izgubljenem položaju, toda glasno občinstvo jim je dalo dodatnih moči, da so v končnici prišli do preobrata.

Skoraj povsem polna dvorana Tivoli (tribune so napolnile predvsem šole iz vse Slovenije) je lahko hitro uvidela, da si nasproti stojita enakovredni ekipi in da so lahko prav navijači tisti, ki lahko tehnično nagnejo na stran domačih. V prvem nizu so gostje držali korak vse

ALJOŠA OREL

do drugega tehničnega odmora.

Ko so domači v 2. setu povedli s 16:12, je bilo videti, da odpor gostov pomenja. Toda Blejci so jim z nekaj napakami dovolili, da se vrnejo v igro in do izenačenja na 1:1.

Čeprav so si gostitelji že uvodu tretjega niza priigrali prednost treh točk (6:3), pa so si vodstvo z 2:1 spet priigrali po drugem tehničnem odmoru. Predvsem po zaslugi nekaj uspešnih potez Mitje Gasparinija so povedli z 18:15, prednost pa zadržali do konca niza. Psihološka prednost je bila na strani slo-

venskih prvakov, toda gostje so spet pokazali, da so izkušena ekipa. Z odlično igro so gladko prišli do četrtega niza, v katerem domači niso četrtega niza številne menjave. Na igrišče je tedaj prizidu 20:12 stopil tudi bivši valovec Aljoša Orel in z napadom dosegel svojo prvo točko v tej ligi.

Tekmo je tako odločal »tie break«, ki si ga je občinstvo ogledalo na nogah. In gotovo ima veliko zaslug, da so ga dobili domači. Čeprav so gosti že vodili z 9:6, se niso predali in vendarle dočakali črne minute pariškega moštva. Po odličnih servisih Jasmina Čuturiča, ki je bil najboljši, ko je bilo to najbolj potrebno, in bloku Davorja Čebzona je prišlo do preobrata. Blejci so povedli s 14:11, kar je bilo dovolj za zmago.

Uspešen je bil tudi Matej Černič, saj je njegov Dinamo Moskva v isti skupini v Belgiji s 3:0 (25:20, 25:23, 25:22) premagal domači Noliko Maaseik.

Vrstni red: Dinamo Moskva 6, ACH Bled 4, Noliko Maaseik 2, Paris Volley 0.

Capello bo vodil Anglijo

LONDON - Fabio Capello bo novi selektor angleške nogometne reprezentance. Italijanski strokovnjak se je včeraj v Londonu v spremstvu sina Pierfilippa, ki je odvetnik in skrbi za očetove posle, srečal z vodstvom angleške nogometne zveze. Po srečanju so ocenili, da je bil pogovor »pozitiven«. Angleški tisk piše, da sta Capellovo imenovanje podprla tudi legendarna Arsen Wenger in sir Alex Ferguson. Capello naj bi morda že danes podpisal pogodbo do leta 2010, ko bo na sporedu svetovno prvenstvo z možnostjo podaljšanja do EP 2012. Capello, ki je leta 1973 dosegel gol, s katerim je Italija prvič premagala Anglijo na slovitom stadionu Wembley, bo zaslužil 4 milijone angleških funtov.

MOK tudi uradno odvzel kolajne Jonesovi

LAUSANNE - Mednarodni olimpijski komite (MOK) je danes v Lausanni, kjer te dni zaseda izvršni odbor krovne olimpijske organizacije, tudi uradno odvzel pet olimpijskih kolajn iz Sydneyja 2000 ameriški atletinji Marion Jones, ki je priznala jemanje prepovednih poživil. MOK je Jonesovi prav tako prepovedal udeležbo na olimpijskih igrah prihodnje leto v Pekingju. Jonesova, ki so ji za nameček izbrisali tudi peto mesto v skoku v daljino na OI 2004 v Atenah, je sicer že vrnila tri zlata in dve bronasti odličji z iger v Sydneyju. Američanka je zlate kolajne osvojila v tekih na 100 in 200 m ter štafeti 4 x 400 m, bronasti pa v skoku v daljino in štafeti 4 x 100 m.

Ronaldinho »prešprical« polovico treningov

BARCELONA - Ronaldinho, zvezdnik brazilske nogometne reprezentance, je v letošnji sezoni zamudil skoraj polovico treningov svojega moštva, Barcelona, naj bi španskemu časniku El Mundo izdala neimenovana oseba iz kluba. Po pisanju dnevnika je katalonski velikan v sezoni opravil 178 treningov, a Brazillec jih je obiskal le 98. To naj bi bil glavni razlog, zakaj najboljši nogometaš sveta v letih 2005 in 2006 ni v takšni formi, kot je rezervist Gilson Silva z glavo zatresel vratnico. A v finale se je prebila Boca, zmagovalka tega tekmovanja leta 2003. Takrat je po enajstmetrovkah premagala Milan, ki mu na poti do maščevanja Argentincem stoji danes še japonska Urawa.

Cagliari ugnal Sampdoria

CAGLIARI - V tekmi za državni pokal je Cagliari z 1:0 premagal Sampdoria. Edini zadetek je v 28. minuti drugega polčasa dosegel Matri. Obe ekipi sta igrali z rezervnimi igralci. Povratna tekma v Genovi bo 16. januarja.

Smodiš na operacijo

LJUBLJANA - Matjaža Smodiša, slovenskega košarkarskega reprezentanta, ki bo danes praznoval 28. rojstni dan, bodo še ta teden v San Franciscu operirali zavoljo poškodbe palca leve noge. Bolečine v tej, sicer njegovi »stojni« in odrivni nogi, so se pojavljale že več kot mesec dni, šele dodatne preiskave v ZDA pa so pokazale, da pravzaprav ne gre za poškodbo stopala, na katero je kazalo sprva. Na igrišča naj bi se vrnil marca.

Koprčani in Hrpeljci uspešni

LJUBLJANA - Izida četrtfinala moškega rokometnega pokala Slovenije: Celje - Gold Club 23:39, Cimos Koper - Ormož 38:25.

NAŠ ŠPORTNIK 2007 - Danes

Na Dobrovem imenovanje najboljših pri nas in na Primorskem

V prostorih Vinske kleti Goriška Brda na Dobrovem bo danes ob 17. uri tradicionalna prireditev Naš športnik 2007. Na njej bodo slovenske medijske hiše iz naše dežele in s Primorske ter ZSSDI nagradili najboljše športnike in športnice v letošnjem sončnem letu. Najboljše športnike je na naši strani izbrala komisija novinarjev Primorskega dnevnika, Radia Trst A in spletne strani sloport.org, nagradili pa bomo po tri najboljše športnike in športnice, najboljšo ekipo in najboljšo mladinsko ekipo. Na Primor-

skem bodo razglasili po tri najboljše športnike in športnice ter tri najboljše ekipe. ZSSDI bo poleg tega nagradila še tri zaslužne športne delavce, športnika in športnico za kariero ter športno organizacijo. Prireditev bosta v neposrednem prenosu oddajala tudi Radio Koper in Radio Trst A. Lani so bili v pri Bršičkih (-na sliki) za najboljše športnike imenovani Tanja Romano in Matej Černic pri nas in Matjaž Markič ter Špela Ponomarenko, med ekipami pa nogometaši Vesne in rokometarji hrpelskega Glod kluba.

SMUČANJE - V Sappadi

»Testiranja so pokazala, da smo dobro pripravljeni«

Minej in Lara Purič (ŠD Mladina) v skupini najperspektivnejših naraščajnikov

Minej in Lara Purič s trenerjema Sebastjanom Petričem ŠD Mladina, desno) in Francescom Princijem (šola Bachman) v Sappadi

ŠD SOKOL - Gibalna vzgoja za najmlajše

Spretnost razvijajo tudi z glasbo in vajami z žogo

Pri ŠD Sokol vadi pri otroški telovadbi okrog 40 gojencev

KROMA

ŠD Sokol ob košarkarski in odbojgarski dejavnosti nudi tudi motoriko in mini motoriko za najmlajše. 40 otrok vrtca in osnovne šole se uči prvih športnih korakov. Mini motoriko vodita ob sredah sestro Fiona in Karin Mezgec. 15 otrok starih od treh do štirih let se uči osnovnih vrst gibanja s poligoni in najrazličnejšimi igrami. Vaditeljici vključujeta v vadbo tudi glasbo, ki služi kot pripomoček igram in predvsem učenju ritmičnih premikov.

Starejši otroci (od petih do osmih

let) pa vadijo v ponedeljkih pod vodstvom profesorja Franka Drasiča, v sredah pa pod vodstvom Marka Švaba. Obema vaditeljema pomaga tudi Veronika Jazbec.

V ponedeljkih sloni vadba na razvijanju osnovnih psihomotoričnih sposobnosti. »Otroci osvajajo skoke, mete, prevale, stojjo na glavi in še druga gibanja,« je predstavil Drasič in povedal, da vključuje vadba tudi enostavne vaje z žogo. Poudarek je tudi na disciplini. V sredah pa otroci prek iger razvijajo različne sposobnosti.

Dvanajst najperspektivnejših smučarjev dežele Furlanije Julijske krajine letnika 1993 se je v torek in včeraj udeležilo prvega testiranja na snegu v Sappadi. Gre za eksperimentalno skupino, ki bo delovala v sklopu deželnega smučarskega odbora, v katero sta bila vključena tudi dva člana Športnega društva Mladina. V skupini sedmih najboljših naraščajnikov se je dvodnevne testiranja udeležil Minej Purič, med naraščajnicami pa Lara Purič, ki sicer trenira v okviru šole Bachmann. To je trbiška višja srednja šola oz. športni inštitut, kjer je študijski program prilagojen smučarski tekmovalni dejavnosti.

Projekt deželnega odbora je nastal predvsem zato, da bi vsi klubi poenotili učne metode in sistem treningov, kar bi omogočilo manjše razlike med tekmovalci in posledično poenotenje smučarske tehnike. Ni šlo le za srečanje najboljših tekmovalcev, ampak tudi trenerjev, ki so imeli na dvodnevem srečanju tudi priložnost soočanja z različnimi metodami dela in razpravljanja o najprimernejši tehniki.

V torek so se tekmovalci preizkusili v veleslalomu. Vsak je izpeljal pet voženj. Minej Purič je odlično izpeljal vse spuste in se uvrstil v sam vrh. Dobro se je odrezal tudi včeraj

v slalomu. Izpeljali so osem voženj na dveh različnih postavitvah. V obeh disciplinah je dosegal prvi ali drugi čas. Tudi Lara Purič se je dobro izkazala, v slalomu je bila druga.

»Skupno testiranje je bilo nad vse pozitivno. Nekateri tekmovalci so se sicer šele prvič preizkusili na umetnem snegu, saj so doslej trenirali le na ledenikih, kjer je podlaga mešanica naravnega in umetnega snega,« je pojasnil trener Sebastjan Petrič, ki vodi letos skupino naraščajnikov in dečkov v ekipi Ski pool Gadi in dodal: »Testi so pokazali, da smo v pripravljalnem obdobju dobro trenirali in sodimo v sam vrh.« Trener je pozitivno ocenil tudi soočenje trenerjev. »Deželni odbor si je zaželel, da bi se skupni treningi in testiranja nadaljevali, čeprav bo to težko uskladjeno s tekmi in poukom, saj bi srečanja potekala med tednom. Gre pa za zaprt krog tekmovalcev in trenerjev: ostali člani ekipe ostanejo doma, kar ni pozitivno,« je ocenil Petrič.

Konec tedna se bodo tudi ostali Gadi preizkusili med količki: v soboto in nedeljo bodo dečki in naraščajniki tekmovali v Sappadi, v ponedeljek bodo na vrsti mladinci (tekma FIS). Veronika Tence pa se bo že v petek udeležila FIS tekme v Allegah v slalomu.

Obvestila

AŠD BREG vabi vse najmlajše športnike na božičnico, ki bo jutri, 14. decembra v dolinski občinski telovadnici Silvano Klabjan ob 17 uri. Vabljeni.

AŠD CHEERDANCE MILLENIUM prireja »Novoletni Plesni Festival 2008« v nedeljo, 16. decembra ob 16. uri v telovadnici Polisportive na Opčinah. Toplo vabljeni!

ŠD KONTOVEL obvešča, da bo v ponedeljek, 17. decembra 2007 ob 19.30 v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju redni občni zbor društva v športni dvorani na Kontovelu. Dnevni red: otvoritev, imenovanje predsednika občnega zbora, predsedniško poročilo, poročilo panožnih sekcij, blagajniško poročilo odobritev obračuna 2006/2007 in predračun za sezono 2007/2008, razno.

SK DEVIN in SCI CLUB 70 v sodelovanju z občino Devin Nabrežina prireja sklepno tekmo ob koncu prvega dela projekta Šola Šport. Vabljeni predvsem starši osnovnošolcev, v soboto 15. decembra letos na plastično progno v Nabrežini ob 10. uri.

SK DEVIN v sodelovanju z jusom iz Slivnega in pod pokroviteljstvom občine Devin Nabrežina vabi na srečanje ob božičnem drevescu, ki bo v soboto, 15. decembra 2007 s pričetkom ob 18.30 na trgu v Slivnem.

Chantal Zeriali (Čupa) 3. dekle med kadeti v Pulju

Prejšnji vikend se je v Pulju odvijala tradicionalna regata sv. Nikola, ki jo od leta 1993 prireja jadralni klub Vega za razrede Optimist, Laser, Laser 4.7. in Laser Radial. Regate se je udeležilo preko 300 jadralcev (od tega 200 Optimistov) iz dvanajstih evropskih držav. V petek in v nedeljo so v lažjem vetru organizatorji izvedli po eno regato, v soboto pa jim je močna burja omogočila vse tri predvidene plove. Društvene barve Jadranskega kluba Čupa so zastopali Tito in Agostino Rodda ter Chantal Zeriali. Vsi trije tekmujejo v razredu Optimist. Po petih opravljenih plovih sta na skupni lestvici brata Rodda dosegla odlično 12. oz. 19. mesto, medtem ko je Chantal Zeriali prijadrala na tretje mesto med mlajšimi deklicami (kadeti). Zlato si je priboril Bartul Plenkov iz JK Tramontana iz Opatije. (JT)

PROJEKT »JEJ IN TECI« - Tudi ZŠŠDI

Večina otrok iz FJK se giblje tudi v prostem času

Pri raziskavi so sodelovali učenci OŠ iz Doberdoba, Pevme in Števerjana - Pazljivi tudi pri prehrani

Otroška debelost postaja vse resnejši problem, s katerim se soočamo tudi pri nas. Podatki so zaskrbljujoči, saj je Italija pod samim vrhom evropske lestvice. »Javno-mnenjske raziskave na državni ravni so pokazatelj, da se večina otrok vse manj giblje in se hrani na nezdrav način,« je obrazložil tajnik goriške sekcije ZŠŠDI Igor Tomasetig, ki je pred tedni predaval na posvetu v sklopu letošnjega projekta »Jej in teci«, ki so ga organizirale deželne ustanove za promocijo športa (med katerimi je tudi ZŠŠDI), v sodelovanju z deželnim odborništvom za šport.

Stanje v naši deželi pa - vsaj sodeč po raziskavi - ni tako dramatično. Večina (kar 94%) goriških učencev slovenskih osnovnih šol Voranc iz Doberdoba, Abram iz Pevme in Gradnik iz Števerjana, ki so jih anketirali, se redno ukvarja s športom in se giblje tudi v prostem času. Pri ostalih šolah iz FJK je odstotek bistveno nižji. Projekt »Jej in teci« je zaobjel štirinajst razredov sedmih ravnateljstev. V Gorici so anketirali 54 slovenskih učencev omenjenih šol. V Trstu sta pri raziskavi sodelovali osnovni šoli Giotti in Mauro ter šola za poklicno izobraževanje Enaip, v pordenonski pokrajini OŠ Cecchini ter v videmski večstopenjska šola iz Tavagnacca. Vseh anketirancev je bilo 154. »Mogoče slika ni najbolj popolna, saj se večina omenjenih šol, z izjemo tržaških, ne nahaja v mestih. V glavnem so to vaške šole oziroma šole večjih naselij (kot Tavagnacco). Kot dobro vemo, se vaški otroci bolj gibljejo, medtem ko je situacija v mestih bistveno drugačna,« meni Tomasetig. Zanimivo je, da se starši pri izbiri športa oziroma pa-

noge odločajo za društva, ki so najbližja domu. Lep primer sta šoli v Števerjanu in v Doberdolu. 35% briških otrok se ukvarja z odbojko. Mogoče tudi zaradi uspehov domačina Lorisa Maniaja, ki uspešno nastopa v A1-ligi in zdaj tudi v reprezentanci. Kraševce (40%) pa bolj privlači nogomet. Mladost ima namreč v Doberdolu pravi športni monopol. Na doberdolskem nogometnem igrišču se podijo tudi deklice. Otroci naših goriških šol se veliko gibljejo tudi v popoldanskih urah: igrajo na vrtu in kolesarijo po vasi. Play-station očitno (na srečo) še ni preveč prodrl v goriška stanovanja.

Ali se otroci peljejo ali hodijo v šolo peš? »Večina se pripelje z avtom. Kar 65%, ostalih 20% se pelje z avtobusom, le 15% jih gre v šolo peš,« je poudaril Tomasetig, ki je še dodal, da se svojih nog največ poslužujejo (nekoliko presenetljivo) učenci tržaške osnovne šole Mauro.

Osrednja tema je bila tudi prehrana in način prehranjevanja. »Učenci naših šol in njihovi starši so v glavnem pozorni na zdrav način prehranjevanja. Večina nikoli ne preskoči zajtrka in jutranje malice. Skrajno pojejo sendvič in ne nezdravih »merendin«. Tudi sadje in zelenjava sta prisotna v vsaj enem od glavnih dnevnih obrokov.

Koliko otrok pa sledi športu po televiziji? »Relativno malo. Le 25% redno spremlja športne dogodke po televiziji,« je še dodal Tomasetig.

Zaključek: rezultati ankete niso negativni, tako da naša dežela - vsaj sodeč po anketi - ni v sozvočju z ostalimi italijanskimi deželami, kjer so očitno težave z debelostjo že kronične. (jng)

NOVA GORICA - Sodelovalo tudi ZŠŠDI

Netekmovalne športne zvrsti

Konec minulega tedna je v eni od sejnih dvoran hotela Perla v Novi Gorici, potekal mednarodni posvet o športni rekreaciji in čezmejnem sodelovanju. Srečanje je priredila Športna unija Slovenije, ki je kot sogovornika povabila predstavnike italijanskega sorodnega združenja UISP in zastopnike ZŠŠDI. Našo krovno športno organizacijo sta zastopala odbornik Vili Prinčič in funkcionar Igor Tomasetig. Sodelovale so tudi novogoriške športne organizacije, ki se ukvarjajo z netekmovalnimi panogami. Udeležencem posveta je dobrodošlo izrekel novogoriški župan Mirko Brulc, ki je podčrtal plodno in vztrajno sodelovanje na meji, ki je privedlo do skorajšnjega izginotja zapornic ločitve. Med drugim je napovedal, da bosta z goriškim županom Romolijem simbolično odstranila mejne zapornice pri Rdeči hiši in na Škabrijelovi/Erjavčevi ulici opolnoči 20. decembra. Športnim krogom pa je svetoval, da naj z nezmanjšano vnemo nadaljujejo s prireditvami, pa čeprav na nekoliko spremenjenih osnovah.

Posvet je kot rečeno priredila Športna unija Slovenije, sodelovali pa so predstavniki športnih organizacij z obeh strani meje, s tem da so združenje UISP zastopali odgovorni za razne rekreacijske zvrsti na deželni in državni ravni. V svojih posegih so prisotni vsak s svoje-

ga zornega kota prenesli kopico izkušenj, mnenj in predlogov, kako se obogatiti in popestriti sodelovanje, ki sega od pohoda pa do načrtovanja kolesarskih prog, od prehrabnih navad in zdravstva, pa do varstva okolja in ovrednotenja parkov, gora in morja, ki so že itak sami po sebi naravne telovadnice. Skratka, šlo je za zelo konkretno izmenjavo izkušenj, ki so lahko osnova za nadaljnje sodelovanje. Z odpravo mejnih formalnosti že bodo le-to še bolj uveljavilo, tudi s popestritvijo turistične in enogartronske ponudbe. Prav posebno je bila zanimiva tematika, ki so jo iznesli predstavniki krajevnih športnih krogov z obeh strani meje, ki nosijo veliko zaslug, da se je meja pričela rahljati že pred mnogimi desetletji. V tej vlogi so bila prav zamejska športna društva tista, ki so opravila pravo pionirsko delo. Na srečanju je sodeloval tudi Adriano Kovačič iz Trsta, sodelavec UISP in ZŠŠDI. Iznesel je zanimiv projekt, ki jemlje v pretres finančni in fiskalni aspekt čezmejnih prireditev. Nema lokrat se namreč zgodi, da so prav denarne zadeve tiste, ki pogosto zasnovno in izpeljavo te ali one pobude. Celoten posvet je potekal dvojezično, na koncu pa so zastopniki ZŠŠDI predstavili še publicistično gradivo, ki govori o športu na meji, predstavili pa so tudi nov Slovar športnih izrazov (VIP)

NOGOMET 350. remi Bregovih nogometašev

Breg, ki igra v amaterskih nogometnih prvenstvih že od sezone 1965/66, kar pomeni, da je letošnja že 43. sezona po vrsti, je v nedeljo dosegel 350. prvenstveni neodločeni rezultat v doslej 1100 prvenstvenih tekmah. Breg je namreč skupno v 22 prvenstvih 2. A lige odigral 622 tekem, v 21 prvenstvih 3. A lige pa 478 tekem. Poleg 350 neodločenih rezultatov (133 v 3. A ligi in 217 v 2. A ligi) so Brežani izbojevali še 407 zmag in doživeli 343 porazov, dali 1481 in prejeli 1324 golov. Največ (18) neodločenih rezultatov so »modri« dosegli v sezoni 1972/73 (2. A liga), ko so kar 13 krat igrali 1:1, 3 krat 0:0 in 2 krat 2:2. Ekipo, ki je v 30 tekmah zbrala 30 točk, je treniral Severino Kozina.

Najmanj (2) neodločenih rezultatov je Breg dosegel v sezoni 1965/66. V Boljuncu je z Unionom igral 2:2, v gosteh proti Don Boscu pa 1:1. Trener ekipe je bil Bubnich. Brežani so dvakrat igrali neodločeno tudi v sezoni 1973/74 in sicer proti Stocku in Duinu, obakrat brez gola. Ta sezona pa je bila neuspešna za Breg, ki je v 30 tekmah zbral le 6 točk (2 zmagi, 26 porazov), 11 danih in 51 prejetih golov, tako da je izpadel v 3. A ligo. Trener ekipe je takrat bil Severino Kozina. (Bruno Rupel)

LJUBITELJI

Sovodnje - Cervignano 3:0

STRELCI: Bellini v 5. in 10. min., Florenin v 80. min.

LJUBITELJI SOVODNJE: Grimaz, Figelj, Tomšič (Korsic, Pisk), Grilj, Černic, Peteani, Antoni, Bellini, Visintin (Florenin), Gorjan, Fajt. Trener: Cescutti.

Tretja zaporedna zmaga, drugi 3:0 v vrsti. Sovodenski ljubitelji nadaljujejo z uspešnimi nastopi, saj so tokrat neusmiljeno pometli z ekipo iz Červinjana. Razigrani Bellinije že po desetih minutah dosegel dva gola. Oddtelj je bilo samo vprašanje, koliko golov bo še padlo. Priložnosti so se vrstile a smo morali počakati na 80. minuto, da smo videli gol Florenina, ki je komaj vstopil na igrišče. Tudi kapetan Kakà-Fajt ni bil kos svojem slovesu in je zapravil več priložnosti. Pohvala gre Vasji Peteaniju, ki je kot libero igral res solidno. V soboto čaka Sovodenjce zahtevno gostovanje v Vilešu.

Vrstni red: Mossa 24, Fincantieri in Moraro 23, Manzano 19, Sovodnje 18, Turriaco 17, Chiopris 15, Leon Bianco 13, Porpetto 11, Fossaloni in Staranzano 9, Cervignano 3. Survival 1.

V Tavagnaccu se je srečanja udeležil tudi deželni odbornik Antonaz

KOŠARKA De Gioia trener Cicibone

Kot smo že napovedali se je Cicibona, ki nastopa v košarkarski promocijski ligi, po seriji pekočih porazov odločila, da sezone ne nadaljevala s »samoupravo«, ampak pokazala se je potreba po trenerju. Ekipo je prevzel Gaetana de Gioia, bivši pomočnik Ferrucci-a Menguccija pri Boru Radenski v C1 ligi. V torek zvečer je že vodil prvi trening ekipe.

MINIBASKET

Servolana - Breg 41:35

BREG: Tul, Štepančič 5, Sparta, Gregori, Bržan, Pregarc, Giacomini 20, Matarrese 2, Zahar 2, Don 2, Zonta.

Tekma proti Servolani je bila izenačena, Brežani in Brežanke so bili tudi v vodstvu.

Interclub - Breg 61:28

BREG: Štepančič, Bržan, Pregarc 2, Tul 2, Zonta, Gregori 8, Don 3, Matarrese 1, Biagi, Giacomini 8, Sparta 4.

Nasprotniki iz Milj so bili boljši Bregova ekipa pa se je vsekakor hrabro borila in zato zasluži pohvalo.

NAMIZNI TENIS - Deželne lige

Zmago proti zasledovalcema

Kras - Rangers 5:3

Lubrano - Gaudenzi 3:1 (11:13, 11:5, 11:9, 11:8), Fabiani - Schierano 0:3 (3:11, 6:11, 7:11), S. Rotella - Petrani 3:0 (11:4, 11:5, 11:9), Lubrano - Poiana 3:2 (11:7, 7:11, 10:12, 11:9, 11:8), Rotella - Gaudenzi 3:0 (11:8, 11:4, 11:6), Fabiani - Petrani 1:3 (11:7, 6:11, 8:11, 7:11), Rotella - Poiana 2:3 (11:8, 11:5, 8:11, 11:13, 7:11), Lubrano - Petrani 3:1 (7:11, 11:7, 12:10, 11:8).

Krasovci so dosegli zelo pomembno zmago proti direktnemu tekmeču za vrh in so še naprej drugi a z enakim številom točk od vodilnega pordenonskega San Marca, v višjo ligo pa napreduje le ena ekipa. Zelo dobro se je odrezal Vittorio Lubrano, zmaga pa bi bila lahko še bolj gladka, če ne bi Stefano Rotella nerodno izgubil dvoboja s Poiano, v katerem je že vodil z 2:0.

MOŠKA D1 LIGA Porcia - Kras 2:5

SIMONE GIORGI

KROMA

Boghi - Giorgi 0:3 (2:11, 8:11, 2:11), Olivo - G. Rotella 0:3 (6:11, 8:11, 3:11), Gatto - Ridolfi 1:3 (11:4, 10:12, 7:12, 3:12), Olivo - Giorgi 3:2 (11:7, 7:11, 14:16, 11:2, 11:6), Boghi - Ridolfi 0:3 (6:11, 4:11, 3:11), Gatto - Rotella 3:1 (11:7, 8:11, 11:7, 11:5), Olivo - Ridolfi 0:3 (8:11, 5:11, 2:11).

Nasprotnik je imel v svojih vrstah dva mladince, kar je olajšalo pot krasovcem, ki so brez večjih naprezanj z zmago obdržali drugo mesto na lestvici.

PLANINSKI SVET

Društveni večer SPDT

Kot je že večletna tradicija društva, se bomo člani in prijatelji SPDT zbrali jutri, 14. decembra 2007 ob 20.30 na zaključnem društvenem večeru v dvorani KRĐ Dom Briški. Ogledali si bomo slike in filme, ki so jih člani in odborniki posneli v sezoni 2006 - 2007 na društvenih izletih, zasneženih poljanah, med plezanjem v stenah domačih in tujih gora, na mladinskih izletih, med planinsko šolo in na raznih družabnostih in srečanjih. Predvsem pa bo to prilika za prijateljsko snidenje, za načrtovanje dejavnosti za prihodnjo sezono in izmenjavo misli in voščil za bližajočo se praznike. (Odbor)

Otvoritev poti Sonje Mašera

V torek, 18. decembra 2007, ob 14.00 uri se bodo člani in prijatelji SPDT zbrali na Trsteniku pri gostilni »Trattoria Toscano« (tu je tudi postaja avtobusa št. 38). Slovensko planinsko društvo iz Trsta je v sodelovanju s Planinskim društvom iz Sežane v okviru projekta INTERREG III A trasiralo čezmejno pot, ki jo je poimenovalo »Pot Sonje Mašera«. Del te poti bomo prehodili prav v torek in sicer od Trstenika do Barkovelj, kjer se na morsk obali pred sedežem slovenskega Pomorskega kluba Sirena pot začne. Hoje bo približno

dve uri. Pot povezuje tržaško okolico s Krasom. Speljana je po starih stezah in poteh, ki so jih nekoč uporabljali naši predniki in predvsem domačini, ko so hodili na delo ali po opravkih. Slovesna otvoritve poti in predstavitev zgibanke, ki pot opisuje z besedo in slikami najvažnejših točk od nje, bo pri TPK Sirena ob 16. uri. (V.K.)

Zimski vzpon na Javornik

V nedeljo, 23. decembra 2007 bo naslednji izlet SPDT. Zimski vzpon na Javornik bo vodil Franc Starec. Kraj in uro odhoda Vam bomo sporočili naknadno. (V.K.)

Vabilo PD Nova Gorica

Planinsko društvo Nova Gorica dne 22. decembra vabi na popoldansko - večerni izlet po vipavskih BRDIH: Brje - Veliki Školj (418 m). Vodi Oskar Birska. Podrobnosti so objavljene na www.planinsko-drustvo-ng.si.

ŠKODA - Prizorišče predstavitve tokrat Split

Več prostora za potnike pa tudi za prtljago v novi fabii SW

Na voljo široka paleta bencinskih in dizelskih motorjev

Kljub slabemu vremenu, ki je v tistih dneh razsajalo pri nas, nas je Split, kjer je Škoda predstavila novo fabio kombi, dočakal s soncem. Čarterski polet iz Milana je bil sicer zaradi stavke (katere že po vrsti?) osebja na letališču dokaj razburljiv, če zaradi drugega ne, zaradi žolčnih izgredov potnikov, ki so morali po več ur čakati na odhod svojih letal.

Kakorkoli že, Split je bil povsem dostojno prizorišče za novo fabio SW. Fabia combi je v primerjavi s svojo predhodnico daljša le za sedem milimetrov, je pa za skoraj pet centimetrov višja. Izkupiček je 54 litrov večja prostornina prtljažnika, ki sedaj skupno nanese kar 480 litrov oziroma 1460 litrov s podrtjo zadnjo klopjo. Posebnost prtljažnega prostora pa ni le velikost samega prostora, pač pa razni dodatki, ki omogočajo lažji prevoz različnih predmetov. Tako ima Fabia Combi med drugim poseben ograjen prostorček za torbo, zanko za obešanje vrečk, ki smo jih prinesli iz trgovine, ob tem pa ima prostor na voljo še nekaj dodatnih predalčkov in prostorčkov, kjer je mogoče shraniti manjše stvari. Pozabiti ne gre niti na 12-voltno vtičnico, za odganjanje pozornosti nepridipravov pa poskrbi serijsko vgrajen rolo. Edina hiba omenjenega prostora je visok nakladalni rob, a se tudi tega zelo hitro navadimo. Več prostora je tudi v potniškem prostoru - praktičen preizkus dveh oblikovalcev na tiskovni konferenci je pokazal, da brez prostorske stiske, tako pri glavi kot tudi pri koljenih, eden za drugim lahko sedita dva nadpovprečno visoka moška. Karavan se od kombilimuzine razlikuje le v zadku. Prednji del z zanimivo masko ostaja povsem enak, stranska stekla se tako kot pri roomsterju proti zadku zožijo, zaradi česar naj bi avtomobil deloval bolj dinamično, zadek pa je v primerjavi s tistim pri prvi generaciji precej bolj zaobljen. Tudi notranjost ostaja bolj ali manj enaka.

Prvi vtisi z vožnje so pokazali, da se fabia z »nahrbtnikom« ne peže kaj dosti drugače od kombilimuzine. To pomeni, da je lega dovolj solidna, res pa je tudi, da karakter in predvsem dokaj šibki motorji nikakor ne kličejo k dinamični vožnji. Ko smo ravno pri motorjih, naj pomenimo, da je paleta popolnoma enaka kot v petvrtni različici. Fabia je skratka umirjen, družinski avtomobil, na podeželskih cestah okoli Splita smo se v njej prav dobro počutili v ležerni vožnji.

Fabia SW bo tako kot njena sestra na voljo s štirimi bencinskimi in tremi dizelskimi motorji. Bencinsko paleto bodo predstavljali 1,2-litrski s 44 kW oziroma 51 kW moči, 1,4-litrski 16V s 63 kW ter 1,6-litrski s 77 kW moči. Dizelsko paleto pa sestavljajo dva 1,4-litrška dizla z 51 kW in 59 kW ter 1,9-litrski motor s 77 kW moči. Vsi motorji so v osnovi opremljeni s petstopenjskim ročnim menjalnikom, svetla izjema je le najmočnejši bencinski motor, ki ima na voljo tudi 6-stopenjski samodejni menjalnik, sposoben iz koncerna Volkswagen.

VOZILI SMO - Nissan navara

Zmogljiv in prijeten pick up

Turbodizel s 174 konji pod pokrovom in več kot 400 Nm

Nissanovi pickupi druge generacije so delovni značaj tovornega terenca dopolnili z estetskimi oblikovanjem in takšna usmeritev je sedaj prišla še bolj do izraza. Avto je obenem robustnega in prijetnega videza, seveda pa je do vzeten za koristne dodatke, tudi tiste popestrivene, za razkazovanje naokrog. Tako kot pri konkurentih je kabina lahko enojna, podaljšana (brez stebrička B) ali pa dvojna.

Motor je krepko pridobil na moči, saj 2,5-litrski dCi zmore kar 174 KM. Nad konkuren-te sega tudi z navorom 403 Nm, s čimer je postala navara primerna za zahtevnejšo vleko pri klopnih vozil. Pogon 4x4 je elektronsko nadzorovan, sistem »all mode« dovoljuje izbiro zadnjega pogona oziroma pogona na obe osi v razmerju 50/50. K 6-stopenjskemu ročnemu menjalniku spada še reduktor za terenske podvige. Največji kot vzpenjanja naj bi znašal 39 stopinj, obljublja pa tudi 50-stopinjski bočni nagib. Najvišja stopnja opreme premore avtomatsko zaporo zadnjega diferenciala, za doplačilo pa je predviden tudi samodejni menjalnik. Najvišja hitrost znaša 170 km/h in je več kot dovolj, pospeši v 12,7 sekunde do 100 km/h, s povprečno porabo goriva 8,1 l/100 km.

NOVOST - Prodajajo ga v nekaterih veleblagovnicah

DR5, italijanski SUV iz Isernie

Zanimiva vstopna cena - Dizel pride prihodnje leto

Pred kratkim so v Isernii začeli s proizvodnjo prvega italijanskega pravega SUV, ki so ga poimenovali DR5 in so ga tudi predstavili na letošnjem bolonjskem Motor showu. Gre za dokaj zanimivo vozilo, še zlasti kar zadeva ceno. Za sedaj ga izdelujejo z dvokolesnim pogonom in 1600-kubičnim bencinskim motorjem. Kaj kmalu pa bo na voljo tudi različica s štirikolesnim pogonom in 1900-kubičnim turbodizlom.

Zanimivo je, da so DR5 včeraj začeli prodajati v nekaterih veleblagovnicah. Prodali naj bi jih 3000 po 15.900 evrov, se pavi 1000 evrov manj od cene, ki bo v veljavi potem ko bodo DR5 prodajali v avtomobilskih salonih. Govorijo tudi o nadaljnjem razvoju ponudbe, ki naj bi v bodočnosti obsegala tudi vozila bi-fuel, se pravi na bencin in plin.

REKORD

Že 6 milijonov Seatov iz Martorella

V tovarni Seat v Martorellu so v četrtek, 29. novembra 2007, izdelali avtomobil z zaporedno številko 6.000.000. Bela Ibiza ecomotive je opremljena z motorjem 1.4 TDI z 80 KM in velja za najbolj okolju prijazen avtomobil (emisija CO₂ znaša le 99 g/km), kar jih je španska znamka izdelala v svoji zgodovini. Je pravi tehnološki dosežek, ki presega celo zahteve najstrožjih normativov za emisije CO₂, ki bodo začeli veljati šele v bližnji prihodnosti.

Tovarna v Martorellu vse od uradnega odprtja leta 1993 naprej stalno izboljšuje kakovost svojih produktov. Prvotno je bila zasnovana za izdelavo 1.500 vozil na dan, ta številka pa se je do danes povzpela na 2.000 vozil dnevno.

Trenutno v tovarni v Martorellu poteka proizvodnja vseh modelov znamke Seat razen Alhambre, ki jo izdelujejo v tovarni koncerna Volkswagen v Palmeli (Portugalska).

Stran pripravil
Ivan Fischer

AVTOMEHANIČNA DELAVNICA

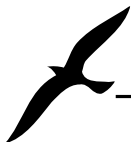

ENZO

Redni vzdrževalni pregledi na avtomobilih
in avtomobilih vseh znamk
priprava vozil za tehnični pregled

Opčine - Bazoviška ul. / Via di Basovizza 60 tel. 040.214618

Rai Tre

SLOVENSKI PROGRAM

Za Trst: na kanalu 40
(Ferlugi) in 64 (Milje)

Za Gorico: na kanalu 69
(Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.25 Kotiček
20.30 Deželni TV dnevnik
20.50 Mikser (pon.)
23.00 Čezmejna TV: Dnevnik Slovenija 1

Rai Uno

10.40 Aktualno: Dieci minuti di... programmi dell'accesso
11.00 Aktualno: Occhio alla spesa
11.30 Dnevnik
12.00 Variete: La prova del cuoco (vodi Antonella Clerici)
13.30 Dnevnik
14.00 Dnevnik - Gospodarstvo
14.10 Variete: Festa italiana (vodi Caterina Balivo)
16.15 Aktualno: La vita in diretta (vodi Michele Cucuzza)
16.50 Dnevnik - Parlament
18.50 Kviz: L' eredità (vodi Paolo Conti)
20.00 Dnevnik
20.30 Kviz: Affari tuoi (vodi Flavio Insinna)
21.30 Kviz: Speciale Soliti ignoti (vodi Fabrizio Frizzi)
22.55 Dnevnik
23.00 Aktualno: Tutto Dante - Il primo dell'inferno (vodi Roberto Benigni)

Rai Due

6.20 Dok.: Cina, sulla montagna dello Huangshan
6.35 Dnevnik - Zdravje
6.45 Aktualno: Inconscio e magia
7.00 Variete: Random
9.20 Variete: Piccoli sciatori crescono
9.45 Aktualno: Un mondo a colori
10.00 Dnevnik - Punto.it
11.00 Variete: Piazza Grande
13.00 Dnevnik - Običaji in družba ter Dnevnik - Zdravje
14.00 Variete: L'Italia sul 2
15.50 Aktualno: Ricomincio da qui (vodi Alda D' Eusanio)
17.20 Nan.: Roswell - Separazione
18.05 Dnevnik, športne vesti in vremenska napoved
18.30 Dnevnik in vremenska napoved
19.00 Nan.: Piloti
19.10 Nan.: Tutti odiano Chris
20.00 Kviz: Pyramid
20.25 Žrebanje lota
20.30 Dnevnik
21.05 Aktualno: Annozero (vodi Michele Santoro)
23.05 Aktualno: Punto di vista
23.20 Variete: Artù

Rai Tre

8.05 Aktualno: La storia siamo noi
9.15 Cominciamo bene
12.00 Dnevnik, športne vesti in vremenska napoved
12.25 Aktualno: Chiediscena
12.45 Aktualno: Le storie - Diario italiano
13.10 Nan.: Saranno famosi
14.00 Deželne vesti in vremenska napoved
14.50 Dnevnik - Leonardo
15.00 Dnevnik - Neapolis
15.15 Variete: Trebisonda
16.15 Dnevnik - GT Ragazzi
16.35 Melevisione - Il segreto dell'orco
17.00 Dok.: Cose dell'altro Geo
17.50 Dok.: Geo & Geo
18.15 Vremenska napoved
19.00 Deželne vesti, vremenska napoved in športne vesti
20.00 Rai šport
20.10 Variete: Blob
20.30 Nad.: Un posto al sole
21.05 Nan.: Medium
22.30 Nan.: In Justice
22.50 Dnevnik - deželne vesti in Primo piano

Rete 4

6.00 Dnevnik - Pregled tiska
6.25 Nan.: Quincy
7.40 Nan.: Hunter - Un mestiere difficile
8.40 Nan.: Nash Bridges - Un folle gioco

RADIO IN TV SPORED

Četrtek, 13. decembra 2007

27

9.40 Nad.: Saint Tropez
10.40 Nad.: Febbre d'amore
11.30 Dnevnik in prometne informacije
11.40 Aktualno: Forum
13.30 Dnevnik in vremenska napoved
14.00 Aktualno: Forum
15.00 Nan.: Detective Monk - Il sig. Monk va in vacanza
16.00 Nad.: Sentieri
16.30 Film: Missili in giardino (kom., ZDA, '58, r. Leo McCarey, i. Paul Newman)

18.55 Dnevnik - vremenska napoved
19.35 Aktualno: Sipario
20.00 Nad.: Tempesta d'amore
20.20 Nan.: Walker Texas Ranger -Il codice del West
21.10 Film: Caccia mortale (akc., ZDA, '93, i. Dolph Lungren)
22.40 Dnevnik in vremenska napoved
23.30 Film: E adesso sesso (kom., It., '01, r. Carlo Vanzina)

Canale 5

6.00 Dnevnik - Prima pagina
7.55 Dnevnik - promet, vremenska napoved, borza in denar
8.00 Dnevnik, Insieme
9.00 Aktualno: Panorama del giorno
9.10 Aktualno: Secondo voi
9.20 Film: A ruota libera (kom., It., '00, i. Sabrina Ferilli)
11.25 Nan.: Providence - Appuntamento al buio
12.25 Nad.: Vivere
13.00 Dnevnik, okusi in vremenska napoved
13.40 Nad.: Beautiful
14.10 Nad.: Centovetrine
14.45 Aktualno: Uomini e donne (vodi Maria De Filippi)
16.15 Resničnostni show: Amici (vodi Maria De Filippi)
17.05 TV film: Rosamunde Pilcher: la cugina Dorothy (dram., Nem., '03, r. Ralf Gregan, i. Karina Kraushaar)
18.50 Kviz: 1 contro 100 (vodi Amadeus)
20.00 Dnevnik in vremenska napoved
20.30 Variete: Striscia la notizia
21.10 Nan.: La figlia di Elisa - Ritorno a Rivombrosa
23.30 Variete: Maurizio Costanzo Show

Italia 1

6.35 Risanke
8.50 Film: Starman (fant., ZDA, '84, i. Jeff Bridges)
11.10 Dnevnik in vremenska napoved
11.10 A-Team - Il giorno del Ringraziamento
12.15 Aktualno: Secondo voi
12.25 Dnevnik in športne vesti
13.40 Šport: Slamball
14.05 Risanke
15.00 Nan.: Instant star - Festa di compleanno
15.55 Nan.: Malcolm - Arrivo anticipato - In cerca d'asilo
16.50 Risanke
18.30 Dnevnik in vremenska napoved
19.10 Nan.: The war at Home -Le regole sono regole!
19.40 Risanke
20.30 Kviz: La ruota della fortuna (vodi Enrico Papi)
21.10 Nan.: Smallville - Freccia verde - Fantasm dal passato
23.00 Glasbena oddaja: Elisa Soundtrack 96-06 Live in Milano

Tele 4

7.00 8.35, 13.10, 16.40, 19.30, 20.30, 23.02 Dnevnik
8.10 Dnevnik - pregled tiska
8.30 Aktualno: Buongiorno con Tele-

quattro - Svetnik dneva, horoskop, pregovor
9.00 Aktualno: oddaja v živo
10.40 Nad.: Marina
11.10 Dokumentarec o naravi
11.35 Nan.: Don Matteo 5 (i. Terence Hill, Nino Frassica)
12.40 Aktualno: Musa TV
13.30 Oddaja v živo
14.05 Vprašanja Illyju
15.20 Dokumentarec o naravi
16.00 Nan.: Lassie
17.00 Risanke
18.30 Aktualna oddaja
20.15 Tema tedna
20.30 Deželni dnevnik
21.20 Nan.: Street Legal (i. Cynthia Dale)
22.45 Gledališka sezona FJK - Rossetti
23.35 Aktualno: Parità di genere
23.50 Film: Killer per caso

La 7

6.00 Dnevnik, vremenska napoved, horoskop in prometne informacije
7.00 Aktualno: Omnibus
9.20 Aktualno: 2 minuti un libro
9.30 Nan.: Cuore e batticuore - Weekend in montagna
10.30 Nan.: Il tocco di un angelo - Il film perduto
11.30 Nan.: Le inchieste di Padre Dowling - Il testimone scomparso
12.30 Dnevnik in športne vesti
13.00 Nan.: Il commissario Scali - Luci rosse a East Bridge
14.00 Nan.: Jack Frost - Incontri ravvicinati
16.00 Dok.: Atlantide - Storie di uomini e di mondi
18.00 Nan.: Stargate SG-1 - Metamorfosi
19.00 Nan.: Jag - Avvocati in divisa - L'arte del perdono
20.00 Dnevnik
20.30 Aktualno: Otto e mezzo
21.30 Nan.: Crossing Jordan - Fuoco nel cielo - Rischi necessari

Slovenija 1

6.10 Kultura/Odmevi
7.00 8.00, 9.00, 15.00 Poročila
7.10 8.10 Dobro jutro
9.05 Nad.: Absalonova skrivnost (Danska)
9.30 Risanke: Čarovnikov Božič - Moby Dick in skrivnost dežele Mu
10.00 Pod klobukom
10.30 Dok. nan.: Koža, dlaka, perje: Razmnoževanje
10.40 Z vami
11.35 Omizje
13.00 Poročila, vremenska napoved in športne vesti
13.15 Nan.: Vojko Anzeljc: Začnimo znova
13.50 Piramida (pon.)
15.10 Mostovi - hidak
15.45 Ris.: Srebrnogrivi konjič
16.05 Kratki dok. film: Maša na meji
16.20 Enajsta šola
17.00 Novice, slovenska kronika, športne vesti, vremenska napoved
17.30 Štafeta mladosti
18.15 Duhovni utrip
18.30 Žrebanje Deteljice
18.35 Nan.: Adventni dnevi
18.40 Risanke
18.55 Vremenska napoved, dnevnik in športne vesti
19.55 Kviz: Milijonar z Jonasom
20.55 Tednik
22.00 Odmevi, kultura, vremenska napoved in športne vesti
23.05 Odd. o kulturi: Osmi dan
23.40 Knjiga mene briga - Marko Švabić: Sonce sonce sonce

Slovenija 2

6.30 Zabavni infokanal
7.30 TV prodaja
8.00 Oddaja o modi: Bleščica
8.30 Dok.nan.: City Folk - Ljudje evropskih mest: Stockholm
9.00 12.45 Seja Državnega zbora
11.05 Pokljuka: SP v biatlonu: posameznico - moški
14.05 Pokljuka: SP v biatlonu: posameznico - ženske
16.10 Debrecen: EP v plavanju
18.15 Poročila
18.20 Dok.: 50 let letalske šole Ajdovščina
18.50 Evropski magazin
19.20 Glasbeno-plesni december za mlade: baletne podobe Alene Medich
19.30 Ob 50-letnici otroškega zbora RTV Slovenija

19.55 Dok.: Črna gora - dežela priložnosti
20.35 Košarka - Evroliga: Union Olimpija-Montepaschi Siena
22.30 Nad.: Jasnovidka
23.15 Film: Dom za obešanje (dram., Jugosl., '89, r. Emir Kusturica, i. Davor Dumjmović, Bora Todorović)

Koper

13.45 Dnevni program
14.00 Čezmejna TV - TGR FJK - deželne vesti
14.20 Iz arhiva po vaših željah
15.10 Potopisi
15.40 City Folk
16.10 Srečanje z ... (vodi Rebeka Legović)
16.40 Odmev
17.10 Pogovorimo se o...
18.00 Program v slovenskem jeziku: Evropski magazin
18.35 Vremenska napoved
18.40 Primorska kronika
19.00 Vsedanes - TV dnevnik
19.25 Športna oddaja
19.55 Dok. oddaja
20.25 Avtomobilizem
20.40 Košarka - Evroliga: Union Olimpija-Montepaschi, vmes Vsedanes - TV dnevnik
22.30 Primorska kronika
22.50 Pomagajmo si
23.25 Primorski mozaik

Tv Primorka

10.30 Dnevnik, vremensk napoved
11.00 Videostrani
15.20 Odbojka: Marchiol - SCC Berlin
16.50 Odprta tema: TV Primorka (pon.)
17.50 Avto za vas
18.00 Brez panike
18.45 Rally magazin 24
19.15 Mladi@-a+e (pon.)
20.00 Dnevnik in vremenska napoved
20.30 Koper danes in jutri
21.30 Naj viža
22.45 Kulturni utrinek (pon.)
23.00 Dnevnik in vremenska napoved
23.30 Videostrani

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00,19.00 Dnevnik; 7.20 Dobro jutro, vmes koledar, pravljica in napovednik; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 8.10 Glasbena skrinjica; 9.00 Radioaktivni val z Borisom Devetakom in Markom Sancinom; 10.00 Poročila; 10.20 Odprta knjiga: Ivan Cankar: Hlapec Jernej in njegova pravica (4. nad.); 11.00 Studio D; Napovednik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Z goriške scene; 15.00 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.15 Naš športnik 2007; 19.20 Napovednik, sledi Slovenska lahka glasba; 19.35 Zaključek.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)
6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, Poročila; 7.00 Jutranjik; 6.00-9.00 Jutro na RK, kronika, OKC obveščajo; 9.00-12.30 Dopoldan in pol; 10.00 Radio Koper svetuje; 12.30 Polpdnevnik; 13.45 Aktualnosti; 14.45 Poslovne informacije Primorske; 16.15 Glasba po željah; 17.00 Primorski dnevnik; 17.15 Neposredni prenos javne radijske oddaje Naš športnik 2007; 20.00 Mladi primorski talenti; 20.30 Glasbeni abonma; 22.30 Rock roko umije.

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)
6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.25 Drobci zgodovine; 8.05 Horoskop; 8.33 Pesem tedna; 9.00 Doroty e Alice; 9.33 Moda ali pogovor s psihologinjo; 10.00 Replay; 11.00 Odprti prostor; 12.15 Sigla single; 12.28 Vremenska napoved, prometne vesti, dnevnik; 13.00 Svetnik dneva in Vse najboljše; 14.35 Euro notes; 15.05 Pesem tedna; 15.28 Vremenska napoved, prometne vesti, dnevnik; 16.00 Ob 16-ih; 18.00 Duša in telo; 19.00 Glasbeni spored; 20.00 Radio Capodistria Sera; 20.00 Odprti prostor; 21.00 Moda ali pogovor s psihologinjo; 21.35 Sogni di vacanza; 23.00 Melopea; 0.00 RSI

SLOVENIJA 1

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00 Poročila; 5.50 Zelena posvetovalnica; 7.00 Kronika; 8.05 Svetovalni servis; 8.40 Obvestila; 9.30 Ultrazvok, oddaja o zdravju; 10.10 Prvi odcep desno; 11.15 Evrožvenket; 11.45 Pregled tujega tiska; 12.10 Ura slovenske glasbe; 12.30 Kmetijski nasveti; 15.30 DIO; 16.15 Obvestila; 17.00 Studio ob 17-ih; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00

Četrtkov večer domačih pesmi in napevov; 21.05 Literarni večer; 21.45 Lepe melodije; 22.00 Zrcalo dneva; 22.40 Stari gramofon; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Za prijeten konec dneva

SLOVENIJA 2

5.00, 6.30, 8.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.10 Delo; 8.15 Dobro jutro; 8.45 Koledar kulturnih prireditev; 9.35 Popevki; 10.00 Razlaga z razlogom; 12.00 Aktualna tema; 13.40 Malčki o; 14.00 Kulturne drobtinice; 15.00 Ime leta 2007; 15.30 DIO; 16.05 Popevki tedna; 16.20 Slo Top 30; 17.00 Country glasba; 17.40 Šport; 18.00 Študentski val; 18.45 Črna kronika; 19.30 Nocoj ne zamudite; 21.00 Galerija; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Proti etru - spet ta dež

SLOVENIJA 3

7.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 7.25 Glasbena jutranjica; 8.00 Lirični utrinek; 10.05 Skladatelj tedna; 11.05 Opera ura; 12.05 Spominčice; 13.05 Odprti termin; 13.30 Medigra; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Divertimento; 15.30 DIO; 16.05 Napoved sporeda in medigra; 16.30 Trojna spirala; 16.50 Banchetto musicale; 18.00 Izšlo je; 18.20 Z naši opernimi umetniki; 19.30 Slovenski concertino; 20.00 Iz arhiva Simfonikov RTVS; 22.05 Zborovska glasba; 23.00 Slovenski koncert.

RADIO KOROŠKA

18.10-19.00 Rož-Podjuna-Zila; Dnevno Radio Agora: 10.00-14.00/18.00-2.00; Radio Korotan: 2.00-10.00/14.00-18.00 (105,5 MHz)

Lastnik:
Zadruga Primorski dnevnik d.z. - Trst

Izdajatelj:
Družba za založniške pobude
DZP doo z enim družabnikom
PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380, fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
email: trst@primorski.it
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 533382, fax 0481 532958
email: gorica@primorski.it

Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432 731190, fax 0432 730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510, fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.it/>

Naročniško - prodajna služba
Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 535723 fax 0481 532958

Cena: 1,00 €
Naročnina za Italijo 280,00 €
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347

Cena za Slovenijo: 0,80 € (191,71 SIT)
Letna naročnina za Slovenijo 170 €
plačljiva preko DISTRIEST doo, Partizanska 75, Sežana, tel. 05-7342147, fax. 05-7300480
transakcijski račun pri banki SKB D.D. v Sežani, št. 03179-1009112643

OGLAŠEVANJE
Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.
www.tmedia.it
GORICA, ul. Malta 6
TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIALNI OGLASI
advertising@tmedia.it
Brezplačna tel. št. 800129452
Iz tujine +39.0481.32879
Fax +39.0481.32844

Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €, finančni in legalni 92,00 €, ob praznikih povišek 20%

NEKOMERCIALNI OGLASI
oglasit@tmedia.it
Brezplačna tel.št. 800912775
Fax +39.0481.32844

Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 € na besedo; nekomercialni oglasi, osmrtnice, sožalja, cestitke in zahvale po formatu. DDV - IVA 20%

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Primorski dnevnik je včlanjen v Evropsko zvezo manjšinskih dnevnikov MIDAS

Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je bilo v kakršnikoli obliki poslano uredništvu, ne vračamo. Dostavljeno gradivo ne obvezuje uredništva oziroma založnika za objavo ali drugačno uporabo; za objavo člankov, ki jih posredujejo uredništvu, imajo avtorji pravico do morebitnega honorarja samo po predhodnem dogovoru z založnikom.

VREMENSKA SLIKA

Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7 in 13 uri.

Nad severno Evropo se krepi anticiklon, nad Sredozemljem pa se zadržuje obsežno ciklonsko območje. Proti nam priteka s severovzhodnimi tokovi občasno bolj vlažen zrak. Jutri bo od vzhoda začel pritekati mrzel zrak.

Nad jugovzhodno Evropo je ciklonsko območje, nad Skandinavijo in severnim delom Evrope pa obsežno območje visokega zračnega pritiska. Z okrepljenimi severnimi do severovzhodnimi vetrovi doteka nad naše kraje v višinah postopno hladnejši zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzhaja ob 7.37 in zatone ob 16.21
Dolžina dneva 8.44.

LUNINE MENE
Luna vzhaja ob 10.37 in zatone ob 19.47.

PLIMOVANJE
Danes: ob 0.24 najvišje 26 cm, ob 5.21 najnižje 0 cm, ob 10.37 najvišje 30 cm, ob 18.00 najnižje -46 cm.
Jutri: ob 1.20 najvišje 24 cm, ob 6.16 najnižje 2 cm, ob 11.13 najvišje 23 cm, ob 18.51 najnižje -40 cm.

BIOPROGNOZA
Danes bo vremenski vpliv sprva obremenjen, z vremenom povezane težave bodo pogoste; čez dan bo obremenitev oslabila in ponehala. V drugi polovici noči na petek bo moteno spanje občutljivih ljudi.

MORJE
Morje skoraj mirno, temperatura morja 11,3 stopinj C.

TEMPERATURE V GORAH °C	
500 m	 3
1000 m	 0
1500 m	 -5
2000 m	 -7
2500 m	 -9
2864 m	 -10

UV INDEKS
Ob jasnem vremenu bo UV indeks po nižinah sredi dneva 4,5 in v gorah 5,5.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

NAPOVED ZA DANES

Dopoldne bo spremenljivo, več oblačnosti bo v zahodnih predelih, kjer bo lahko zamegljeno ali bo nastala megla v pasovih. Ob morju bo pihala zmerna do občasno močna burja. Čez dan bo pretežno jasno ali zmerno oblačno.

Zjutraj bo še pretežno oblačno, rahle padavine bodo ponehale tudi v vzhodnih krajih. Delno se bo zjasnilo. Pihal bo severni veter, na Primorskem burja. Najnižje jutranje temperature bodo od -3 do 2, ob morju okoli 5, najvišje dnevne od 2 do 7, na Primorskem okoli 12 stopinj C.

NAPOVED ZA JUTRI

Pretežno jasno bo ali zmerno oblačno, več oblačnosti bo v večernih urah v vzhodnih predelih. Ob morju bo pihala šibka burja. Hladneje bo.

Jutri bo na zahodu še delno jasno, drugod se bo spet pogloblilo. Predvsem v vzhodnih krajih bo občasno rahlo snežilo. V soboto bo na Primorskem delno jasno, drugod pretežno oblačno z občasnim rahlim sneženjem. Hladno bo in vetrovno.

DOPIS IZ PARIZA

Tudi v naši družbi še vedno obstaja burka

Ženska danes. Izgleda, da so ženske dosegle enakopravnost: volijo, izbirajo službo, soproga, skratka odločajo o svojem življenju. Toda ali je vsa ta prostost, enakopravnost realna ali navidezna? Statistike kažejo, da ženske se težje zaposlijo, imajo nižje plače itd. Zadnje čase je bilo o tem veliko govora, saj pred dnevi so v Parizu organizirali dan proti nasilju v zakonu: v Franciji vsake tri dni umre po ena ženska pod udarci soproga. In v drugih državah civilizirane, emancipirane Evrope ni kaj boljše. O tem sem se pogovorila s koreografkinjo Christine Merli, ki v svojih delih obravnava prav žensko tematiko.

»V svojih delih govorim o ženski. S plesom sem začela pozno, ko sem bila stara skoraj dvajset let. Ko sem prišla v Pariz, doma sem namreč iz Pikardije, sem najprej sodelovala z raznimi skupinami, toda kmalu sem občutila potrebo, da izrazim svoja čustva, da povem svoje mnenje; leta 1997 sem ustanovila skupino Compagnie Camille M. Prvo delo, La Bagnoire, je bil solo, najprej začneš sam s seboj: moja zgodba, vizija sveta, iskanje identitete. Ves solo se odvija na mizi, torej na zelo omejenem prostoru: v družini sem dobila strogo vzgojo, ki mi ni dopuščala svobodnega izražanja oziroma biti. Težka situacija, ki pa mi je dala možnost, da sem se posvetila polnočnim tematikam. Ples je jezik, s katerim sem lahko izrazila svoja čustva, dvome... in obenem se tudi spoznala. Po tem delu so gledalke ženske tematike sledile 2 fois Lila, Les 3 Z'Elles in nazadnje L'altra senza Luna. V le-teh govorim o »vlogah«, ki jih ženska ima v družbi, kakšna mora biti. 2 fois Lila je delo za 2 plesalki, pri čemer je ena handikapirana, na vozičku. Je samo handikapiran priklenjen v to telo oziroma v oklep? Verige so lahko različne. Sledila je zgodba o treh ženskah, Les 3 Z'Elles: ena zapolni praznino s pitjem, druga z infantilizmom, tretja s provokacijo. V delu igra pomembno vlogo video oziroma mediji, ki širijo vloge, modele ženske; najbolj razširjen je stereotip brezhibnega telesa, Barbie, ki mladim nakopa kar nekaj težav, ob anoreksije dalje. Zadnje delo je L'altra senza Luna. Na odru sta dve ženski: prva nosi rdeče pete, gotova, močna, druga je pokrita z burko, torej popolnoma zaprta v oklep. V teku dela si

L'altra senza Luna

sname burko in v tej nenadni prostosti gre iz enega ekstrema v drugega: vse je dovoljeno! Tu pride na dan problem identitete, svobode, spoštovanje bližnjega, dovoljene-ga, vlog. Si zatrt z burko/vlogo, ki ti kazuje družba; toda tudi popolna svoboda ni rešitev. V teku predstave si ženski zamenjata vlogo, performantna odkrije čustva, svobodnjakinja pravila. Je to dobro ali slabo? Verjetno je zgolj stvar ravnotežja. Morda pa je bolj zanimiv drugi vidik: vsaka sprememba je težka, v predstavi pride do fizično agresivnih trenutkov. Reakcije publike so bile kar eksplicitne: agresivnost ženske šokira, tudi če je v plesu oziroma gledališkem kontekstu. Ženska ne more, ne sme biti agresivna; dovoljene so vloge matere, bar-bike, menažerke... Paleta močnosti se je razširila, toda prosta izbira je še daleč... Podobno temo sem obravnavala v predstavi L'Un Dans L'Autre, le da je šlo za vprašanje o moški identiteti. Kot je ženska vključena v določene vloge, tako je tudi moški: običaj-

no mora biti močan in se ne prepusti čustvom, nežnosti. V predstavi, na primer, performantni menager odkrije čustva; pri publiki je to vzbudilo odobravanje, predvsem iz ženske strani. Toda povrnimo se k ženski. Žensko temo ne obravnavam samo na odru, ampak tudi v vsakdanu: sodelujem s šolami in organizacijami za mladino v težavah, kjer srečam veliko punc z družinskimi težavami oziroma, ki so doma doživela nasilje. Delam predvsem v Pikardiji, kjer sem doma in kjer je še posebno veliko tega. Ples je terapija, z njim se lahko izraziš. Pomaga ti premestiti težave, ali vsaj lajša,«

V civilizirani Evropi je še veliko spolnega, psihološkega in fizičnega nasilja, številke so strahljive, toda še veliko ostaja skrito. Je nasilja vedno več? Zakaj mnoge ženske ne povedo? Je za to kriva družba? Tudi v naši družbi še obstaja burka; čeprav se je ne vidi, pa le obstaja.

Jana Radovič

PREPLAH - Med Dansko in Nemčijo

Avtocesto zaprli zaradi škatle piškotov

Berlin - Na glavni avtocesti med Nemčijo in zahodno Dansko je minuli konec tedna prišlo do velikih zastojev, saj so zaradi prazne škatle za piškote za 90 minut zaprli oba pasova avtoceste, je poročala nemška tiskovna agencija dpa. Oskrbnik parkirišča ob avtocesti je v smetnjaku našel škatlo, označeno z opozorilom o nevarnosti v angleščini (dangerous) in poklical policijo. Policija je parkirišče v bližini mesta Neumünster popolnoma izpraznila, promet z avtoceste pa preusmerila skozi ozke mestne ulice. "Skrivnostno" škatlo so nato uničili z nadzorovano detonacijo. Na kovinski škatli je namreč pisalo, da bo eksplodirala, če bi jo odprli. Kot se je kasneje izkazalo, je v resnici šlo za prazno škatlo božičnih piškotov.

V Angliji prepoved prodaje samurajskih mečev

LONDON - Britanska vlada je včeraj sporočila, da bo prepovedala uvoz, prodajo in izposajo samurajskih mečev v Angliji in Walesu. Vlada se je na tak način odzvala na vedno večje nasilje z japonskimi meči v državi. Prepoved bo začela veljati aprila 2008.

Predstavniki britanskega notranjega ministrstva Vernon Coaker je še povedal, da prepoved ne bo veljala za zbiratelje. "Samurajski meči so lahko nevarno orožje, če se znajdejo v napačnih rokah. V zadnjih letih smo že imeli primere hudih nesreč, povezanih s tem orožjem," je pojasnil Coaker. Dodal je, da so največja težava "poceni meči, ki so na voljo povsod", in ne dragi meči, za katere se navadno zanimajo zbiratelji in navdušenci borilnih veščin.

Nošenje samurajskega meča v javnosti je v Veliki Britaniji sicer že prepovedano in se lahko kaznuje z zaporno kaznijo do štirih let.

V ZDA preplah zaradi "ubijalskega" prehlada

NEW YORK - "Ubijalski" prehlad, ki se je v ZDA pojavil aprila letos in se sedaj širi po državi, je povzročil na tem koncu sveta precejšnjo zaskrbljenost. Z adenovirusom 14 se je doslej okužilo okoli 1000 Američanov, od tega jih je umrlo najmanj deset.

Adenovirus 14 ne izbira žrtev. Med njimi so tudi mladi, krepki ljudje. Prvi simptomi so podobnim navadnemu prehladu z zamašenim nosom, hudim kašljem in visoko telesno temperaturo, ki traja nekaj dni.

Ruske medvede vendarle premagal zimski spanec

MOSKVA - V moskovskem živalskem vrtu je šest medvedov začelo zimski spanec, kar naj bi pomenilo, da se je v regiji naposled začela prava zima. Trije zaspanci so rjavi medvedi, ki so jih v Moskvo pripeljali z ruskega Daljnega vzhoda in Kamčatke, preostali trije pa so iz ruske pokrajine Ussuri.

Obdobje hibernacije se za medvede običajno začne konec novembra, ko se temperature v Moskvi spustijo pod ničlo in mesto prekrije snežna odeja, vendar so letos zaradi mile zime ostali budni dlje kot ponavadi.

Živalska hibernacija je odvisna od dolžine dneva in temperatur, v moskovskem živalskem vrtu pa so živali na zimsko spanje pripravljali tudi tako, da so jim zmanjšali obroke hrane na tretjino. Zadnje dni so medvedi postajali zaspani in naposled popolnoma opustili hranjenje.

Polarni medvedi v moskovskem živalskem vrtu pozimi seveda ne bodo spali. Nasprotno, so zelo aktivni in celo pričakujejo podmladek. Breji sta kar dve samici. (STA)